

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Сравнително проучване

Интелектуален продукт (О1)

Обобщение

Проект

EUPRAC – Европрактика за ерготерапевти

Ноемр на проекта: 201-1-DE02-KA202-005085

Организация,

изпълняваща проекта:

Партньори по проекта:

IBKM Образователни органи с нестопанска цел

Русенски университет „Ангел Кънчев“

Университет по физическо възпитание

Вроцлав, Полша

Университет за приложни науки Кремс,

Австрия

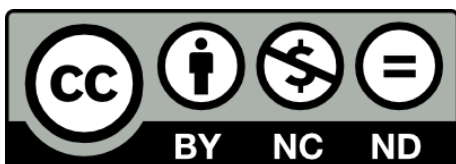
Организацията IBKM Praxismanagement GmbH,
Германия

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Отказ от отговорност

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Отговорността за съдържанието на тази публикация се носи единствено от автора. Комисията не носи отговорност за по-нататъшното използване на съдържанието в него становища.

Авторски права

Този продукт е лицензиран от Creative Commons Признание-Некомерсиално-Без производни 4.0 с международен лиценз (CC BY-NC-ND 4.0)

Имате право да копирате и повторно да разпространявате материала на всякакъв носител или във всякакъв формат при следните условия:

- **Признание** — Вие сте длъжни да посочите автора, да дадете електронна препратка към лиценза, и да укажете дали сте внесли промени. Можете да направите това по всеки разумен начин, но не по начин, който предполага, че лицензодателят одобрява Вас или използването от Ваша страна на материала. Ако спазвате условията на лиценза, лицензодателят не може да отмени тези свободи.
- **Некомерсиално** — Вие нямате право да използвате материала за търговски цели.
- **Без производни** — ако преработвате, преобразувате или доразвивате материала, Вие нямате право да разпространявате изменения материал.

Съдържание

Списък на фигурите	V
Списък на таблиците	VI
1. Въведение	1
1.1 Сравнителното проучване като част от проекта EUPRAC	1
1.2 Значение на сравнителното проучване в рамките на проекта	1
2. Кратко представяне на сравнителното проучване	2
2.1 Структура и съдържание на сравнителното проучване	2
2.2 Методология	3
2.3 Обобщено представяне на резултатите	3
2.3.1 Представяне на резултатите по отношение на базата данни „Професионален профил на ерготерапевта“	3
2.3.1.1 Определение за професионалния профил „ерготерапевт“	3
2.3.1.2 Използване, финансиране и насочване за ерготерапията	6
2.3.1.2.1 Области за професионална реализация на ерготерапевти	6
2.3.1.2.2 Вид на заетостта	7
2.3.1.2.3 Финансиране на ерготерапия	8
2.3.1.3 Процентно разпределение на ерготерапевтите в различните области	11
2.3.1.4 Диагностични системи	15
2.3.1.5 Терапевтични цели	16
2.3.1.6 Терапевтични подходи и методи	17
2.3.1.7 Процедури за квалификация/признаване на ерготерапевти в участващите страни	19
2.3.1.8 Компетенции на ерготерапевтите	22
2.3.1.9 Използвана литература	23
2.3.2 Представяне на резултатите от базата данни „Практическо обучение на ерготерапевти“	27
2.3.2.1 Описание на практическото обучение по ерготерапия в участващите държави	27
2.3.2.1.1 Учебни програми за практическо обучение на ерготерапевти в участващите страни	27
2.3.2.1.2 Планове за разпределение на предметните области в курса на обучение по ерготерапия	30
2.3.2.1.2.1 Преглед на общия брой часове от теоретично и практическо обучение	30
2.3.2.1.2.2 Преглед на практически-ориентираното обучение - цели, съдържание, компетенции	32

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

2.3.2.1.2.3	Преглед на специализираното практическо обучение в съответните институции (университет, университет за приложни науки, висше професионално училище) - цели, съдържание, компетенции.....	37
2.3.2.2	Нормативна уредба за практическо обучение на ерготерапевти в участващите държави.....	40
2.3.2.2.1	Законови изисквания за практическото обучение на ерготерапевти – професионални училища, колежи, университети.....	42
2.3.2.2.2	Законови изисквания за практическото обучение на ерготерапевти – бази за практическо обучение.....	44
2.3.2.3	Заклучение	45
2.3.2.4	Използвана литература	46
2.3.3	Представяне на данните от проучването за „Теоретичното обучение по ерготерапия“	49
2.3.3.4	Учебни планове за теоретичното обучение на ерготерапевти в участващите страни - Германия, България, Полша и Австрия.....	49
2.3.3.2	План на разпределението на учебното съдържание за теоретично обучение на ерготерапевти в участващите страни - области на обучение, съдържание, брой часове.....	70
2.3.3.3	Законови разпоредби за признаване на ерготерапевтите в участващите страни	79
2.3.3.4	Заклучение	91
2.3.3.5	Използвана литература	93
2.3.4	Представяне на обобщени резултати по отношение на база данни „Социално осигурителна система“.....	96
2.3.4.1	Социално-осигурителни системи в участващите държави.....	96
2.3.4.1.1	Структура и функциониране на социално-осигурителните системи в участващите държави.....	96
2.3.4.1.2	Финансиране на системите за социално осигуряване в участващите в проекта страни	100
2.3.4.2	Място на ерготерапията в социално-осигурителните системи на участващите страни.....	106
2.3.4.2.1	Нормативни разпоредби за ерготерапевтичния сектор в участващите страни	106
2.3.4.2.2	Финансиране на ерготерапевтичните услуги	108
2.3.4.3	Заклучение	112
2.3.4.4	Използвана литература	113
3.	Препоръчителни насока на действие за изготвяне на учебен план EUPRAC	115
4.	Заклучителни бележки и перспективи	117

Списък на фигурите

Фигура 1:	Съдържание на сравнителното проучване на EUPRAC	2
Фигура 2:	Методи на финансиране на ерготерапевтични услуги в България	9
Фигура 3:	Финансиране на ерготерапевтични услуги в Полша	10
Фигура 4:	Процентно разпределение на ерготерапевтите по области на практика	12
Фигура 5:	Разпределение на ерготерапевти в Австрия в проценти според различните области на работа	13
Фигура 6:	Процентно разпределение на практикуващите ерготерапевти в България според областите на заетост	14
Фигура 7:	Графично разпределение на практикуващите ерготерапевти в България според областите на заетост	14
Фигура 8:	Процентно разпределение на практикуващите ерготерапевти в Полша според областите на заетост	15
Фигура 9:	Сравнение на съдържанието на учебните планове по отношение на теоретичното обучение на ерготерапевти	92
Фигура 10:	Социални разходи като% от БВП2017 (Wirtschaftskammer Österreich (WKO) 2017, updated: 03/2020)	100
Фигура 11:	Социални разходи на глава от населението 2017 г. (Wirtschaftskammer Österreich (WKO) 2017, updated: 03/2020)	101
Фигура 12:	Разходи за социална закрила в ЕС по основна функция за 2017 (Евростат, 2019)	102

Списък на таблиците

Таблица 1:	Определение за ерготерапия на съответната асоциация	4
Таблица 2:	Ерготерапевтични подходи и методи в четирите страни по проекта.....	17
Таблица 3:	Нива на квалификация на ерготерапевти в Полша	20
Таблица 4:	Ключови данни относно обучението / курса на обучение за страните	28
Таблица 5:	Области на практика	30
Таблица 6:	Обем на курса след обучение / Курсът на обучение в сравнение между държавите	31
Таблица 7:	Сравнение на практическото обучение в различните страни по проекта.....	32
Таблица 8:	Фокус и критерии за оценка на практическото обучение	34
Таблица 9:	Преглед на специализираното практическо обучение.....	38
Таблица 10:	Преглед на законовите изисквания за съответните институции в участващите страни относно практическото обучение.....	42
Таблица 11:	Учебни планове за теоретично обучение на ерготерапевти в участващите страни (основа за сравнение: учебен план на Германия).....	49
Таблица 12:	Учебни планове по отношение на теоретичното обучение на ерготерапевтите в участващите държави (основа за сравнение: учебен план България)	52
Таблица 13:	Учебен план по отношение на теоретичното обучение на ерготерапевти в участващите страни (основа за сравнение: учебен план на Полша).....	56
Таблица 14:	Учебен план по отношение на теоретичното обучение на ерготерапевти в участващите страни (основа за сравнение: учебен план на Австрия)	61
Таблица 15:	Планове за разпределение на учебното съдържание на участващите страни	70
Таблица 16:	Сравнение на правните норми за одобрение като ерготерапевт.....	80
Таблица 17:	Регламент на здравния министър относно удостоверението за професионална компетентност на служителите за определени видове трудови правоотношения в непрофесионални области в Полша.....	89
Таблица 18:	Източници на финансиране, ерготерапия в Полша	111

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

1. Въведение

1.1 Сравнителното проучване като част от проекта EUPRAC

Поради застаряването на населението в Европа терапевтичните услуги придобиват все по-голямо значение и търсенето на квалифицирани терапевти непрекъснато нараства. Следователно целта трябва да бъде привличане на млади хора да се обучават за ерготерапевти.

В допълнение към високото качество на теоретичното обучение, практическото предаване на професионалните компетенции и благоприятните условия за намиране на възможности за работа във всички страни от Европейския съюз играят съществена роля за повишаване на привлекателността на професията.

Със заглавието „EUPRAC - Европрактика за ерготерапевти“, европейското партньорство по проекта се концентрира по-специално върху практическото обучение на ерготерапевтите, за което не съществуват стандартни разпоредби при сравняване между страните. Практическото образование обаче е ключов компонент на обучението.

В рамките на проекта си сътрудничат образователни институции от четири европейски държави:

- Образователни органи с нестопанска цел IBKM (gemeinnützige Schulträger GmbH) като организация, изпълняваща проекта, Германия;
- Русенски университет „Ангел Кънчев“, България;
- Университет по физическо възпитание във Вроцлав, Полша (Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu);
- Университет за приложни науки гр. Кремс (ICM Fachhochschule Krems GmbH), Австрия;
както и
- Организацията IBKM Praxismanagement GmbH, Германия като важен партньор в практиката.

Проектът се финансира от програмата ERASMUS + на Европейския съюз за периода от 1 октомври 2018 г. до 31 март 2021 г.

Въз основа на сравнително проучване, фокусирано върху рамковите условия на обучение, практиките за признаване и статута на ерготерапевтите в системата на социалното осигуряване на участващите държави, се разработва обща база за практическото обучение на ерготерапевтите.

1.2 Значение на сравнителното проучване в рамките на проекта

Тази образователна основа (Учебен план на EUPRAC) има за цел да проправи пътя за признат обмен на студенти и да насърчи професионалната кариера в рамките на Европейския съюз.

Решаващият фактор за разработването на учебния план на EUPRAC е точното познаване на специфичните за страната регламенти и рамкови условия, които засягат предимно следните области:

- Професионалният профил на ерготерапевта, области на приложение, терапевтични подходи и методи, процеси на терапевтични услуги, компетенции, квалификация и процедури за признаване на ерготерапевти, както и законови задължения.
- Теоретичното и практическото обучение на ерготерапевти в участващите държави, включително области на обучение, съдържание, хорариум, изпити, законови изисквания и процедури за прием.
- Статутът на ерготерапевтите в системата на социалното осигуряване, включително съответните законови разпоредби в областта на ерготерапията, както и финансирането на ерготерапевтичните услуги в участващите държави.

Чрез новосъздаващата се база данни се идентифицират съвместими области в обучението на ерготерапевти, свързани с професията, за създаване на Учебен план за практическо обучение. Допълнителни важни основи са квалификационните рамки на Световната федерация на ерготерапевтите (WFOT), както и Европейските квалификационни рамки (EQR) и Националната квалификационна рамка (NQR).

2. Кратко представяне на сравнителното проучване

2.1 Структура и съдържание на сравнителното проучване

Ключовите компоненти на сравнителното проучване на EUPRAC са специфичните за страната данни относно следните фокусни точки:

Фигура 1: Съдържание на сравнителното проучване на EUPRAC

(Собствено представяне)

Събраните специфични за страната данни са обединени за съответната предметна област и допълнени от коментирано сравнение.

Резултатите от сравнителното проучване са представени в обобщен вариант в раздел 2.3 на този документ.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

2.2 Методология

Сравнителното изследване на теоретичното и практическото обучение, общоевропейското признаване на квалификациите и областите на работа на ерготерапевтите в рамките на европейския здравен пазар между страните Германия, България, Полша и Австрия е разработено от екипа по проекта EUPRAC съгласно следните критерии за съвместимост:

- учебно съдържание, компетенции;
- продължителност на обучението;
- образователна степен (университет, колеж, висше професионално училище);
- качествени и количествени изисквания;
- практики за признаване от съответните компетентни държавни органи;
- сравнение на системите за социално осигуряване и по-конкретно нормативната уредба, касаеща ерготерапията, както и финансовата рамка за предоставяне на ерготерапевтични услуги.

Сравнителното проучване се основава на анализа на съществуващите европейски практически казуси, както и на директни интервюта и анализи на експертите по проекта EUPRAC в областите на работа на ерготерапевтите в Германия, България, Полша и Австрия. Освен това са направени обширен литературен обзор и задълбочен анализ на документи.

Техническите експерти на партньорите по проекта, преподавателите, участващи в професионалните посещения, и тези, ангажирани с практическото обучение в екипите на тандема EUPRAC, бяха активно включени в разработването на сравнителното проучване на EUPRAC като представители на образователните структури по ерготерапия в ЕС.

Представителите на асоциираните партньори (WFOT, национални професионални асоциации на ерготерапевти), както и мрежовите партньори на структурите за признаване и финансиране са включени в научноизследователската работа чрез проучвания, дискусии или интервюта.

2.3 Обобщено представяне на резултатите

2.3.1 Представяне на резултатите по отношение на базата данни „Професионален профил на ерготерапевта“

2.3.1.1 Определение за професионалния профил „ерготерапевт“

Всички участващи в проекта държави сравниха професионалната дефиниция на съответната професионална асоциация с тази на Световната федерация на ерготерапевтите (WFOT) и стигнаха до заключението, че всички определения на различните национални асоциации се припокриват с професионалната дефиниция на WFOT.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Професионалната дефиниция на Германската асоциация на ерготерапевтите (DVE) се различава до голяма степен само във формулировката спрямо тази на WFOT, единствената съдържателна разлика между двете определения е, че WFOT говори в дефиницията си за работа с общността (WFOT, 2016), което липсва при DVE, където се говори само за работа с индивида (Германска асоциация на ерготерапевтите eV, 08/2007).

Определенията на Ergotherapie (ерготерапия) Австрия, австрийската ерготерапевтична организация, и на Българската национална асоциация са сходни, като също не съдържат работа в общността (Ergotherapie Австрия, 2019). Друга съществена разлика между дефиницията на WFOT и тази на австрийската професионална организация е, че Австрия в своята професионална дефиниция допълнително разглежда различните области (сфери) на живота, в които могат да се извършват дейности (Ergotherapie Австрия, 2019). Те не са включени в определението за ерготерапия на WFOT.

В полската дефиниция (AWF Wroclaw, 2018) пациентите се описват като „дейностни субекти“, подобно на определенията в други страни, независимо от възрастта и здравословното им състояние (Устав на Полска асоциация по ерготерапия). Здравословното състояние на пациентите не се споменава особено задълбочено и в дефиницията на другите страни по проекта. Освен това, полската дефиниция описва етичния подход и работното място. Тези характеристики не са очевидни в определенията на другите страни.

Таблица 1: Определение за ерготерапия на съответната асоциация

Държава / Асоциация	Определение за ерготерапия на съответната асоциация
Световна федерация на ерготерапевтите (WFOT)	Ерготерапията е клиент-центрирана здравна професия, насочена към промоция на здравето и благополучието чрез участие в дейности. Основната цел на ерготерапията е осигуряване на възможност за пълноценно участие в дейностите от ежедневието. Ерготерапевтът работи както с отделни индивиди, така и с общности, развивайки техните умения за извършване на дейности, които те искат, трябва или се очаква да правят, както и чрез модифициране на дейността или адаптиране на средата (WFOT, 2016).
Германия	Ерготерапията подкрепя и обслужва хора на всяка възраст, които са ограничени в способността си да действат или са застрашени от такова ограничение. Целта е да ги насърчи в извършването на важни за тях дейности в областта на самообслужването, продуктивността и свободните занимания в рамките на естествената им среда, в това число специфични дейности, адаптиране на средата и

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Държава / Асоциация	Определение за ерготерапия на съответната асоциация
	консултиране, които благоприятстват дейностите в ежедневието, социалното им включване и подобряването на качеството на живот (Немска асоциация на ерготерапевтите – Deutscher Verband der Ergotherapeuten e.V., 08/2007).
Полша	Полската асоциация по ерготерапия е ориентирана към следните антропологични и етични принципи, отнасящи се до своята дейност и своите цели: 1) Всеки човек е дейностно същество, независимо от възрастта, здравословното състояние и нивото на способността си. 2) Дейността е основният фактор за осигуряване на смисъл на човешкия живот и по този начин задоволява една от основните антропологични нужди. 3) Концепцията за справедливост, която се прилага за всички лица, трябва да включва и дейностна справедливост. 4) Има пряка връзка между постигането на трудова справедливост и благополучието на всеки човек. 5) Ерготерапевтите разглеждат холистично живота на всеки човек, независимо от възрастта, здравословното му състояние и нивото на способност. 6) Ерготерапевтите възприемат своята професия както като обществена услуга, така и като обществено доверие. 7) Ерготерапевтите определят и интерпретират професионалната етика от гледна точка на клиент-центрираната практика. 8) Ерготерапевтите спазват следните универсални етични принципи в своята работа: зачитане на автономността, безопасност, справедливост, благотворителност, полезност, почтеност (правдивост, поверителност, вярност, лоялност). 9) В ерготерапията професионалните знания, професионалните способности и етичното мислене трябва да се допълват взаимно и по този начин да бъдат холистични. (Устав на Полска асоциация по ерготерапия)

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Държава / Асоциация	Определение за ерготерапия на съответната асоциация
България	Ерготерапевтите помагат на лица или групи, които имат ограничения поради заболявания, временни или хронични физически увреждания или ментални увреждания, да възвърнат способностите си да извършват ежедневни дейности. Те прилагат различни терапевтични подходи, за да дадат възможност на клиентите да участват активно в обществото, да живеят живота си според собствените си желания и да извършват дейности, които смятат за смислени. (НАЦИОНАЛНА КЛАСИФИКАЦИЯ НА ПРОФЕСИИТЕ И ДЛЪЖНОСТИТЕ, 2011 г.)
Австрия	Австрийската професионална асоциация "Ergotherapie Austria" определя ерготерапията по такъв начин, че да бъде активен човек има лечебен ефект, при условие че извършваните дейности са специално подбрани за него. Според „Ergotherapie Austria“ важен аспект на ерготерапията е способността да се действа в ежедневието, което винаги е във фокуса на терапията. Тази дефиниция за ерготерапия също така гласи, че извършването на дейности е основна човешка потребност, която може да се използва целенасочено, за да има терапевтични и здравословни ефекти. Целта на ерготерапията е да даде възможност на хора от всички възрасти да извършват значими за тях дейности в сферите на самообслужване, продуктивност и свободни занимания в тяхната среда (Ergotherapie Austria, 2019).

В обобщение може да се каже, че всички професионални определения за ерготерапия на участващите държави демонстрират допирни точки, които показват, че има значителни прилики в професионалните дефиниции на четирите страни по проекта.

2.3.1.2 Използване, финансиране и насочване за ерготерапията

2.3.1.2.1 Области за професионална реализация на ерготерапевти

Областите за професионална реализация на ерготерапевти в участващите страни имат допирни точки, като например работата в болници. В Полша, Германия и Австрия е възможно ерготерапевтите да бъдат наети в държавни и частни лечебни заведения (Държавна служба по заетостта, Австрия, 2017), (Федерална агенция по заетостта, Германия, 2018), (Централна изпитна комисия, Полша, 2004). В България ерготерапевтите могат да работят в

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

социални услуги или специализирани институции, но не и в болниците за рехабилитация, тъй като за там е необходимо медицинско образование. Ерготерапията е класифицирана в областта на общественото здраве. Друга съществена прилика относно работата на ерготерапевтите е практикуването им в социалната и образователната сфера, това се наблюдава във всички 4 участващи държави (Държавна служба по заетостта, Австрия, 2017), (Федерална агенция по заетостта, Германия, 2018), (Централна изпитна комисия, Полша, 2004). Възможността да се практикува като самоосигуряващо се лице в частна практика или на домашни посещения, е налична само в Германия, България и Австрия (Държавна служба по заетостта, Австрия, 2017), (Федерална агенция по заетостта, Германия, 2018).

2.3.1.2.2 Вид на заетостта

В Германия работата на ерготерапевти се регулира от Германския кодекс за социално осигуряване SGB V; в Австрия това се прави от Професионалния закон за медицинско-техническите услуги. И в двете страни ерготерапевтите имат право да работят с пациенти само след получаване на лекарско предписание или нареждане. Такова обикновено се издава от специалисти или общопрактикуващи лекари, в Германия също така от психолози, и дава право на ерготерапевтите да работят автономно с болните. В Австрия направлението трябва да съдържа поне името, датата на раждане, социалноосигурителния номер, както и диагнозата на пациента и планирания брой терапевтични сесии (Ergotherapie Австрия, 2019). За ерготерапевтична работа в областта на промоцията на здравето и превенцията на здрави хора, медицинските предписания не са задължителни в Австрия (Ergotherapie Австрия, 2019). В България видът на заетостта на ерготерапевтите се регулира от държавата, обикновено клиентите постъпват в социалната услуга, която след това решава дали е необходима ерготерапия. Наблюдава се известна разлика в Германия и Австрия, където пациентите могат да се свържат директно с ерготерапевти и да получат ерготерапевтична интервенция, но трябва да я заплатят самостоятелно. В Полша не е възможно да работите самостоятелно като ерготерапевт (самонает). Ерготерапевтите винаги са част от екип, който работи в социални услуги, сдружения с нестопанска цел или психиатрични болници. Информацията дали се изисква медицинско предписание не може да бъде взета от наличните данни.

Вижда се, че в България, Германия и Австрия има известна зависимост от лекари или институции, тъй като те упълномощават терапевтите да предоставят ерготерапия. В България все още е възможно да се избегне тази стъпка, като се обърнете директно към ерготерапевтите.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

2.3.1.2.3 Финансиране на ерготерапия

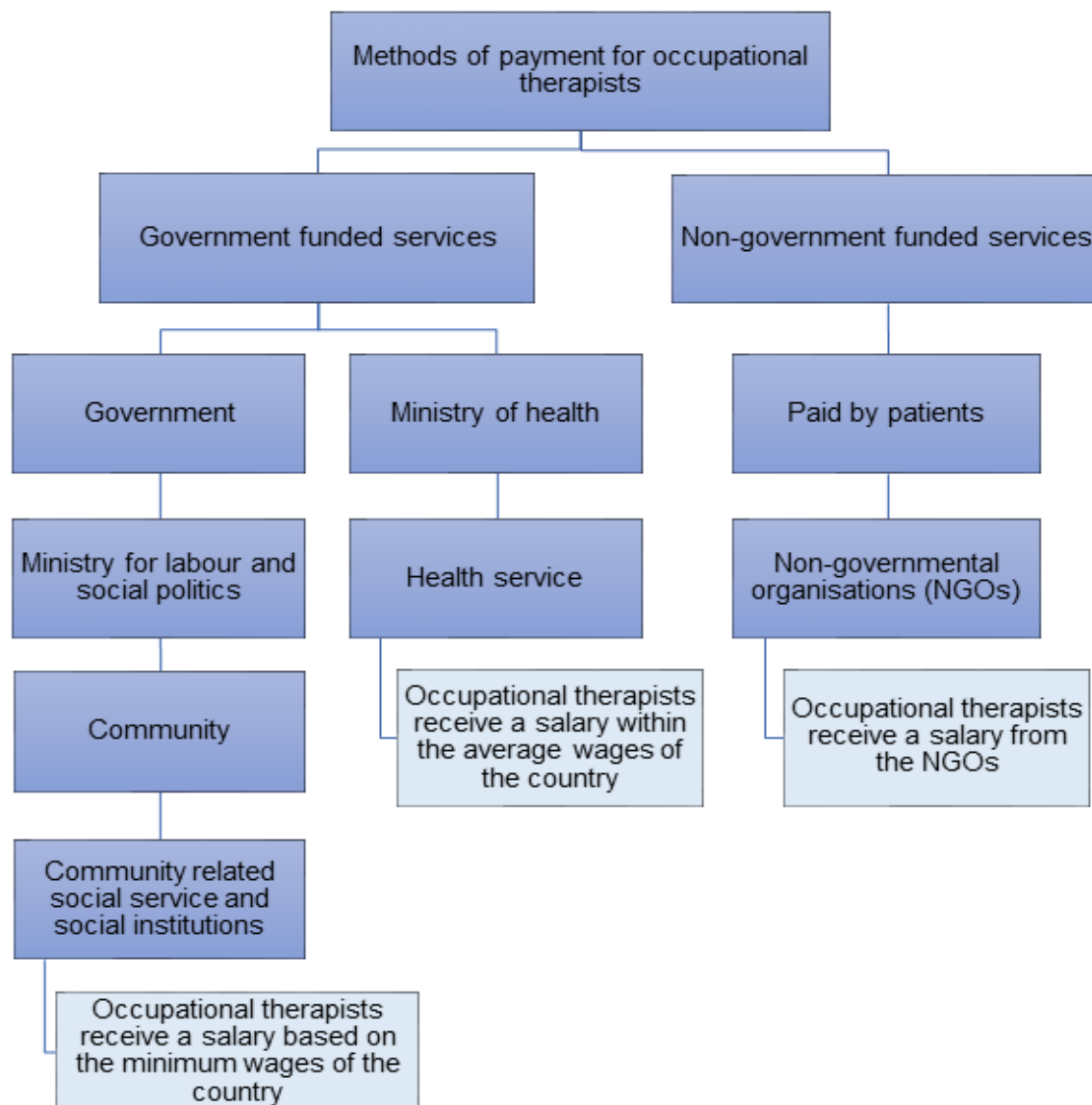
Ерготерапевтичните услуги в участващите страни се финансират от частни и/или държавни средства, в зависимост от това дали е медицински назначена или официално предписана или е по собствена инициатива на пациента.

Финансирането на ерготерапевтични услуги в Германия е регламентирано в Германския кодекс за социално осигуряване SGB V. В зависимост от ситуацията, заболяването или злополуката разходите за терапията се поемат от различни фондове. Освен това е регламентирано кои пациенти са задължени да плащат или са освободени. В Германия са налице следните фондове (IntelliMed GmbH, 2017):

- задължително здравно осигуряване;
- частно здравно осигуряване;
- застрахователни компании при злополука;
- пенсионен фонд;
- самофинансиране.

Подобно на Германия, В България ясно може да се визуализира финансирането на ерготерапевтичната работа (вж. Фигура 2). В България ерготерапията е част от комплексната рехабилитация във всички социални институции, които са държавно-делегираны. Пациентът получава безплатно ерготерапия, ако социалният работник от мултидисциплинарния екип реши, че това е необходимо. Терапевтът от своя страна получава заплата, която му изплаща социалното заведение с финансови средства на държавата чрез Министерството на труда и социалната политика или Министерството на здравеопазването. За всички ерготерапевтични услуги, които не са част от държавно делегираната услуга, ерготерапевтите получават заплата, която се формира от таксите, които клиентите трябва да заплащат сами. Т.е. има важна разлика дали ерготерапевтичната услуга се извършва въз основа на издадено направление от държавен орган или е по собствена инициатива на клиента. Ако клиентите поискат ерготерапевтични услуги за своя сметка, без да могат да предоставят съответното направление, услугите трябва да се заплатят с частни финансови средства.

Фигура 2: Методи на финансиране на ерготерапевтични услуги в България

(Собствено представяне)

Системата за социално осигуряване в Полша се състои от трите основни сектора „държавни институции“, „частни институции“ и „организации с нестопанска цел“, които отговарят за финансирането на ерготерапията в полското социално подпомагане. Като цяло е много сложно да се проследят всички финансови източници, но държавните фондове са посочени тук. Кой фонд или източник на финансиране се използва зависи от областта и мястото на работа на ерготерапевта, както е показано на следващата фигура:

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	----------------------------------	--

Фигура 2: Финансиране на ерготерапевтични услуги в Полша

		NFZ ¹⁰⁷	PFRON ¹⁰⁸	MRPiPS ¹⁰⁹	Gmina ¹¹⁰	Powiat ¹¹¹	Marszałek ¹¹²	FPiP ¹¹³	Działalność ¹¹⁴	EU ¹¹⁵
DPS ¹¹⁶	870'000 PLN			V						
	1'187'000'000 PLN				V					
	1'945'000'000 PLN					V				
RDPS				V						
SDS				V						
DDP					V					
WTZ ¹¹⁷	471'000'000 PLN 667'000 PLN/ WTZ 17'800 PLN/ Client		89,00%							
ZAZ ¹¹⁸	198'000'000 PLN 1'900'000 PLN/ ZAZ 47'800 PLN/ Client		63,00%		4,00%					
CIS ¹¹⁹	112'000'000 PLN 714'000 PLN/ CIS 11'000 PLN/ Client				21,00%			40,00%	23,00%	9,00%
KIS ¹²⁰					V					V
Hospitals		V					V			
Wards/ Units		V					V			

(Główny Urząd Statystyczny, 2017)

В Австрия професията на ерготерапевта е законово регламентирана здравна професия (Ergotherapie Австрия, 2020). Финансирането на услугите по ерготерапия е подчинено на общия Закон за социално осигуряване. По този начин в Австрия те се финансират до голяма степен от здравните осигуровки, като поемането на разходи зависи от вида и носителя на осигуровката. Необходими документи за възстановяване на разходите за такива услуги са медицинско направление (предписание) и фактура, както и предварително одобрение от съответната осигурителна компания (Ergotherapie Австрия, 2019). Пациентите могат да избират между ерготерапевт със сключен договор със здравноосигурителна компания и такъв без договор. Ако пациентите изберат терапевт без договор със здравноосигурителна организация, се възстановяват до 80% от сумата по разходите за терапията. Ако лечението се извършва от терапевт, който има сключен договор, пълните разходи за терапията се заплащат от съответния орган по здравно осигуряване. По-рядко срещани покрития на здравни осигуровки са тези, които не включват ерготерапията като договорна услуга. Ако случаят е такъв, пациентите получават само помощ за терапия. Ако услугите по ерготерапия са насочени към превенция, както и към промоция на здравето и съвети относно ергономичност в ежедневието, те обикновено се финансират частно или от предприятието работодател. В повечето случаи няма реимбурсация на сумата по терапията (Централна асоциация на австрийските социалноосигурителни институции Hauptverband der österreichischen Sozialversicherungsträger, 2018).

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

И в четирите участващи държави ерготерапията се финансира от държавни и частни фондове. Тук трябва да се обърне внимание на факта, че в България и Полша държавното финансиране е достъпно само в ограничена степен поради липса на признаване и липса на възможности за ерготерапия в обществените лечебни заведения. Разпределението на финансирането е добре структурирано в Австрия, Германия и България въз основа на законови текстове, така че може ясно да се разбере кои фондове кои услуги по ерготерапия финансират. В Полша това е по-сложно, както е представено в таблицата, показана по-горе (Фигура 3).

2.3.1.3 Процентно разпределение на ерготерапевтите в различните области

Германската федерална агенция по заетостта и Федералната статистическа служба непрекъснато регистрират броя на ерготерапевтите в Германия. Последното проучване през 2017 г. показва, че в Германия има 59 000 активни обучени и лицензирани ерготерапевти (Deutscher Verband der Ergotherapeuten e.V., 2017).

В Австрия от 1 юли 2018 г. всички членове на здравните професии и медицинските сестри, както и членовете на медицинско-техническата служба, трябва да се регистрират в регистъра на здравните професии. Ерготерапевтите са включени в този регистър въз основа на тяхната заетост и/или професионална дейност (Ergotherapie Австрия, 2017/1). В Австрия работят приблизително 3500 ерготерапевти; според регистъра на здравните професии те са подразделени на 1/3 наети (назначени) ерготерапевти, 1/3 ерготерапевти на свободна практика и 1/3 ерготерапевти, които са едновременно наети и на свободна практика (Централна асоциация на Австрийски социалноосигурителни институции, 2019).

И в България броят на квалифицираните практикуващи ерготерапевтите е ясен. Малкият брой 43 ерготерапевта в България може да се отдаде на факта, че професията съществува едва от 12 години.

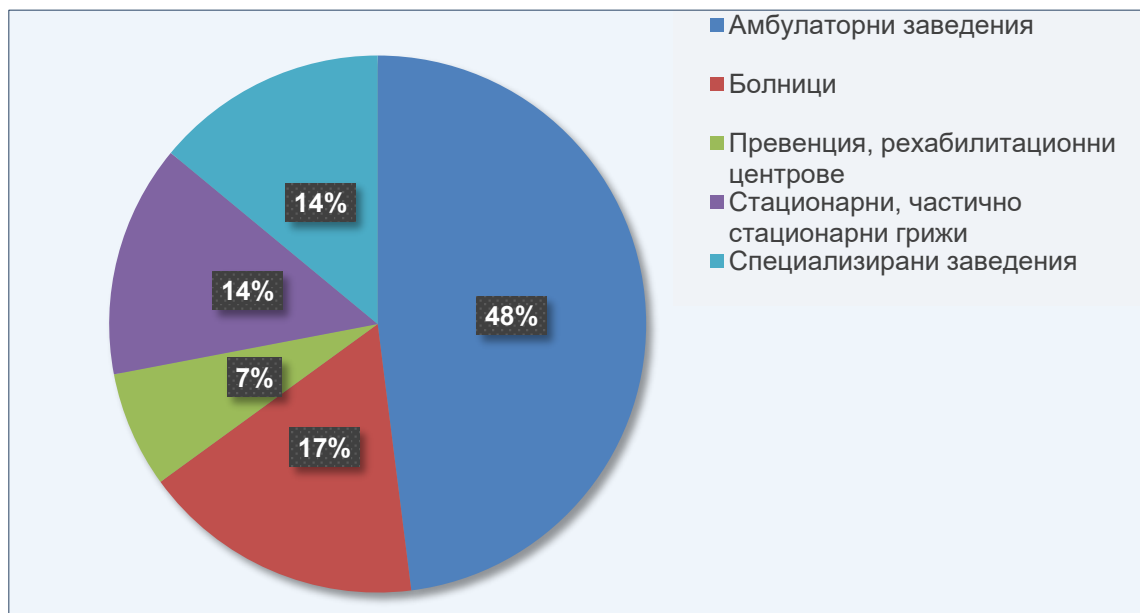
В Полша не е известна точна информация за броя на ерготерапевтите, но може да се твърди, че общо са обучени 7 290 ерготерапевта. Освен това броят на потенциалните работни места може да бъде изчислен въз основа на броя легла в болниците.

Сравнявайки броя на обучените и активни ерготерапевти, става ясно, че Германия разполага с най-голям брой практикуващи ерготерапевти.

Следващите цифри дават представа за областите на дейност, в които ерготерапевтите работят в участващите страни.

В Германия 48% от ерготерапевтите работят в амбулаторни заведения. Това включва и тези, които работят самостоятелно в частни практики. 17% от терапевтите са заети в болници, а 14% работят в областта на стационарните и полуболничните грижи, както и в други институции. 7% от ерготерапевтите са разпределени в областта на профилактичната рехабилитационна грижа (Германска асоциация по ерготерапия Deutscher Verband der Ergotherapeuten e.V., 2017).

Фигура 3: Процентно разпределени на ерготерапевтите по области на практика

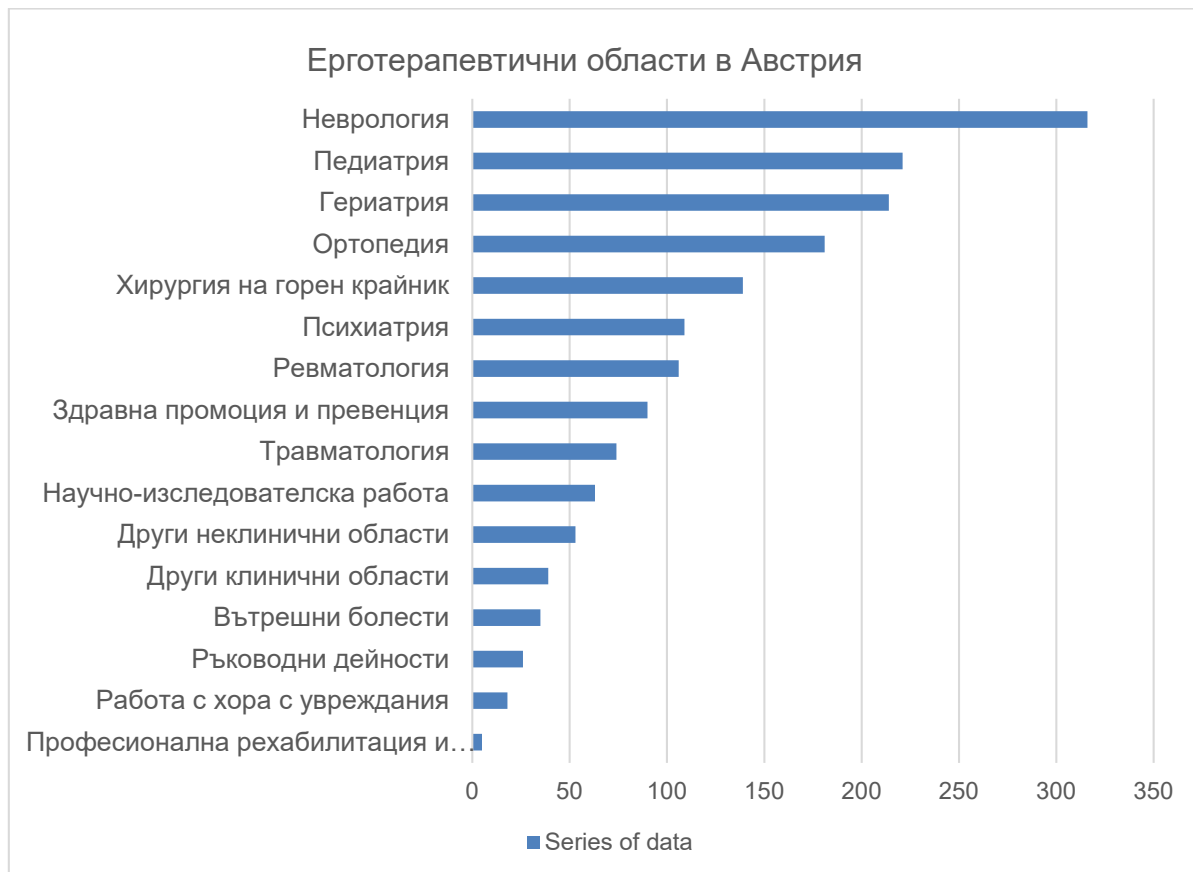

(Deutscher Verband der Ergotherapeuten [Немска асоциация на ерготерапевтите] e.V., 2017)

През 2017 г. австрийската професионална асоциация публикува проучване обхванало 603 ерготерапевта в Австрия, което разглежда техните области на професионална дейност. Участниците трябва да изберат до три от десетте предложени области на дейност. Средно са посочени една или две области на дейност ($n = 1689$).

Проучването показва, че всеки пети ерготерапевт в Австрия работи в областта на неврологията. Приблизително един на седем е назначен в областите педиатрия и гериатрия, последвани от ерготерапевти в областта на ортопедията с около 11%. Според това проучване през 2017 г. 8% от ерготерапевтите в Австрия са били назначени в областта на хирургията на ръцете, по 6% в психиатрия и ревматология и 4% в травматология. В допълнение се посочва, че промоцията и превенцията на здравето се споменават от 5%, а дейностите в областта на преподаването и научните изследвания от 4%. Налице са и случаи, при които ерготерапевтите са активни в областта на вътрешните болести (2%). Приблизително 1% работят с хора с увреждания. В областта на рехабилитацията на трудоспособността и интегрираната заетост са ангажирани едва 0,3%. 1,7% се характеризират като изпълняващи управленска дейност, 2% попадат в други клинични области (онкология, социална психиатрия, персистиращо вегетативно състояние, палиативни грижи и др.), а 3% в неклинични области (Ergotherapie Австрия, 2017/1).

Фигура 5: Разпределение на ерготерапевти в Австрия в проценти според различните области на работа

(Ergotherapie Austria, 2017/1), (Собствено представяне)

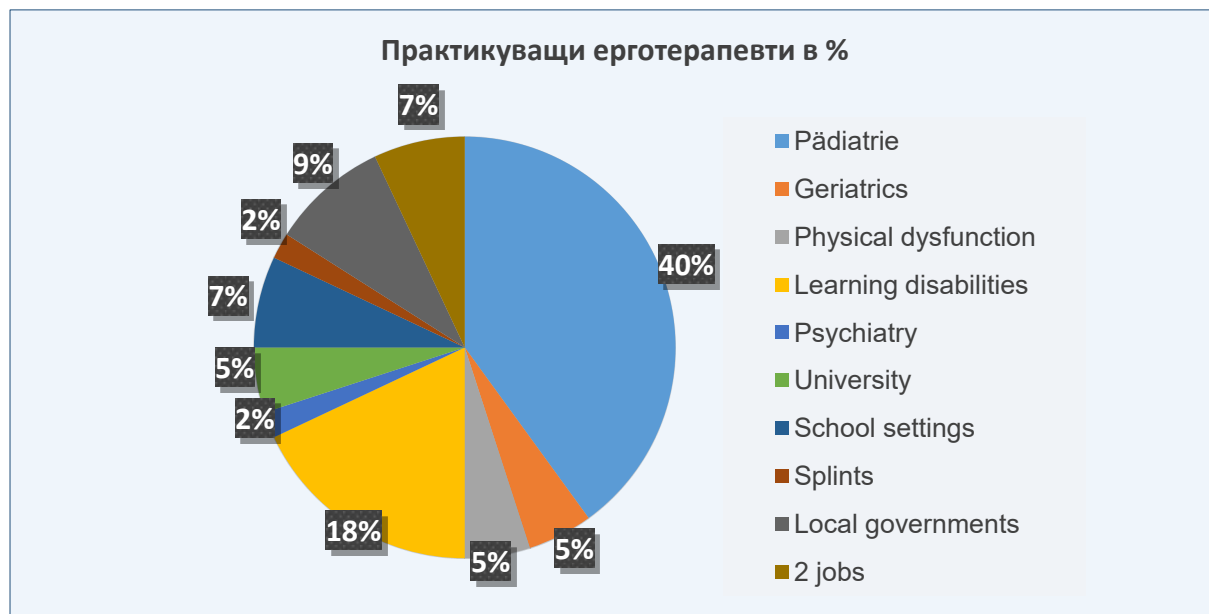
Ерготерапевтите в България са заети предимно в социални услуги за хора с увреждания, като дневни центрове за деца с увреждания, центрове за социална рехабилитация и интеграция или домове за умствени и/или физически увреждания. Следващите фигури показват подробна разбивка на ерготерапевтите, работещи в България, според специализираните области и области на дейност.

По-голямата част, 40% от терапевтите, работят в областта на педиатрията, в допълнение към това 18 % работят с клиенти с обучителни затруднения. Общо четирима от 43 ерготерапевта, работещи в България, са заети в администрацията, по 7% практикуват в училищна среда или в други област на ерготерапията. По двама ерготерапевти работят в областта на гериатрията, академичното образование, както и с клиенти с физически увреждания. Най-долу в статистиката, с по един работещ терапевт, са областите на психиатрията и производството на шини.

Фигура 6: Процентно разпределение на практикуващите ерготерапевти в България според областите на заетост

Област на практикуване	Брой назначени ерготерапевти	%
Педиатрия	17+2*	39,53 %
Гериатрия	2	4,65 %
Физически увреждания	2	4,65 %
Обучителни затруднения	8	18,6 %
Психиатрия	1+2*	2,32 %
Университет	2+2*	4,65 %
Училище	3	6,98 %
Шини	1	2,32 %
Администрация	4	9,30 %
Други области	3 (*)	6,98%

Фигура 7: Графично разпределение на практикуващите ерготерапевти в България според областите на заетост

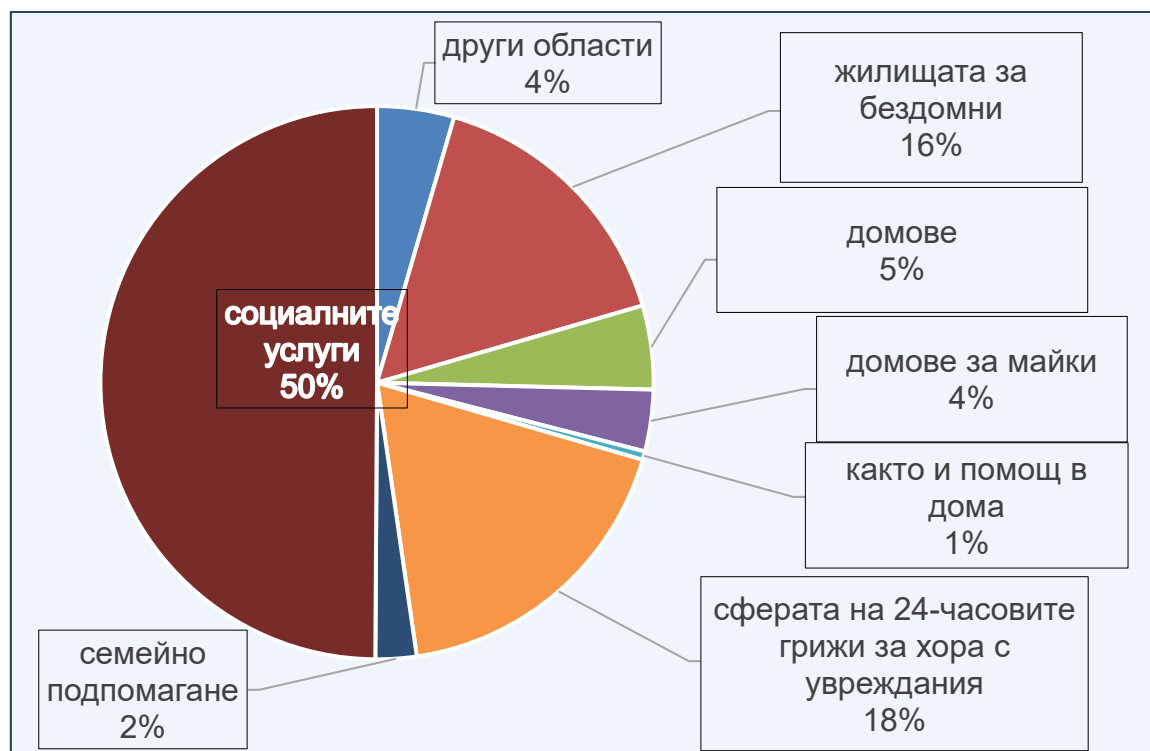

(Собствено представяне)

Ерготерапевтите в Полша работят предимно в болници, рехабилитационни заведения, в областта на семейното подпомагане и в социални институции, както и в грижите за хора с увреждания. Процентното разпределение на ерготерапевтите в областите на заетост в Полша е показано на следващата диаграма. Ясно се вижда, че половината от всички терапевти работят в социалните услуги. Около 18% са в сферата на 24-часовите грижи за хора с увреждания, а 16% в жилищата за бездомни. Останалите 16% от ерготерапевтите, работещи в Полша, са разпределени между следните области:

домове (5%), домове за майки (4%), семейно подпомагане (2%), както и помощ в дома (1%) и други области на работа за ерготерапевти (4%) (GUS, 2017).

Фигура 8: Процентно разпределение на практикуващите ерготерапевти в Полша според областите на заетост

(GUS, 2017)

С оглед на информацията, предоставена от четирите участващи държави, става ясно, че ерготерапевтите в България и Полша са преобладаващо заети в социалните институции и в социалните услуги. За разлика от тях, в Германия и Австрия ерготерапевтите работят в болници или в частни практики, както и на база на домашни посещения.

2.3.1.4 Диагностични системи

Държавите Германия, България и Австрия използват Международната класификация на болестите МКБ-10 / ICD-10 за кодифициране на диагнозите (IntelliMed GmbH, 2017), (DIMDI Medizinwissen, 2019), (ICD 10, 2016). В някои институции в Австрия обаче все още диагностиката и документацията продължават да се извършват въз основа на Международната класификация на функционалните способности, уврежданията и здравето (ICF), но това не е обичайна практика. В Полша се прилага МКБ-10, която според разпоредбите на президента на Националната здравна каса се използва за първична диагностика и в някои съвременни програми за рехабилитация, но ерготерапевтите преобладаващо си служат с предишната версия, класификацията МКБ-9. Липсва обаче подробна обосновка за използването на МКБ-9 в Полша.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Данните, събрани от различните страни, предполагат, поради широкото използване на кодовете от МКБ-10, че Германия, България и Австрия имат подобно разбиране за диагностиката и терапевтичните показания. Тъй като и в Полша МКБ-10 се използва в някои области, може да се приеме, че и тук има познания и разбиране за тази класификация. Поради познаването на кодовете от МКБ-10 във всички участващи страни по проекта, може да се предположи, че има еднаква диагностика и единен технически език. Това от своя страна представлява важен аспект в съвместното разработване на практическият учебен план.

2.3.1.5 Терапевтични цели

Общата формулировка на целите в Германия и България е идентична, и в двете страни на първо място се открояват „превенция на допълнителни увреждания“, „подобряване, възстановяване или придобиване на умения“, „постигане и възстановяване на независимостта в дейности от ежедневиия живот и инструментални дейности от ежедневиия живот“, „подобряване на качеството на живот“ и „социално включване“ (IntelliMed GmbH, 2017), (Тодорова, Л., 2012). В Австрия ерготерапевтичните цели са формулирани по подобен начин, като основната цел винаги е да се постигне възможно най-голяма независимост в ежедневиите дейности. Ерготерапевтите в Австрия работят клиент-центрирано и са фокусирани върху дейностите, за да дадат възможност на клиентите да участват в дейности, които искат да изпълняват, но също така и да разширят участието си в социални и културни дейности, които трябва или се очаква да бъдат извършени (Mayor et. al., 2014).

Големият брой допирни точки в начина на формулиране на целите на ерготерапията показва, че страните Германия, България и Австрия следват подобен подход при формулирането на цели.

От наличните австрийски данни може също да се направи извод, че студентите в рамките на обучението си, както и в документацията от практическите обучения трябва да следват йерархично представяне на целите. Те започват с обща „рехабилитационна цел“, която не е специфична работна цел, а е разписана съвместно в интердисциплинарна среда. Следва „индикативната цел“, която представлява основната цел на ерготерапията и има за цел да подпомогне постигането на рехабилитационната цел. Тази втора цел от своя страна може да бъде разделена на няколко „обща цели“, които всъщност представляват подетапи в терапията. „Специфичните цели“ са най-малката единица от йерархичната формулировка на целите, описана тук. Те трябва да бъдат формулирани съгласно международните SMART критерии, да се отнасят до телесните функции, дейности или индивидуални фактори и да могат да бъдат постигнати в рамките на една терапевтична единица (Habermann, et. Al., 2009).

В Полша не съществува ясно определение относно целите на ерготерапията. Тук отново се посочва дефиницията за професионалния профил на ерготерапевта

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

(вж. 2.3.1.1). Когато го разгледаме обаче, става ясно, че и в Полша фокусът на ерготерапията е върху възстановяването на способностите и уменията, както и върху компетентността на индивида да изпълнява значими дейности в ежедневието си. От представените факти може да се заключи, че и в Полша се използват подобни подходи за формулиране на ерготерапевтични цели, като в другите участващи страни.

За да се постигне възможно най-доброто разбиране в рамките на сътрудничеството и разработването на свързания с проекта учебен план за практика, трябва да се гарантира използването на същите термини в тази област.

2.3.1.6 *Терапевтични подходи и методи*

Таблица 2: Ерготерапевтични подходи и методи в четирите страни по проекта

Германия	В Германия (IBKM Praxismanagement GmbH, IBKM организация с нестопанска цел, GmbH, 2018) лечението се определя от лекаря/психолога посредством регламент. Има четири терапевтични клона, които диктуват метода и терапевтичните подходи в Германия: • Моторно-функционално лечение • Сензомоторно-перцептивно лечение • Психично-функционално лечение • Невропсихологично лечение. В Германия има и допълващи средства: • Термотерапия / термално лечение • Ортезиране / шиниране • Медицинска диагностика за ерготерапия. (Scheepers, et. Al., 2011)
България и Полша	В България (Русенски университет, 2018) и Полша (AWF Wrocław, 2018) пациентите също са разпределени по области на действие, но според наличната информация от двете страни не е зададена определена спецификация. От данните обаче може да се види, че пациентите са сходни в много отношения като заболяване, ограничение или увреждане (Breadly, 1996, стр.9). Следователно може да се приеме, че посочените методи на партньорите по проекта могат поне частично да бъдат интегрирани в класификацията на четирите лечения, използвани в Германия и следователно са сравними и преносими.

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Австрия

В Австрия в ерготерапията се използват терапевтични методи, за да се опише как се провежда терапията. Тук се използват различни понятия като Marte-Meo, СИ, Бобат и др. Някои примери за терапевтични методи в психиатричната област са „ежедневен и ориентиран към живота метод“, „метод, ориентиран към експресията“, „метод на взаимодействие“, „метод, ориентиран към възприятието“ и др. (Kubny-Lücke, et. Al., 2003).

В Австрия терапевтичните подходи на ерготерапията са тясно свързани с институционалните фактори на работните места и отделите. Студентите от IMC FH Krems - Университет за приложни науки, опознават теоретично и практически различните терапевтични подходи. Като част от курса за планиране на терапията се преподават:

- възстановяване;
- придобиване;
- адаптация/компенсация;
- съвети/обучение;
- здравна промоция/превенция.

(Fisher, OTIPM-Модел на ерготерапевтичния процес, 2014)

В допълнение към терапевтичните подходи и методи, Австрия използва и мерки, които Австрийският федерален институт за здравеопазване (ÖBIG) създава през 2003 г. като част от проект за осигуряване на качеството на медицинско-техническата служба MTD (Австрийски федерален институт за здравеопазване, 2003). Дефинираните по това време мерки се използват и до днес, но сегашната тенденция в ерготерапевтичното лечение в Австрия е насочена към работа със значими дейности и все повече се отклонява от концепциите и дефинираните тогава мерки.

Определени са следните ерготерапевтични мерки:

Мярка за подобряване на функциите с цел излекуване или възстановяване	Обучение (упражнения)
	Промяна на биологични, физиологични или неврологични процеси
Мерки за компенсиране и адаптиране	Адаптиране
	Осигуряване на шини и помощни средства
	Мерки за промяна на изпълнението на ежедневни дейности
	Модификация на средата

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	---------------------------------	--

	Информирание, обучение и консултиране на пациента и близките му	Информирание, обучение и консултиране
	Здравна промоция и превенция на уврежданията	Ерготерапия в първичната превенция
		Ерготерапия и вторична превенция
		Ерготерапия в третична превенция
(Österreichisches Bundesinstitut für Gesundheitswesen [Austrian Federal Institute for Healthcare], 2003) (own presentation)		

Наличните данни от всички партньори по проекта и съществените разлики между отделните страни по отношение на терапевтичните подходи и методи могат да бъдат сведени до различни термини и/или използване и описание на двата термина. Отделните термини трябва да бъдат изяснени и обобщени за изготвянето на учебен план за практика, доколкото те са от значение за нея, така че да е възможно еднаквото използване на тези термини в четирите страни по проекта.

2.3.1.7 Процедури за квалификация/признаване на ерготерапевти в участващите страни

Съответните държави имат различни, но частично припокриващи се или сходни начини на обучение и квалификация за ерготерапевти. В Германия, съгласно Закона за ерготерапевтите - ErgThG и Наредбата за обучението и изпитите на ерготерапевти - ErgThAPrV, е задължително да се завърши тригодишно редовно обучение с държавен изпит в края, за да се усвои професията на ерготерапевта и той да е квалифициран. Това обучение продължава 4400 часа. В допълнение на това се изисква свидетелство за съдимост и медицинско свидетелство, за да се получи професионално свидетелство и съответно разрешение за упражняване на професията в Германия. Освен това има възможност за придобиване на бакалавърска или магистърска степен по ерготерапия, която обаче е възможна само като допълнително обучение и може да бъде придобита само с държавния изпит (Федерална агенция по заетостта, 2018).

В България (Русенски университет, 2018) професията на ерготерапевта е все още много млада. Обучението по ерготерапия започва едва преди 12 години. Русенският университет е единствената институция за обучение в страната. Бакалавърската степен (с продължителност 4 години) е най-ниското ниво на квалификация / образование и това описва нивото на изискванията, за да може да се работи като ерготерапевт в България.

Подобна е ситуацията и в Австрия. Ерготерапевтите получават професионален лиценз след успешно завършване на бакалавърска степен (3 години) или след

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	---------------------------------	--

признаване на свидетелство за квалификация. За да имат право да работят в Австрия, ерготерапевтите там трябва да бъдат регистрирани в австрийския регистър на здравните професии от 1 юли 2018 г. Тази регистрация е с давност 5 години и след това трябва да бъде подновена, за да остане валидна и по-нататък. Освен това се изискват медицинско свидетелство по отношение на здравословното състояние и надеждността, необходими за професионалните задължения, както и наличието на езикови умения, необходими за професионалната практика (BMASGK, et. Al., 2019).

В Полша (AWF Wrocław, 2018) има 5 нива на квалификация на ерготерапевти:

Таблица 3: Нива на квалификация на ерготерапевти в Полша

УКАЗ НА ЗДРАВНОТО МИНИСТЕРСТВО относно квалификацията на служителите при определени длъжностни характеристики в нетърговски звена, 20 юли 2011 г.		
Работна позиция	Квалификация	Допълнителни квалификации
Старши асистент по ерготерапия	Завършване на по-висока степен във факултет или в катедра по ерготерапия, който обхваща най-малко 3000 часа обучение, включително 2000 часа в групата на основно и насочено съдържание със знания за терапевтична теория и техники; Бакалавърска степен	Промоция в областта на: Медицина или здравни науки
Асистент по ерготерапия	Завършване на по-висока степен във факултет или в катедра по ерготерапия, който обхваща най-малко 3000 часа обучение, включително 2000 часа в групата на основно и насочено съдържание със знания за терапевтична теория и техники; Бакалавърска степен	7 години трудов стаж като ерготерапевт
Младши асистент по ерготерапия	Завършване на по-висока степен във факултет или в катедра по ерготерапия, който обхваща най-малко 3000 часа обучение, включително 2000 часа в групата на основно и насочено съдържание със знания за терапевтична теория и техники; Бакалавърска степен	5 години трудов стаж като ерготерапевт

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Работна позиция	Квалификация	Допълнителни квалификации
Старши ерготерапевт	• Завършване на държавно или частно висше училище с право на държавно училище и придобиване на професионално звание ерготерапевт или дипломата за професионална квалификация за ерготерапевт или • Завършване на публично или частно средно училище с правата на държавно училище и придобиване на професионално звание ерготерапевт или • Обучител/инструктор или степен в професионалната област на ерготерапията, обхващаща поне 3000 часа обучение, включително 2000 часа в групата на основно и насочено съдържание със знания за терапевтична теория и техники; Бакалавърска степен	3 години трудов стаж като ерготерапевт
Ерготерапевт	• Завършване на държавно или частно висше училище с право на държавно училище и придобиване на професионално звание ерготерапевт или дипломата за професионална квалификация за ерготерапевт или • Завършване на публично или частно средно училище с правата на държавно училище и придобиване на професионално звание ерготерапевт или • Степен по ерготерапия, включваща най-малко 3000 часа обучение, от които 2000 часа в групата на основното насочено съдържание, насочено към знания за терапевтична теория и техники; Бакалавърска степен.	Не е необходима допълнителна квалификация или трудов стаж

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	---	---

Разликите в квалификацията на ерготерапевтите в Полша са в резултат от вида на образователната институция и трудовия стаж. Отговорностите, свързани с тях, не са посочени. Това показва, че ерготерапевтите, след две години в училище, предоставящо професионално образование, и след обща квалификация за постъпване в университет, имат подобни перспективи за работа, както след тригодишен бакалавърски курс (DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, 2011).

В обобщение трябва да се подчертае, че във всички участващи страни теоретичното и практическото обучение, както и съдържанието, включително професионалната практика под формата на практическо обучение, трябва да бъдат успешно завършени, за да се получи професионален лиценз и да се изпълняват задължителните квалификации. Аспектът, че всички студенти в четирите страни по проекта трябва да преминат практически стаж, е решаващ и важен за по-нататъшната процедура по проекта, а именно разработването на учебен план за практика в участващите страни.

2.3.1.8 Компетенции на ерготерапевтите

Сравнявайки основните компетенции на ерготерапевтите в участващите страни, могат да бъдат идентифицирани значителни прилики. Формулировката на основните компетенции в България и Полша е абсолютно идентична. В Австрия и в Германия те са различни, но въпреки това са изключително сходни по отношение на тяхната същност. Като цяло индивидуалните компетенции в участващите страни могат да бъдат обобщени в следните точки:

- експертни и методически познания по ерготерапия;
- ерготерапевтичен процес и професионално мислене;
- професионални взаимоотношения и партньорства (вкл. интердисциплинарни и мултидисциплинарни);
- професионална автономност и отговорност;
- научноизследователска и развойна дейност в областта на ерготерапията;
- управление и промоция на ерготерапията.

В рамките на основните компетенции в Германия се формулира и икономически аспект, който е насочен към тези, които желаят да работят като самонаети ерготерапевти в самостоятелни частни практики (Deutscher Verband der Ergotherapeuten e.V., 2018).

В Австрия в края на 2019 г. професионалната асоциация „Ergotherapie Austria“ в координация с членовете и центровете за ерготерапия изготвя профил на компетентност на ерготерапевтите, базиран на CanMed Roles. Профилът на компетентност е разделен на различни роли и описва основните компетенции, които са пряко свързани с поемането на една от тези роли (Ergotherapie Австрия, 2019/4).

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Проучването предполага, че ерготерапевтите поемат голямо разнообразие от роли в своята работа. Основните компетенции са идентифицирани за следните роли:

- компетенции за ролята на експерт;
- компетенции за ролята на мениджър;
- компетенции за ролята на екипен работник;
- компетенции за ролята на здравен застъпник;
- компетенции за ролята на комуникатор;
- компетенции за ролята на инструктор;
- компетенции за ролята на професионалист.

(Ergotherapie Австрия, 2019/4)

Ако се разгледа този модел на австрийските основни компетенции, отново могат да се видят ясни припокривания с тези на другите страни партньори.

Подобната формулировка и същност на основните компетенции в четирите участващи страни ще имат положителен ефект върху съвместното създаване на учебен план за практика, тъй като може да се предположи, че специалистите по ерготерапия ще придобият идентични компетенции по време на обучението си.

2.3.1.9 Използвана литература

Arbeitsmarktservice Österreich [Employment Service Austria], (2017). *Professions - Health, Fitness and Well-being*. Accessed on 9 October 2019 at <https://www.ams.at/content/dam/download/flyer-folder-broschueren/abi-broschueren/gesundheit.pdf>

BMASGK, Weiss, M. D., Mag. Ditto, M., Dr. Füzsl, S., Dr. Lanske, P., Mag. Lust, A., . . . Dr. Wenda, S., (2019). *Gesundheitsberufe in Österreich*. Wien: Bundesministerium für Arbeit, Soziales, Gesundheit und Konsumentenschutz (BMASGK).

Bradley V.J., (1996) *Foreword*, in: Mansell, J., Ericsson, K. (Eds.), (1996). *Deinstitutionalization and Community Living: Intellectual Disability Services in Britain, Scandinavia and the USA*, London: Chapman and Hall Canadian Association of Occupational Therapists, (2003). *Enabling Occupation: an Occupational Therapy Perspective*, 2nd ed. Toronto: CAOT Publications.

Bundesagentur für Arbeit. (). *Ergotherapeut/in*. Abgerufen am 12.11.2018 von: <https://berufenet.arbeitsagentur.de/berufenet/faces/index;BERUFENETJSESSIONID=sCwrwM9YQQodz8-ZA2TZnlS7eohJt3jOQq6aRmPd5TvZiiFtS2TV!-218782437?path=null/kurzbeschreibung/typischebranchen&dkz=8779>

Bundesagentur für Arbeit. (). *Ergotherapeut/in Studium*. Abgerufen am 12.11.2018 von: <https://berufenet.arbeitsagentur.de/berufenet/faces/index?path=null/suchergebnisse/kurzbeschreibung&dkz=93745&such=ergotherapie>

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Centralna Komisja Egzaminacyjna (CKE) *Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe dla absolwentów dwuletnich zasadniczych szkół zawodowych. Informacja ogólna o wynikach*, Warszawa, sierpień 2004. Abgerufen am 04.01.2019 von:

https://cke.gov.pl/images/stories/pdf/aktualnosci/egz_zaw2004.pdf

Constitution of Polish Occupational Therapy Association, Chapter II The Ethos, Goals and Goals Achievement Of The Association, Paragraph 2.

Deutscher Verband der Ergotherapeuten e.V. (DVE), (08/2007). Definition. Abgerufen am 12.11.2018 von: <https://dve.info/ergotherapie/definition>

Deutscher Verband der Ergotherapeuten e.V. (DVE), (2017). *Die Ergotherapie in Deutschland – Zahlen, Daten, Fakten*. Abgerufen am 13.11.2018 von: <https://dve.info/resources/pdf/service/bundestagswahl-2017/2969-facts-ergotherapie>

Deutscher Verband der Ergotherapeuten e.V. (DVE), (06/18). *Kompetenzprofil Ergotherapie – ein Diskussionspapier*. Abgerufen am 20.11.2018 von: <https://dve.info/ergotherapie/kompetenzprofil-ergotherapie>

DIMDI Medizinwissen, (2019). *Internationale statistische Klassifikation der Krankheiten und verwandter Gesundheitsprobleme*, 10. Revision. (Deutsches Institut für medizinische Dokumentation und Information). Abgerufen am 22. 10. 2019 von <https://www.dimdi.de/static/de/klassifikationen/icd/icd-10-gm/kode-suche/htmlgm2019/>

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ (2011), Nr 151, poz. 896, Rozporządzenie Ministra

Zdrowia w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w

podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami z dnia 20 lipca 2011 r. Abgerufen am 21.12.2018 von

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20111510896>

Ergotherapie [occupational therapy] Austria, (2017/1). *Berufspolitikbeilage - Die Bandbreite der Ergotherapie in Österreich Teil 1 der Umfrage*. Abgerufen am 16. 10. 2019 von https://www.ergotherapie.at/system/files/bpb_01-2017_lr.pdf

Ergotherapie [occupational therapy] Austria, (2019). *Definition der Ergotherapie*, (B. d. Österreichs, Herausgeber). Abgerufen am 23. 09. 2019 von <https://www.ergotherapie.at/definition-der-ergotherapie>

Ergotherapie [occupational therapy] Austria, (2013). *Ethisches Leitbild der Ergotherapeutinnen und Ergotherapeuten Österreichs*. Abgerufen am 05. 11. 2019 von https://www.ergotherapie.at/sites/default/files/ethikleitbild_2.auflage_2013.pdf

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Ergotherapie [occupational therapy] Austria, (2019/4). *Kompetenzprofil Ergotherapie. „Wer mit seinen Stärken arbeitet, wird stärker“*. Von Yara Katharina Peterko, Katrin Unterweger, Christina Wagner, Michaela Stoffer-Marx, Jasmin Dürauer, Karin Lettner-Hauser, Nicole Manolopoulos, Birgit Nienhusmeier und Christina Garstenaue. Abgerufen am 04.02.2020 von

<https://www.ergotherapie.at/system/files/zeitschrift/ergotherapie04-019lowres0.pdf>

Ergotherapie [occupational therapy] Austria, (2019). *Verordnung*, (B. d. Österreichs, Herausgeber). Abgerufen am 22. 10. 2019 von <https://www.ergotherapie.at/verordnung>

Fisher, A. G. (2014). *OTIPM - Occupational Therapy Intervention Process Model*, (B. Dehnhardt, Übers.), Schulz-Kirchner Verlag GmbH.

Główny Urząd Statystyczny (GUS), (2017), *Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2016 roku*, Warszawa, s.93, 95, 101

Główny Urząd Statystyczny (GUS), (2017) *Centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej i warsztaty terapii zajęciowej w 2016 r.* Notatka informacyjna Warszawa, 13.11. 2017 r, s. 11

GUS (Polish Main Statistical Office) „Zakłady stacjonarne pomocy społecznej w 2017 r.“ INFORMACJE SYGNALNE. 16.05.2018 50.51

Habermann, C., Kolster, F., Arts, M., Bernartz, S., Bouska, C., Butcher, A.,
 Wosnotzek, P. (2009). *Ergotherapie im Arbeitsfeld Neurologie*, (Bd. 2. überarbeitete Auflage). (C. Habermann, & F. Kolster, Hrsg.), Stuttgart: Georg Thieme Verlag.

Hauptverband der österreichischen Sozialversicherungsträger, (26. Februar 2018). *Kontaktdaten der Sozialversicherungsträger*. Abgerufen am 09. 10. 2019 von <https://www.sozialversicherung.at/cdscontent/?contentid=10007.683713>

Hauptverband der österreichischen Sozialversicherungsträger, (Januar 2019). *Die Sozialversicherung stärkt Ergotherapie-Angebot*. Abgerufen am 08. Oktober 2019 von <http://www.hauptverband.at/cdscontent/load?contentid=10008.673231&version=1548750084>

IntelliMed GmbH, (2017), *Heilmittelkatalog*. Abgerufen am 13.11.2018 von <https://heilmittelkatalog.de/files/luxe/hmkonline/ergo/index.htm>

IntelliMed GmbH, (2017), *Kostenträger*. Abgerufen am 12.11.2018 von: <https://heilmittelkatalog.de/index.php/kostentraeger.html>

IntelliMed GmbH, (2017), *Maßnahmen der Ergotherapie*. Abgerufen am 13.11.2018 von: <https://heilmittelkatalog.de/index.php/massnahmen-der-ergotherapie.html>

International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems 10th Revision, 2016 <https://icd.who.int/browse10/2016/en>

Kubny-Lüke, B., Döring, A., Flotho, W., Hirsekorn, B., Köhler, K., Lagemann, H.,
 Wortelkamp, S., (2003). *Ergotherapie im Arbeitsfeld Psychiatrie*, (B. Kubny-Lüke, Hrsg.), Stuttgart: Georg Thieme Verlag.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Mayor, C., Ross, K., Petrig, A., Rossini, E., & Meyer, S. (2014), *Empfehlung zur Formulierung von ergotherapeutischen Zielen*. Bern: evs-ErgotherapeutInnen Verband Schweiz. Abgerufen am 22. 10. 2019 von:
<https://www.ergotherapie.ch/download.php?id=38>

Österreichischen Bundesinstitut für Gesundheitswesen, (2003), *Berufsbild der/des diplomierten Ergotherapeutin/Ergotherapeuten*, Wien : Bundesministerium für soziale Sicherheit und Generationen .

Scheepers, C., Steding- Abrecht, U. & Jehn, P., (Hrsg.), (2011), *Ergotherapie vom Behandeln zum Handeln*, (4. Auflage). S. 484 – 506, Stuttgart: Thieme

Тодорова, Л., Теоретични основи на ерготерапевтичния процес, 2012, Русе, Издателски център при РУ „Ангел Кънчев“, Тодорова, Л. Компетентност и значение на дейностите в ежедневието на деца с увреждания и деца в институции. В: Научни трудове на РУ, 2011, том 50, серия 8.1., Русе, Издателски център при РУ „Ангел Кънчев“, 2012, стр. 96-100, ISBN 1311-3321., <http://conf.uni-ruse.bg/bg/docs/cp11/8.1/8.1-20.pdf>

ИК „Труд и право“: НАЦИОНАЛНА КЛАСИФИКАЦИЯ НА ПРОФЕСИИТЕ И ДЛЪЖНОСТИТЕ, 2011 г. <https://www.nsi.bg/bg/content/261/basic-page/национална-класификация-на-професиите-и-длъжностите>

WFOT, (2016), *About Occupational Therapy*, World Federation of Occupational Therapists (WFOT).

Zöller, M. (2018), Ergotherapeut/in, in BIBB (Hrsg.), *Gesundheitsfachberufe im Überblick*, (2. erweiterte Auflage), (S.27-30), Bonn: Publikationsmanagement/ Bibliothek

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

2.3.2 Представяне на резултатите от базата данни „Практическо обучение на ерготерапевти“

2.3.2.1 Описание на практическото обучение по ерготерапия в участващите държави

И в четирите страни – Австрия, България, Германия и Полша, практическото обучение е съществена и централна тема и основен компонент от учебния план по ерготерапия. За да станат ерготерапевти, студентите трябва да преминат много часове под формата на практическо обучение и стажове.

Минималните стандарти на Световната федерация на ерготерапевтите (WFOT) (Minimum Standards for the education of Occupational Therapists (2002), revised in 2016) поставят централен акцент върху практическата работа на студентите в процеса на обучение. Целта е да се интегрират на практика знанията, професионалните принципи и професионалното поведение на студентите. Знанията, уменията и нагласите трябва да бъдат овладени на ниво компетентност, което съответства на изискванията за квалифициран терапевт. Практическото обучение се провежда в институции от различен тип, с индивидуални и групови клиенти на различна възраст и в различен стадий на заболяване, с различен религиозен и етнически произход. В допълнение към установените основни структури, практическо обучение може да се проведе и в нововъзникващи институции, които предлагат услуги за хора с различни потребности, които се нуждаят от ерготерапия.

Най-важният извод, който може да се направи в заключение от специфичните за страната данни в областта на практическото обучение е, че са спазени стандартите на WFOT за обучение на ерготерапевти. Това се отнася главно до броя часове за практическо обучение, който във всички участващи страни надвишава минималния брой от 1000 часа.

2.3.2.1.1 Учебни програми за практическо обучение на ерготерапевти в участващите страни

Продължителността на обучението по ерготерапия в четирите участващи страни е доста сходна и отнема между три (Германия, Австрия, Полша) и четири (България) години. Общият брой практически часове също е сравним и варира от 1020 часа (България), 1050 часа (Полша), 1150 часа (Австрия) до 1720 часа (Германия). Във всички страни студентите трябва да подготвят дипломна работа/бакалавърска дисертация в края на курса на обучение. В Австрия има и бакалавърски изпит в края на курса.

Обучението в Германия се основава на фундаментално обучение за ерготерапевт. Въз основа на това е възможно успешно да завършите бакалавърски курс. Всички ерготерапевти трябва да се явят на бакалавърски държавен изпит и да представят бакалавърска дисертация. Освен това курсът може да бъде последван от магистърска степен.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Таблица 4: Ключови данни относно обучението / курса на обучение за страните

Държава	Учебен план	Продължителност	Образователна степен
Германия	Учебният план трябва да съответства на правилата за обучение и изпити за ерготерапевти (ErgThAPrV). В повечето училища учебния план трябва да бъде одобрен, за да се докаже, че теоретичните и практически уроци се провеждат в съответствие с ErgThAPrV.	Обучение: 3 години часа Продължителност в зависимост от вида на обучението: • Интегрирано обучение или задочна форма (непълн ден) - • Редовна форма (пълн ден) - 210 European credit t	Обучение: държавен изпит (писмен, устен, практически изпити) Курс на обучение: бакалавърска теза
		1720 часа Практика	
България	Учебният план е разработен в съответствие с: • изискванията на Европейската мрежа по ерготерапия във висшето образование (ENOTHE); • минималните стандарти на WFOT за обучение на ерготерапевти; • Болонската декларация и Европейската система за трансфер на кредити • Законът за университетите и колежаите в България; • Вътрешната нормативна уредба на Русенския университет.	4 години; бакалавър 2790 ч 240 ECTS 1020 ч практика	Дипломна работа

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Държава	Учебен план	Продължителност	Образователна степен
Полша	Учебният план е напълно приведен в съответствие със стандартите на Европейската мрежа по ерготерапия във висшето образование и насоките на ЕС.	3 години Бакалавър 3225 ч 180 ECTS 1050 ч практика	Дипломна работа / бакалавърски изпит
Австрия	Учебният план за бакалавърска степен по ерготерапия и следователно теоретичното и практическото съдържание са предмет на различни закони и се основават на международните стандарти. Практическото обучение в рамките на бакалавърския курс на обучение по ерготерапия е регламентирано в Наредбата за обучения на медицинско-техническата служба MTD (приложение 5 / част Б). Спазени са стандартите на ENOTHE и WFOT.	3 години Бакалавър 4500 ч 180 ECTS 1150 ч практика	

Съдържанието на учебните програми по ерготерапия на партньорите по проекта може да бъде обобщено в шест ключови области:

- медицински познания - основни медицински познания по анатомия, физиология, клинични дисциплини в областта на ерготерапевтичната практика;
- социални науки - основни знания в областта на образованието, психологията и социалните науки;
- общи дисциплини - физическо възпитание, чужд език, информационни и комуникационни технологии и др.;
- ерготерапевтични средства - занаяти, игри, помощни средства, работа по проекти;

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

- ерготерапевтични процеси - основни дисциплини и техники и ерготерапия в различни области на практиката;
- клинична практика / стаж - през семестъра, лятото или преддипломен стаж.

Следващата таблица показва различните области, в които студенти от участващите страни практикуват в рамките на ерготерапевтичното си обучение.

Колоните, маркирани в синьо, показват онези области, които се припокриват във всичките четири държави. Така става ясно, че общите практики по ерготерапия в четирите участващи страни са в следните области:

- неврология;
- ортопедия;
- педиатрия;
- гериатрия;
- психиатрия.

Таблица 5: Области на практика

Област	Германия	България	Полша	Австрия
Здравна промоция и превенция				X (2 седмици)
Педиатрия	X	X	X	X
Психиатрия	X	X	X	X
Гериатрия	X	X	X	X
Невропсихология	X			
Трудова рехабилитация	X			
Неврология	X	X	X	X
Обучителни затруднения	X	X	X	
Ортопедия	X	X	X	X
Социално включване	X	X	X	
Физически увреждания (ревматология, травматология и др.)	X	X	X	
В общността			X	

2.3.2.1.2 Планове за разпределение на предметните области в курса на обучение по ерготерапия

2.3.2.1.2.1 Преглед на общия брой часове от теоретичното и практическото обучение

Учебните планове по ерготерапия съдържат теоретично обучение, практически упражнения, както и практическо обучение в реална работна среда. В този контекст се открояват теоретичните основи (теоретично обучение като

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	---------------------------------	--

медицински знания и социални науки), специфичните за ерготерапията дейности (практически упражнения) и учебния опит, придобит в рамките на ерготерапевтични практики с реални клиенти (учебна практика, стаж).

Таблица 6: Обем на курса след обучение / Курсът на обучение в сравнение между държавите

Германия	България	Полша	Австрия
Теоретично обучение			
1910 ч	915 ч	880 ч	2175 ч
Практически упражнения			
870 ч	855 ч	1295 ч	1175 ч
Учебна практика / стажове			
1720 ч	1020 ч 64 ECTS	1050 ч 42 ECTS	1150 ч
Общо часове и кредити			
4440 ч	2790 ч 240 ECTS	3225 ч 180 ECTS	4500 ч 180 ECTS

За да могат студентите по ерготерапия да придобият свързаните с работата практически умения, способности и знания, необходими за работа с клиенти, те трябва да преминат голям брой практически часове. И в четирите държави (Германия, Австрия, Полша и България) практиката се контролира главно от представител на институцията, в която тя се провежда, но също така е възможно студентите да практикуват самостоятелно. И четирите държави следват различни стратегии относно това как студентите трябва да проведат практиката си и как се оценява тяхната практическа работа.

В три от участващите страни (Австрия, Германия и Полша) практиките се провеждат в блокова форма в продължение на няколко поредни седмици. В Германия студентите преминават четири практики по 12 седмици всяка. В Полша има 9 практики по 2-3 седмици всяка. В Австрия през втория семестър се провежда кратка въвеждаща практика (1-2 седмици) в областта на промоцията на здравето. През следващите семестри студентите преминават пет допълнителни практики в различни области с обща продължителност 28 седмици. В България практиките се извършват отчасти в блокова форма, но също така курсът на обучение предвижда и индивидуални часове (2 пъти по 3 часа седмично) практика.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

2.3.2.1.2.2 Преглед на практически-ориентираното обучение - цели, съдържание, компетенции

В допълнение към различния брой седмици практическа работа, структурата на практиката също се различава в отделните държави (Австрия, България, Германия и Полша).

И в четирите страни студентите имат определен период от време в началото на практиката, през който могат просто да наблюдават.

Този период от време е точно определен в Германия (2 седмици), България (1 ден) и Полша (2 седмици). В Австрия няма точен брой дни или седмици, в които студентът има право само да извършва наблюдение. Периодът варира в зависимост от предишните знания на студентите и ръководителите на практиката.

След периода на наблюдение следва ерготерапевтичната интервенция, която се провежда от студентите заедно с ръководителя на практиката или под негова супервизия и съответно обратна връзка.

Таблица 1: Сравнение на практическото обучение в различните страни по проекта

Обобщено сравнение на практическото обучение по ерготерапия	
Германия	
Целта на практическото обучение е да се приложат придобитите знания и умения от теоретични и практически часове по единцеленасочен и свързан с пациента начин и да се даде възможност на студентите да развият собствената си идентичност и компетентност. Студентите трябва да са способни да реагират гъвкаво що се отнася до интервенция, да се справят конструктивно с критика и да се включат в интердисциплинарен екип. Фокусът е върху поетапното обучение за отговорно терапевтично действие, самостоятелно планиране на интервенция, осъществяване на интервенция, рефлексия, оценка и документиране на данни, свързани с пациента, организация и административни	Всяка практическа фаза има три подфази: 1. наблюдение (две седмици), 2. интервенция под супервизия (две седмици), 3. самостоятелна работа и рефлексия съвместно с ръководителя на практиката (8 седмици).
България	

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Обобщено сравнение на практическото обучение по ерготерапия

Фокусът на практическото обучение е върху интегриране на придобитите знания, професионална обосновка и поведение в реална работна среда, както и системно и последователно овладяване на знания, умения и отношение до степента на компетентност, отговаряща на изискванията за квалифициран ерготерапевт.

Целта е да се предостави на студентите задълбочен, контролиран опит, в който се консолидират знания и умения, като в същото време им се дава възможност да поемат все по-голяма отговорност за предоставянето на ерготерапевтични услуги на клиентите.

Практическият опит предоставя възможност не само за преход от студентска към професионална дейност, но и за интегриране на професионално поведение.

На лице са два основни типа практика:

1. Семестриални, под супервизия от академичен наставник
2. Самостоятелна практическа работа (през лятото и в рамките на преддипломен стаж), под супервизия от страна на представител на институцията, в която се провежда практиката

Полша

Целта на практическото обучение е да подготви студентите за работа с клиенти с различни увреждания; те се научават да разбират различните роли на ерготерапевта, начина, по който работят различните институции за клиенти и общността.

Фокусът е върху практическата подготовка на студентите за самостоятелни професионални дейности в областта на организацията, планирането, представянето, наблюдението и адаптирането на ерготерапевтичния процес при хора с увреждания.

Освен това по този начин се предоставя възможност за придобиване на умения за сътрудничество в мултидисциплинарен екип, за да се определят комплексно дейностните потребности на клиентите и да се гарантира високо качество на предоставяните услуги.

След двуседмично наблюдение, студентите започват да упражняват своите знанията и умения, придобити преди това, самостоятелно и под супервизия на терапевтичен екип.

Австрия

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Обобщено сравнение на практическото обучение по ерготерапия

Основната цел е да се даде възможност на студентите да затвърдят теория и практика в признати институции (национални и международни) в съответствие със законовите изисквания (IMC FH Krems, 2019f p.2).

Основните задачи на студентите са:

- да се интегрират в организацията на избраната институция и да се придържат към нейните насоки;
- да прилагат теоретични знания, придобити в университета, в практиката по възможно най-подходящия начин;
- да следват инструкциите на съответния ръководител в практическата институция;
- да подготвят отчети и документация съгласно изискванията и навременно.

Оценката на придобитите компетенции е отговорност на съответния ръководител на практиката.

Оценката на документацията се поставя от университетски преподаватели в областта на ерготерапията.

Практическа работа трябва да бъде оценена в края. Следващата таблица показва кои компетенции се оценяват и как се извършва оценката на придобитите компетенции в Германия, България, Полша и Австрия.

Таблица 8: Фокус и критерии за оценка на практическото обучение

Компетенции	
Германия	• професионална компетентност (планиране, изпълнение, анализ, рефлексия) • методическа компетентност (придобиване и прилагане на професионални знания, диагностика, планиране на интервенция, представяне на диагностични резултати) • лична компетентност (чувство за собствено терапевтично поведение, ниво на устойчивост при стресови ситуации, организация на собствената работа, прилагане на социални ценности) • социална компетентност (комуникация с пациенти, терапевтично инструктиране на пациентите, сътрудничество в екипа и интердисциплинарно сътрудничество)
България	• ерготерапевтични знания • ерготерапевтичен процес и професионална обосновка • професионални и партньорски взаимоотношения • професионална автономност и отчетност • научно-изследователска и развойна дейност в областта на ерготерапията • мениджмънт и промоция на ерготерапията

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Полша	• ерготерапевтични знания • ерготерапевтичен процес и професионална обосновка • професионални и партньорски взаимоотношения • професионална автономност и отчетност • научно-изследователска и развойна дейност в областта на ерготерапията • мениджмънт и промоция на ерготерапията
Австрия	• професионални и методически: разпознаване на проблеми, формулиране на цели и планиране на интервенция, изпълнение, документиране и отчитане на ерготерапевтичния процес и осигуряване на качество на предоставяна услуга • социални и лични: адекватно взаимодействие с други и с клиентите в професионален контекст; лична компетентност
Критерии за оценка	
Германия	Критерии за оценка: • отговарят значително на изискванията (Оценка 1 (или А, съответно)) • напълно отговарят на изискванията (Оценка 2 (или Б съответно)) • като цяло отговарят на изискванията с малки изключения (Оценка 3 (или С, съответно)) • отговарят на изискванията частично / с ограничения (Оценка 4 (или D, съответно)) • отговарят на изискванията в малка степен или изобщо не отговарят (Оценка 5 (или Е, съответно)) • не може да бъде оценен (Оценка 6 (или F, съответно)): • Има оценки за: частично представяне, цялостно представяне по време на практиката, документация, отчети, доклади. Оценяване от: • ръководителя на практика в институцията (25% от кумулативната оценка) • ръководителя от учебното заведение, осигуряващо професионално образование (изпит - 35% от кумулативната оценка и доклад за практическата работа на студента - 40% от кумулативната оценка). • Фазата на практическа работа е завършена успешно: • ако ученикът покаже поне 60% от възможното постижение. • Документация, влияеща върху оценката: • документация за самостоятелно извършен ерготерапевтичен процес • подробен доклад за пациента.

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

България	Точкова система за оценка на компетенциите: 0 – 100 точки Скалата за оценка включва четири степени: • компетентно • задоволително • незадоволително • некомпетентно Формиране на финална оценка: • под 50 точки: Слаб 2 • 50-59 точки: Среден 3 • 60-69 точки: Добър 4 • 70-79 точки: Много добър 5 • над 80 точки: Отличен 6 Оценяване от: • преподавател от университета Практиката се зачита за успешна: • ако точките на студента са повече от 50. Изискванията за всяка практика, както и списък с компетенциите са налични в портфолио.
Полша	Оценката от практиката се състои от отделни оценки: • оценката на студента от ръководителя на практиката в институцията, в съотношение 25% към крайната оценка • самооценката на ученика, в съотношение 25% от крайната оценка • оценката на студента от академичен преподавател от университета, в съотношение 50% от крайната оценка. Оценяване от: • ръководителя на практиката в институцията • преподавател от университета
Австрия	Точкова скала за критериите за оценка: • 9 точки - много добре развита компетенция • 8 точки - добре развита компетенция • 7 точки - задоволително развита компетенция • 6 точки - достатъчно развита компетенция • 5 точки - слабо развита компетенция • 0 точки – не може да се оцени

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

	Има оценки за: • частично представяне, • цялостно представяне по време на практиката, • документация. Фазата на практическа работа е завършена успешно: • ако ученикът покаже поне 60% от възможното постижение. Оценяване от: • ръководител от университета Документация, влияеща на оценката: • задълбочена рефлексия и документация за един проведен ерготерапевтичен процес за всяка отделна практика (поне 20 отчета).
--	---

2.3.2.1.2.3 Преглед на специализираното практическо обучение в съответните институции (университет, университет за приложни науки, висше професионално училище) - цели, съдържание, компетенции

Във всички участващи институции (университет, университет за приложни науки, висше професионално училище) практическото обучение има за цел да добави практически умения към теоретичните знания, така че студентите и учениците да бъдат подготвени за практиката си. Учебните програми на участващите партньори по проекта за практическо обучение са проектирани по различен начин.

В немския учебен план практическото обучение се фокусира върху следните области: занаятчийски и творчески техники; игри, помощни средства и шини; метод на ерготерапевтична интервенция.

В австрийския учебен план за специализираното практическо обучение се концентрира в две основни насоки: а) професионални дейности (развитие на компетенции) и б) специфични предмети (ерготерапевтични процеси, укрепване на здравето, педиатрия, гериатрия).

Практическото обучение в България и Полша съдържа практически упражнения за почти всеки теоретичен предмет (клинични дисциплини, общи дисциплини, основни и специфични ерготерапевтични предмети).

Обемът на специализираното практическо обучение в участващите държави (България - 855 часа, Германия - 870 часа, Австрия - 1175 часа, Полша - 1295 часа) е съпоставим, макар в Австрия и Полша да е налице по-голям брой.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	---------------------------------	--

Таблица 9: Преглед на специализираното практическо обучение

Австрия	1 курс	2 курс	3 курс	общо
Основна област - професионални методически компетенции (FMK): Област на компетентност - професионално терапевтично действие (ETH)				
Ерготерапевтични процеси I, II, III, IV, V	150 ч	50 ч	100 ч	300 ч
Ерготерапевтични процеси – умения, свързани с процеса I, II	100 ч		25 ч	125 ч
Ерготерапевтични процеси – двигателни умения I, II, III	25 ч	150 ч		175 ч
Ерготерапевтични процеси – социални интерактивни способности I, II, III	50 ч	50 ч	25 ч	125 ч
Ерготерапевтични процеси – дейност I, II, III, IV, V	75 ч	50 ч	50 ч	175 ч
Ерготерапия в промоция на здравето – упражнение	25 ч			25 ч
Ерготерапия в педиатрията – упражнение		25 ч		25 ч
Ерготерапия в гериатрията – упражнение		25 ч		25 ч
Основна област - социалнокомуникативни компетенции и лични компетенции: Област на компетентност - интердисциплинарност и интрадисциплинарност в областта на ерготерапията (IIE)				
Професионално развитие и управление на качеството в ерготерапията			50 ч	50 ч
Рехабилитация в общността			50 ч	50 ч
Основна област - професионални практически компетенции: Област на компетентност - практика (BP)				
Встъпителна практика – промоция на здравето	25 ч			25 ч
Учебна практика II, III, IV		25 ч	50 ч	75 ч
общо	450 ч	375 ч	350 ч	1175 ч
Германия	1 курс	2 курс	3 курс	общо
Занаятчийски и творчески техники	200 ч	100 ч	100 ч	400 ч
Игри, помощни средства, шини	40 ч	65 ч	65 ч	170 ч
Основи на ерготерапията		30 ч	30 ч	60 ч
Методи за двигателно-функционална интервенция	30 ч	20 ч	10 ч	60 ч
Неврофизиологични методи за интервенция	20 ч	20 ч	20 ч	60 ч
Невропсихологични методи за интервенция	20 ч	20 ч	20 ч	60 ч
Методи за психосоциална интервенция	30 ч	20 ч	10 ч	60 ч
общо	340 ч	275 ч	255 ч	870 ч

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

България	1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	общо
Анатомия I, II	60 ч				60 ч
Аналитични и терапевтични методи и средства в ерготерапията I, II, III	60 ч	30 ч			90 ч
Информационни технологии в ерготерапията	30 ч				30 ч
Физиология	15 ч				15 ч
Биомеханика, кинезиология и функционална диагностика	15 ч				15 ч
Чужд език със специализирана терминология	120 ч	120 ч			240 ч
Разработване и управление на проекти в ерготерапията I, II		30 ч	30 ч		60 ч
Неврология		15 ч			15 ч
Физическо възпитание и спорт	60 ч	60 ч			120 ч
Ерготерапия при физически увреждания I, II		30 ч			30 ч
Ерготерапевтични средства за адаптиране на средата I, II		30 ч	15 ч		45 ч
Основи на изследователската работа с медицинска статистика		15 ч			15 ч
Педиатрия			15 ч		15 ч
Ерготерапия в педиатрията			45 ч		45 ч
Ортопедия, ортотика и протезиране			15 ч		15 ч
Психично здраве			15 ч		15 ч
Ергономия и дизайн в ерготерапевтичната практика				15 ч	15 ч
Ранна интервенция в ерготерапията				15 ч	15 ч
общо	360 ч	330 ч	135 ч	30 ч	855 ч

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Полша	1 курс	2 курс	3 курс	общо
Здравна и социална система	15 h			15 h
Информационни и комуникационни технологии	15 h			15 h
Първа долекарска помощ	15 h			15 h
Чужди езици	60 h	60 h		120 h
Обща психология и психология на развитието	30 h			30 h
Обща наука за образованието, андрагогика	15 h			15 h
Социология	30 h			30 h
Въведение в ерготерапията	30 h			30 h
Етика	15 h			15 h
Анатомия	60 h			60 h
Биомедицински основи на човешкото развитие	15 h			15 h
Физическо възпитание	30 h	30 h	30 h	90 h
Социална психология и клинична психология / социално образование и образование за специални нужди	60 h			60 h
Психология	45 h			45 h
Портфолио	15 h	10 h	10 h	35 h
Основи на ерготерапията	30 h			30 h
Процес и модели на ерготерапевтична практика	45 h			45 h
Основи на музико- и арттерапията	45 h			45 h
Патология и клинични проблеми, свързани с педиатрията		15 h		15 h
Ерготерапия в педиатрията		105 ч		105 ч
Ерготерапия за лица с обучителни затруднения		30 ч		30 ч
Клинични проблеми, свързани с двигателно-функционални увреди		15 ч		15 ч
Ерготерапия в ортопедията, травматология и ревматология		60 ч		60 ч
Кинезиология		30 ч		30 ч
Клинични проблеми, свързани с двигателно-функционални увреди		15 ч		15 ч
Клинични проблеми, свързани с неврология и неврохирургия		15 ч		15 ч
Ерготерапия при неврологични заболявания		30 ч		30 ч

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Ергономия / адаптиране		60 ч		60 ч
Основи на психиатрията			30 ч	30 ч
Ерготерапия за хора с психосоциални нарушения, ерготерапия в клиничната психиатрия			60 ч	60 ч
Ерготерапия в гериатрията – индивидуални програми за интервенция			30 ч	30 ч
Ерготерапия в грижата за хора с увреждания - програми за интервенция, базирани в общността			30 ч	30 ч
Ерготерапия в резидентна среда			30 ч	30 ч
Ерготерапия за хора, които са застрашени от или социално изключени			30 ч	30 ч
общо	570 ч	475 ч	250 ч	1295 ч

2.3.2.2 *Нормативна уредба за практическо обучение на ерготерапевти в участващите държави*

Законовите изисквания за практическото обучение на ерготерапевти са много различни в участващите страни. Не всички изисквания за практики в програмите по ерготерапия са регламентирани от закона, както се вижда от следващите таблици.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

2.3.2.2.1 Законови изисквания за практическото обучение на ерготерапевти – професионални училища, колежи, университети

Таблица 10: Преглед на законовите изисквания за съответните институции в участващите страни относно практическото обучение

Германия	България
Всички изисквания за обучение са регламентирани в “Ausbildungs- und Prüfungsverordnung für Therapeuten und Therapeutinnen” [Правилника за обучение и изпити за ерготерапевти - ErgThAprV], по специално в тази част: 1 Обучение (2) Училищата трябва да осигурят практическо обучение в рамките на споразумение с болници или други подходящи институции. В областта на практическото обучение, посочена в Приложение 1 Б № 3, то трябва да се извършва под супервизия от ерготерапевти. (3) Редовното и успешно участие в образователните събития съгласно параграф 1 трябва да се удостовери със сертификат по образец в приложение 2. Допълнителни изисквания се формулират от училищата, предоставящи професионално образование: • подкрепа/ супервизия от академичен преподавател • поставяне на оценка от академичен преподавател Училищата осигуряват т. нар. „Praxisanleitertreffen“ (среща на инструктори по време на практическото обучение), за да изяснят структурни и организационни задачи.	В България ерготерапията не е регулирана професия и все още не са разработени конкретни национални стандарти. Що се отнася до практическото обучение на студенти бакалаври и магистри, се спазват вътрешни правила за разработване на учебна програма за специализираната дисциплина. За да се отговори на стандартите, определени от WFOT, в допълнение към семестриалните практики за студенти по ерготерапия, са разработени две летни практики и преддипломен стаж с продължителност от 11 седмици. Общите насоки и изисквания за семестриалните учебни практики, летни практики и стаж са включени в Портфолио за практическо обучение. Университетът осигурява подкрепа, часове за консултации и сътрудничество с наставници от институциите.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Полша	Австрия
В Полша професията на ерготерапевта не е регламентирана. Няма конкретни законови разпоредби, които да бъдат изпълнени. Полските закони и разпоредби не съдържат никакви изисквания в областта на ерготерапията. Университетът трябва да реши как да организира обучението. Задачи на университета: • университетът е длъжен да предоставя на студентите места за обучение в съответствие с програмното им съдържание; • университетът е длъжен да наблюдава и супервизира изцяло практическата работа на своите студенти; • университетът поема разходите за организиране на практическа работа. • Университетът е длъжен да сключи застраховка „Гражданска отговорност“ за студентите по време на обучението им.	Наредбата за обучение FH-MTD е правно обвързваща за всички професии в областта на медицинско-техническите услуги в Австрия. Тя регламентира и минималните изисквания за преподавателите в раздел 5: • специфично за предмета съдържание: завършено образование във висше медицинско-техническо заведение; • медицинско съдържание: завършено медицинско образование като лекар; • в изключителни случаи: хора със съответна квалификация и професионален опит в предаване на конкретно съдържание. • Съществуват и разпоредби от Университета за приложни науки: • задължително предложение за съпътстващи семинари по практика за студентите; • конференции за ръководителите на практики за изясняване на структурни и организационни задачи. (IMC FH [Intermediate Care University of Applied Science] Krems, 2019)

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

2.3.2.2.2 Законови изисквания за практическото обучение на ерготерапевти – бази за практическо обучение

Германия	България
Институции, в които се провежда практическо обучение, могат да бъдат: болници, рехабилитационни центрове, дневни центрове, дневни клиники, защитени работилници, домове за стари хора / домове за възрастни хора, институции за зависими, частни ерготерапевтични практики. Изискване относно ръководителите на практическото обучение: - успешно завършено образование по ерготерапия - работно време от поне 30 часа седмично - професионален опит от поне две години 1 терапевт = 1 практикант. - Спецификации относно рамковите условия в институциите, предоставящи места за практика: - болница, рехабилитационни институции: - поне 20 легла в съответното отделение (психиатрия, неврология, ортопедия, травматология, хирургия, педиатрия, гериатрия, ерготерапия) - частни ерготерапевтични практики: - площ най-малко 40 квадратни метра, пространство за терапия 30 квадратни метра - терапевтична стая от поне 12 квадратни метра за всеки допълнителен специалист - поне 200 терапевтични сесии на месец (от тях поне 100 с деца) - договори със здравноосигурителни компании. (Thüringer Landesverwaltungsamt - Fest-stellung der Geeignetheit [Thuringian state administration office - assessment of suitability, 2014])	Практиките се провеждат в различни институции и предлагат на студентите възможност да натрупат опит в пълния набор от практически области по ерготерапия. Русенският университет е сключил споразумения за сътрудничество с различни институции за осъществяване на практическото обучение: Здравни институции: - Болници - отделения по неврология, физикална рехабилитация и ортопедия; - Център за психично здраве - Социални услуги: - общински социални услуги – резидентни услуги за възрастни и стари хора с физически увреждания, психични проблеми, деменция или обучителни затруднения. - Социални услуги, управлявани от НПО - центрове за ранна интервенция, центрове за настаняване от семеен тип, дневни центрове, защитени домове за непълнолетни с обучителни затруднения и др.. Образователни институции: - детски градини, - начални и средни училища, специални училища.

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Полша	Австрия
Изисквания към институциите и лицата, които отговарят за практиката: • Институцията е длъжна да създаде условия, съвместими с програмата на практиката. • Институцията се задължава да назначи ръководител на практиката. • Ръководителят се задължава да запознае студента с разпоредбите и условията на труд, правилата за здраве и безопасност, както и защитата на професионалната тайна и личните данни на клиентите / пациентите. • Институцията се задължава да даде възможност на студента да компенсира практиката си в случай на отсъствие. • Наставникът или друго лице, което отговаря за супервизията на практиката, се задължава да информира университета, ако студентът грубо наруши работната дисциплина. • Продължителността на практиката е 45 минути. Представените изисквания са формулирани от университета.	Наредба относно правните изисквания за професионални учебни заведения от FH-MTD [Университет за приложни науки - медицински и технически услуги], Образователен регламент, раздел 12, за медицинско-техническите услуги. Институции за практическо обучение могат да бъдат: болници (преобладаваща част), здравни институции (под наблюдението на лекар), институции за социално подпомагане. Студентите трябва да преминат практическо обучение в областите на спешна медицина, медицина и рехабилитация, както и в промоцията и превенцията на здравето. Изисквания към институциите: • достатъчно ресурси, персонал и оборудване за предвидените терапевтични и диагностични мерки и процедури в съответните области; • студентите могат да бъдат на разположение само за дейности, които са в пряк контекст на ерготерапията или терапевтичната работа и които са необходими за постигане на образователната цел на ерготерапията. • Критерии за ръководители на практическо обучение: – най-малко една година специфичен професионален опит в една от областите на практическа работа; – педагогическа правоспособност; – осъществяване на непрекъсната обратна връзка с преподавателите от университета по приложни науки; – обучение на максимум двама студента едновременно. (Bundesministerium für

2.3.2.3 Заключение

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Целта на практическото обучение във всички страни партньори е да се приложат постигнатите знания и умения от теоретичното и практическото обучение по целенасочен и свързан с пациента начин и да се даде възможност на студентите да развият собствената си идентичност и компетентност. Студентите трябва да могат гъвкаво да реагират на терапевтични ситуации и да се справят конструктивно с критиките, както и да си сътрудничат в интердисциплинарен екип. Във фокуса е поетапното обучение в надеждни терапевтични действия, самостоятелно създаване на план за интервенция с оглед на изследването, изпълнението на интервенцията, рефлексията, оценката и документирането на данните, свързани с пациента, както и организационни и административни задачи.

Сравнителното разглеждане на всички специфични за страните данни показва, че съществува пълно съответствие между целите, съдържанието и резултатите от компетенциите, които се очаква да бъдат постигнати в областта на ерготерапевтична практическа работа в Полша, България, Германия и Австрия. Като основни цели и получени компетенции се открояват следните елементи:

- цели: практическа подготовка на студентите за самостоятелните професионални дейности в областта на организацията, планирането, изпълнението, наблюдението, контрола, модификацията и проверката на ерготерапевтичен процес с оглед интервюиране, оценка, цел, лечение на лица с различни видове увреждания/ недостатъци, развитие на отговорност, клинична обосновка и етично мнение по отношение на ерготерапевтична интервенция.
- компетенции: практическо приложение на инструментите за оценка по отношение на дейностното изпълнение и ерготерапевтична интервенция по отношение на клиенти с различни заболявания, увреждания и неравностойно положение в реалистичен контекст; клинична обосновка и рефлексивна практика; работа в екип, способност за подходяща комуникация, включително справяне с конфликти и способност за комуникация в мултидисциплинарен екип.

С оглед разработването на общ учебен план за практическо обучение по ерготерапия, предлагащ възможност за обмен на студенти между участващите държави, обаче, трябва да се вземат предвид специфичните за страната правни разпоредби, описани по-горе. Тук се наблюдават значителни очевидни разлики. По този начин трябва да се разработи обща основа, която преди всичко гарантира признаването на фазите на практическа работа, завършени в чужбина в съответната държава.

2.3.2.4 Използвана литература

Bundesministeriums der Justiz und für Verbraucherschutz & Bundesamts für Justiz. (1999). Ausbildungs- und Prüfungsverordnung für Ergotherapeuten ErgThAPrV).

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Abgerufen am 18.03.2019 von: <https://www.gesetze-im-internet.de/ergthapr/ergthapr.pdf>

Thüringer Ministerium für Bildung, Jugend und Sport. Thüringer Lehrplan für die berufsbildende Schule. Höhere Berufsfachschule - dreijähriger Bildungsgang Ergotherapie 2015. Abgerufen am 04.03.2019 von: <https://www.schulportal-thueringen.de/media/detail?tspi=1786>

IBKM: Freie berufliche Schule für Therapie, Pädagogik und Pflege, Höhere Berufsfachschule für Ergotherapie: Handlungsrichtlinien für die praktische Ausbildung im psychosozialen (psychiatrischen / psychosomatischen), ergotherapeutisch-funktionellen, neurophysiologischen oder neuropsychologischen und arbeitstherapeutischen Bereich. Gültig ab 28.01.2020.

IBKM: Vereinbarung für das Fachpraktikum im Rahmen der Ausbildung zum Ergotherapeuten/in an der freien beruflichen Schule für Therapie, Pädagogik und Pflege in Hildesheim. Gültig ab 10.01.2020.

Thüringer Landesverwaltungsamt: Erhebungsbogen zur Feststellung der Geeignetheit zur praktischen Ausbildung in der Fachrichtung Ergotherapie. Kliniken, Rehabilitationseinrichtungen und anderen Einrichtungen. Abgerufen am 3.10.2019 von: <https://thformular.thueringen.de/tftp://thformular.thueringen.de:8080/thueform/cfs/eject/pdf/2429.pdf?MANDANTID=26&FORMUID=GESUNDAUSB-042-TH-TLVWA>

ENOTHE (2008). Tuning. Tuning Educational Structures in Europe. Reference Points for the Design and Delivery of Degree Programs in Occupational Therapy. ENOTHE, Bilbao.

WFOT (2016). Minimum Standards for the Education of Occupational Therapists. Revised 2016. The World Federation of Occupational Therapists (WFOT)

Bologna declaration, <http://www.ehea.info/index.php>

<https://www.uni-ruse.bg/education/students/curriculum> (Curriculum OT)

REGULATIONS FOR CONDUCTING PRACTICES AND INTERNSHIPS FOR OCCUPATIONAL THERAPY SPECIALTY IN UNIVERSITY OF RUSE.

COURSE ASSIGNMENTS FOR PRACTICAL TRAINING IN OCCUPATIONAL THERAPY IN UNIVERSITY OF RUSE.

State Requirements for Higher Education for Bachelor, Master and Specialist Degrees (adopted by Decree of the Council of Ministers No 162 of 23.06.2002)

Plan of 1st degree (bachelor) Stationary studies; Occupational Therapy; AWF in Wrocław since 2017/2018

Regulation No. 27/2018/2019 Dean of the Faculty of Physiotherapy, University of Physical Education in Wrocław, April 24, 2019, in the academy.2018/2019; Based on: Regulations of the Study of the Academy of Physical Education in Wrocław and Resolutions No. 20/2017/2018 of the Council of the Faculty of Physiotherapy of February 8, 2018.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

STUDENT JOURNAL, PROFESSIONAL PRACTICES FOR STUDENTS FIRST DEGREE STUDIES Occupational Therapy. ACADEMY OF PHYSICAL EDUCATION IN WROCLAW, FACULTY OF PHYSIOTHERAPY.

AGREEMENT about the teaching schedule; organization of student internships, Academy of Physical Education in Wroclaw.

Bundesministerium für Digitalisierung und Wirtschaftsstandort (2019a). Bundesgesetz über die Regelung der gehobenen medizinisch-technischen Dienste (MTD-Gesetz) StF: BGBl. Nr. 460/1992. Abgerufen am 23.10.2019 von <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10009895>.

Bundesministerium für Digitalisierung und Wirtschaftsstandort (2019d). Verordnung der Bundesministerin für Gesundheit und Frauen über Fachhochschul-Bakkalaureatsstudiengänge für die Ausbildung in den gehobenen medizinisch-technischen Diensten (FH-MTD-Ausbildungsverordnung – FH-MTD-AV) StF: BGBl. II Nr. 2/2006. Abgerufen am 5.11.2019 von <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20004516>.

Bundesministerium für Digitalisierung und Wirtschaftsstandort (2019b). Bundesgesetz über Fachhochschul-Studiengänge (Fachhochschul-Studiengesetz – FHStG) StF: BGBl. Nr. 340/1993. Abgerufen am 23.10.2019 von <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10009895>.

Bundesministers für Gesundheit, Sport und Konsumentenschutz (1993). Verordnung betreffend die Ausbildung in den gehobenen medizinisch-technischen Diensten (MTD-Ausbildungsverordnung - MTD-AV) BGBl. Nr. 678/1993. Abgerufen am 13.11.2019 <https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Normenliste/NL00012121/NL00012121.html>.

Clementi, A., Patzner, G., & Rieß, G. (2004). Österreichisches Bundesinstitut für Gesundheitswesen. ÖBIG. Curricula MTD. Ergotherapeutischer Dienst. Endbericht. Österreichisches Bundesinstitut für Gesundheitswesen, Wien.

IMC FH Krems (2015). Anleitung zur Praktikumsdokumentation der klinischen Berufspraktika. S. 12-29. Studiengang Ergotherapie der IMC Fachhochschule Krems. Gültig ab Jänner 2015.

IMC FH Krems (2019b). Beurteilung der Praktikumsleistung – Ergotherapie Pflichtpraktikum im klinischen Bereich. Version 04, Revision 00, Krems.

IMC FH Krems (2019e). LEITFADEN ZUR ORGANSATION UND ABSOLVIERUNG DER BERUFSPRAKTIKA im Department HEALTH SCIENCES – ALLGEMEINER TEIL. Version 02, Revision 00, Krems.

IMC FH Krems (2019f). LEITFADEN ZUR ORGANSATION UND ABSOLVIERUNG DER BERUFSPRAKTIKA – SPEZIFISCHER TEIL. Bachelorstudiengang occupationaltherapy herapie. Version 02, Revision 00, Krems.

IMC FH Krems (2019g). Kriterien der Praktikumsbeurteilung und des Entwicklungsgesprächs im Studiengang Ergotherapie. Version 01, Revision 00, Krems.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	---------------------------------	--

2.3.3 Представяне на данните от проучването за „Теоретичното обучение по ерготерапия“

За да можем да сравним теоретичното обучение на ерготерапевтите в Германия, България, Полша и Австрия, е необходимо да се запознаем с учебните планове на всеки участващ партньор като основа за сравнение с учебните планове на останалите партньори.

2.3.3.4 Учебни планове за теоретичното обучение на ерготерапевти в участващите страни - Германия, България, Полша и Австрия.

В следващата таблица като първоначален рамков учебен план е взет като основа за сравнение от германските партньори по проекта (Министерство на финансите образование, непълнолетни и физическо възпитание [Учебен план за училището, осигуряващо професионално образование в Турингия. Средно училище за професионално образование - тригодишен курс на обучение по ерготерапия] 2015).

Таблица 11: Учебни планове за теоретично обучение на ерготерапевти в участващите страни (основа за сравнение: учебен план на Германия)

	Германия	България	Полша	Австрия
Сфери на познание	Часове	Часове	Часове	Часове
Наука за дейностите, политически и правни науки	50	285	105	225
Специфична техническа терминология, научна работа, Английски език за специфични цели	100	240	120	675
Медицински дисциплини				
Основи на здравето и хигиената	30	-	-	25
Биология, анатомия, физиология	220	210	225	300
Обща патология	30	30	-	25
Специална патология	280	555	660	225

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

	Германия	България	Полша	Австрия
Фармация	20	-	-	-
Основи на трудовата медицина	30	-	-	-
Долекарска помощ	20	15	30	-
Основи на социални науки				
Психология и наука за образованието	210	150	120	125
Обучение за специални потребности	50	60	45	-
Медицинска социология и геронтология	70	105	45	50
Терапевтични методи в ерготерапията				
Занаяти и творчески дейности	100	-	-	-
Игри, спомагателни устройства, шини, технически средства	30	-	-	-
Ерготерапевтичен процес				
Основи на ерготерапията	100	-	-	-
Терапевтичен процес (ерготерапия - функционален, невропсихологичен, психо-социален)	320	-	-	-
Ерготерапевтичен процес	100	-	-	-
Адаптивен процес в Ерготерапията	50	150	45	-
Превенция и рехабилитация	40	45	45	25
За разпределение в различните сфери на теоретическо и практическо обучение	60	-	-	-

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	----------------------------------	--

Общо часове	1910	1845	1440	1675
Общо часове (несъответствие с Германия)	0	330	735	500
Съответствие с теорията в Германия %	100%	84,83%	66,21%	77,01%
Несъответствие с теорията в Германия %	0%	15,17%	33,79%	22,99%
Общ брой часове за теоретическо обучение в учебния план	1910	2175	2175	2175
Общ брой ECTS (за бакалавър)	180	240	180	180
Ако 1 ECTS= 25 ч.	-	6000	4500	4500
% от теоретическото обучение	-	36,25%	48,33%	48,33%
Практическо обучение като част от теоретичното образование				
Терапевтични методи в ерготерапията				
Занаяти и творчески дейности	400	60	45	-
Игри, спомагателни устройства, шини, технически средства	170	-	-	-
Ерготерапевтичен процес		-	-	-
Основи на ерготерапията	60	-	-	-
Терапевтичен процес (ерготерапия - функционален, невропсихологичен, психо-социален)	240	-	-	-
Общ брой часове	870	60	45	-

* Забележка:

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	---------------------------------	--

В Германия часовете и съдържанието, изброени тук, са част от учебния план за теоретично обучение и там са декларирани като „практическо обучение“. По този начин подробна информация относно съдържанието и обхвата на „практическото обучение“ е предоставена в работния пакет 2 „Практическо обучение по ерготерапия“. В рамките на проучването, австрийските партньори по проекта са решили да разпределят конкретното практическо обучение по ерготерапия към работния пакет „Практическо обучение по ерготерапия“ по отношение на количеството теоретично съдържание на обучение. Списъкът със съответното съдържание може да се намери и в този раздел.

Следващата таблица показва учебния план на българския партньор по проекта като сравнителна основа (учебен план по ерготерапия, Русенски университет).

Таблица 12: Учебни планове по отношение на теоретичното обучение на ерготерапевтите в участващите държави (основа за сравнение: учебен план България)

България		Германия	Полша	Австрия
Дисциплина	Часове	Часове	Часове	Часове
Специални теоретични дисциплини в ерготерапията				
Аналитични и терапевтични методи и средства в ерготерапията I	60	50	30	150
Аналитични и терапевтични методи и средства в ерготерапията II	45	-	75	180
Аналитични и терапевтични методи и средства в ерготерапията III	60	-	75	270
Ерготерапия при физически увреждания I	60	280	45	180
Ерготерапия при физически увреждания II	45	-	-	120
Ортопедия, ортотика и протезиране	30	-	-	45

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

България		Германия	Полша	Австрия
Дисциплина	Часове	Часове	Часове	Часове
Ерготерапия в педиатрията	75	-	90	75
Ерготерапевтични средства за адаптиране на средата I	45	50	45	-
Ерготерапевтични средства за адаптиране на средата II	45	-	-	-
Ерготерапия за психично здраве	60	-	90	30
Ерготерапия при лица с умствено изоставане	45	50	90	-
Ерготерапия в гериатрията	45	70	45	75
Въведение в Ерготерапията	45	-	60	15
Теоретични основи на ерготерапията	45	-	75	45
Ерготерапия за социално включване	45	-	45	30
Общи дисциплини				
Анатомия I	60	200	45	15
Медицинска психология	30	210	-	15
Социология	30	-	45	15
Информационни технологии в ерготерапията	45	-	15	-
Чужд език със специална терминология I	60	100	60	30

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

България		Германия	Полша	Австрия
Дисциплина	Часове	Часове	Часове	Часове
Анатомия II	60	-	45	30
Физиология	45	-	60	45
Биомеханика, кинезиология и функционална диагностика	45	-	45	45
Специална психология и специална педагогика	30	-	90	-
Чужд език със специална терминология II (английски, немски, френски или руски език)	60	-	60	30
Патология	30	30	-	15
Разработване и управление на проекти в ерготерапията	30	-	-	30
Курсов проект по ерготерапия I	30	-	-	15
Нервни болести	45	-	-	15
Невропсихология	30	-	-	15
Основи на изследователската работа с медицинска статистика	30	-		255
Педиатрия	45	-	-	30
Социална медицина, социална рехабилитация и промоция на здравето	30	40	-	60
Психично здраве	30	-	45	15

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

България		Германия	Полша	Австрия
Дисциплина	Часове	Часове	Часове	Часове
Осигуряване при бедствени ситуации	30	-	-	-
Курсов проект по ерготерапия II	30	-	-	-
Ергономия и дизайн в ерготерапевтичната практика	30	-	45	-
Мениджмънт на ерготерапевтичната практика	30	-	-	15
Задължителни избираеми дисциплини				
Избираеми дисциплини в трети семестър (студентите избират една от група)	30	60	90	-
Избираеми дисциплини в пети семестър (студентите избират една от група)	30	-	90	-
Избираеми дисциплини в шести семестър (студентите избират една от група)	15	-	90	-
Избираеми дисциплини в седми семестър (студентите избират две от група)	2*30=60	-	90	-
Общ брой часове от всички теоретични дисциплини	1770	1140	1680	1905
Общ брой часове (несъответствие с България)	0	770	495	270

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	---------------------------------	--

	България	Германия	Полша	Австрия
Дисциплина	Часове	Часове	Часове	Часове
Общ брой часове за теоретическо обучение в учебния план	2175	1910	2175	2175
Съответствие на теоретическото обучение с България в %	100%	59,69%	77,24%	87,59%
Несъответствие на теоретическото обучение с България в %	0%	40,31%	22,76%	12,41%
Общ брой ECTS	240	-	180	180
Ако 1 ECTS= 25 ч	6000	-	4500	4500
% от теоретическото обучение	36,25%	-	48,33%	48,33%

В следващата таблица е взет за основа за сравнение учебният план на полския партньор по проекта (Plan of 1st degree (bachelor) Stationary studies; Occupational Therapy; AWF in Wroclaw).

Таблица 13: Учебен план по отношение на теоретичното обучение на ерготерапевти в участващите страни (основа за сравнение: учебен план на Полша)

		Полша	България	Германия	Австрия
Дисциплини		Часове	Часове	Часове	Часове
I	Общи дисциплини				
1	Система за здравни услуги и социално подпомагане	45	-	50	30
2	Информационни и комуникационни технологии	15	45	-	-
3	Квалифицирана долекарска помощ	30	15	20	75
4	Чужд език	120	120	100	60

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

		Полша	България	Германия	Австрия
A	Авторски модули в университета в рамките на общите дисциплини				
1	Обща психология на развитието и обща психология	45	-	210	15
2	Обща наука за образованието, андрагогика, обучение през свободното време, психопедагогика	30	-	-	-
3	Социология / културна социология	45	30	70	15
4	Въведение в ерготерапията I / Пропедевтика на ерготерапията I	30	45	-	-
5	Етика / социална етика	30	-	-	15
6	Въведение в ерготерапията II / пропедевтика на ерготерапията II	30	-	-	-
7	Социална психология и клинична психология / социална психология	45	60	-	30
8	Социално образование и образование за специални нужди / терапевтично образование	45	30	-	-

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

		Полша	България	Германия	Австрия
II	Базови дисциплини				
1	Анатомия	90	120	220	45
2	Физиология	60	45	-	45
3	Кинезиология	45	45	-	45
4	Биомедицински основи на човешкото развитие	30	-	-	-
III	Специални дисциплини				
1	Портфолио	60	-	-	-
2	Основи на арттерапията	15	-	-	-
3	Ерготерапия – основни познания	45	-	-	540
4	Процеси и модели в ерготерапевтичната практика	75	45	-	45
5	Основи на музикотерапията	15	-	-	-
6	Основи на театралната терапия и хорео-ерготерапия	15	-	-	-
7	Патология и клинични проблеми в педиатрията	30	45	280	15
8	Ерготерапия за деца, неврологични и биомеханични нарушения	60	75	-	75
9	Ерготерапия за деца с обучителни затруднения по някои предмети в училище	45	-	-	-
10	Ерготерапия за деца и младежи с увреждания и обучителни затруднения	45	-	-	-

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

		Полша	България	Германия	Австрия
11	Ерготерапия за възрастни с умствено изоставане	45	45	-	-
12	Клинични проблеми в ерготерапията - ерготерапия за функционални двигателни нарушения	45	-	-	45
13	Ерготерапия в ортопедията и травматологията	45	60	-	60
14	Клинични проблеми в неврологията и неврохирургията	30	-	-	30
15	Ерготерапия при лица с неврологични заболявания	45	-	-	30
16	Ерготерапия в ревматологията	45	45	-	-
17	Ергономия в домашна и работна среда	45	45	50	-
18	Ергономия и адаптации – адаптивни дейности	45	-	40	-
19	Основи на психиатрията	45	30	-	15
20	Ерготерапия за лица със психосоциални нарушения в услуги за психично здраве в общността	45	30	-	30
21	Ерготерапия в клиничната психиатрия	45	-	-	30

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

		Полша	България	Германия	Австрия
22	Ерготерапия при стари хора – индивидуална интервенция	45	45	-	60
23	Ерготерапия в общностно-базирани услуги за превенция на заболявания	45	-	-	-
24	Ерготерапия в домашна среда	45	-	-	-
25	Ерготерапия при рискови или социално изключени лица	45	60	-	-
IV Избираеми дисциплини/курсове					
1	Физическо възпитание	90	120	-	-
2	Избираеми дисциплини	270	135	-	-
V Модул за финалния проект за годината					
1	Методология на финалния проект	15	30	0	255
Общ брой часове от всички теоретични дисциплини		2175	1365	1040	1605
Общ брой часове (несъответствие с Полша)		0	810	870	570
Общ брой часове за теоретическо обучение в учебния план		2175	2175	1910	2175
Съответствие на теоретическото обучение с Полша в %		100%	62,76%	54,45%	73,79%
Несъответствие на теоретическото обучение с Полша в %		0%	37,24%	45,55%	26,21%

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	---------------------------------	--

В следващата таблица е взет за основа за сравнение учебният план на Австрия. Като нормативна база за учебния план са взети предвид законите и образователните разпоредби на Федералното министерство на Австрия по цифровизация и икономика (2019a, 2019d) Правилника на Университета по приложни науки FHStG.

Таблица 2: Учебен план по отношение на теоретичното обучение на ерготерапевти в участващите страни (основа за сравнение: учебен план на Австрия)

		Австрия	Германия	България	Полша
Идентифициране на областите		Часове	Часове	Часове	Часове
I	Интрадисциплинарни и интердисциплинарни сфери на компетентност в областта на ерготерапията				
1	Ерготерапия в общественото здравеопазване	25	50 (PLPS)	45	45
2	Юриспруденция в общественото здравеопазване	25	0 (PLPS)	-	-
II	Сфера на компетентност - основни биомедицински дисциплини				
3	Хигиена	25	30 (FHEH)	-	-
4	Анатомия и физиология I	50	220 (BAP)	60	90
5	Патология	25	30 (GD)	30	
6	Анатомия и физиология II	150	0 (BAP)	45	60
7	Анатомия – упражнения	50	0 (BAP)	60	-
8	Кинематика	25	0 (BAP)	45	45
9	Кинематика – упражнения	30	0 (BAP)	-	-
III	Сфера на компетентност – функционални нарушения на човешкото тяло				
10	Клинична гериатрия	25	280 (SDT)	-	-
11	Клинични вътрешни болести	25	0 (SDT)	-	-
IV	Сфера на компетентност – ерготерапевтично въздействие				
12	Ерготерапевтичен процес I (част от ерготерапевтичните дисциплини: 75)	-	-	60	45

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

		Австрия	Германия	България	Полша
Идентифициране на областите		Часове	Часове	Часове	Часове
13	Основни модели в Ерготерапията	100	-	45	75
14	Ерготерапевтичен процес – дейност (част от ерготерапевтичните дисциплини 50)	-	-	45	-
V	Сфера на компетентност - приложни хуманитарни и социални науки				
15	Психо-социални аспекти в Ерготерапията I	25	210 (PE)	45	45
16	Комуникация и интеракция	25	-	-	-
VI	Сфери на компетентност – Английски език				
17	Английски език с медицинска терминология I	25	100 (TLSW)	60	60
VII	Сфера на компетентност – функционални нарушения на човешкото тяло				
1	Клинична ортопедия	25	0 (SDT)	30	45
2	Клинична неврология	25	0 (SDT)	45	-
3	Клинична невропсихология	25	0 (SDT)	30	-
4	Клинична психиатрия	25	0 (SDT)	30	45
5	Психосоматична медицина	25	-	30	45
VIII	Сфера на компетентност - ерготерапевтично въздействие				
6	Ерготерапевтичен процес – процесуални умения I (част от ерготерапевтичните дисциплини: 75)	-	-	60	-

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

		Австрия	Германия	България	Полша
Идентифициране на областите		Часове	Часове	Часове	Часове
7	Ерготерапевтичен процес – социални интерактивни умения I (част от ерготерапевтичните дисциплини: 50)	-	-	-	-
8	Ерготерапевтичен процес – ерготерапевтични умения I (част от ерготерапевтичните дисциплини: 25)	-	-	60	-
9	Ерготерапия в неврологията	50	0 (SDT)	45	30
10	Ерготерапия в ортопедията	50	0 (SDT)	-	45
11	Ерготерапевтичен процес – дейности II (част от ерготерапевтичните дисциплини: 25)	-	-	-	-
12	Ерготерапевтичен процес II (част от ерготерапевтичните дисциплини: 75)	-	-	-	-
13	Ерготерапия за промоция на здравето	50	-	30	-
14	Ерготерапия за промоция на здравето – упражнения (част от ерготерапевтичните дисциплини: 25)	-	-	-	-
15	Практическо обучение I - за промоция на здравето (част от ерготерапевтичните дисциплини: 25)	-	-	-	-
16	Съпътстващ семинар на практическо обучение за промоция на здравето (част от ерготерапевтичните дисциплини: 25)	-	-	-	-

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	---------------------------------	--

		Австрия	Германия	България	Полша
Идентифициране на областите		Часове	Часове	Часове	Часове
IX	Сфера на компетентност – научна работа				
17	Въвеждащ семинар за научна работа	75	0 (TLSW)	30	15
X	Сфера на компетентност - приложни хуманитарни и социални науки				
18	Био-психологични аспекти в геронтологията	25	70 (MSG)	-	-
XI	Сфера на компетентност – функционални нарушения на човешкото тяло				
1	Клинична педиатрия	25	0 (SDT)	45	30
2	Клинична хирургия и травматология	25	0 (SDT)	-	-
XII	Сфера на компетентност - научна работа				
3	Качествени научно-изследователски методи	50	0 (TLSW)	-	-
4	Количествени научно-изследователски методи	75	0 (TLSW)	-	-
XIII	Сфера на компетентност - ерготерапевтично въздействие				
5	Ерготерапия в психиатрията	50	0 (SDT)	60	45
6	Ерготерапия в клиничната хирургия, травматология и вътрешни болести	50	0 (SDT)	-	-
7	Ерготерапевтичен процес – ерготерапевтични умения II (част от ерготерапевтичните дисциплини: 75)	-	-	-	-
8	Ерготерапевтичен процес – социални интерактивни умения II (част от ерготерапевтичните дисциплини: 50)	-	-	-	-

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

		Австрия	Германия	България	Полша
Идентифициране на областите		Часове	Часове	Часове	Часове
9	Ерготерапевтичен процес – ерготерапевтични умения III (част от ерготерапевтичните дисциплини: 75)	-	-	-	-
10	Ерготерапевтичен процес – дейности III (част от ерготерапевтичните дисциплини: 50)	-	-	-	-
11	Ерготерапевтичен процес II (част от ерготерапевтичните дисциплини: 50)	-	-	-	-
12	Ерготерапия в педиатрията	75	0 (SDT)	75	60
13	Ерготерапия в педиатрията - упражнения (част от ерготерапевтичните дисциплини: 25)	-	0 (SDT)	-	-
14	Ерготерапия в гериатрията	25	0 (SDT)	45	45
15	Ерготерапия в гериатрията - упражнения (част от ерготерапевтичните дисциплини: 25)	-	0 (SDT)	-	-
XIV	Сфера на компетентност - приложни хуманитарни и социални науки				
16	Био-психологични аспекти в педиатрията	25	0 (SDT)	--	-
XV	Сфера на компетентност – практическо обучение				
1	Подготовка за практическото обучение и долекарска помощ	45	20 (FA)	-	30

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	---------------------------------	--

		Австрия	Германия	България	Полша
Идентифициране на областите		Часове	Часове	Часове	Часове
2	Практическо обучение II (част от практическото обучение: 700)	-	-	-	-
3	Съпътстващ семинар на практическо обучение II (част от професионалното обучение по ерготерапия: 25)	-	-	-	-
XVI	Интрадисциплинарни и интердисциплинарни сфери на компетентност в областта на ерготерапията				
1	Професионална етика	50	0 (PLPS)	-	30
2	Развитие на професионалната област и качествен мениджмънт в ерготерапията (част от професионалното обучение по ерготерапия: 50)	-	-	30	-
3	Работа по случай	25	-	30	-
XVII	Сфера на компетентност - приложни хуманитарни и социални науки				
4	Супервизия	25	-	-	-
5	Социология	25	0 (MSG)	30	45
6	Ерготерапевтичен процес - дейности IV (част от професионалното обучение по ерготерапия: 25)	-	-	-	-
XVIII	Сфера на компетентност - ерготерапевтично въздействие				
7	Ерготерапевтичен процес – социални интерактивни умения III (част от професионалното обучение по ерготерапия: 25)	-	-	-	-
8	Ерготерапевтичен процес IV (част от професионалното обучение по ерготерапия: 50)	-	-	-	-

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

		Австрия	Германия	България	Полша
Идентифициране на областите		Часове	Часове	Часове	Часове
9	Ерготерапевтичен процес – процесуални умения II (част от професионалното обучение по ерготерапия: 25)	-	-	-	-
XIX	Сфера на компетентност – Английски език				
10	Английски език с медицинска терминология II	25	0 (TLSW)	60	60
XX	Сфера на компетентност – научна работа				
11	Научни изследвания в ерготерапевтичната теория	75	0 (TLSW)	-	-
12	Бакалавърска теза I и семинар	100	0 (TLSW)	-	-
XXI	Сфера на компетентност – практическо обучение				
13	Практическо обучение III (част от професионалното обучение по ерготерапия: 225)	-	-	-	-
14	Съпътстващ семинар на практическо обучение- професионална практика - III (част от професионалното обучение по ерготерапия: 25)	-	-	-	-
XXII	Сфера на компетентност – приложни хуманитарни и социални науки				
1	Психо-социални аспекти в ерготерапията II	25	0 (PE)	-	-
XXIII	Интрадисциплинарни и интердисциплинарни сфери на компетентност в областта на ерготерапията				
2	Интрадисциплинарно и интердисциплинарно сътрудничество	25	40 (PR)	-	-
3	Международно ерготерапевтично сътрудничество	50	-	-	-

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	---------------------------------	--

		Австрия	Германия	България	Полша
Идентифициране на областите		Часове	Часове	Часове	Часове
4	Рехабилитация базирана в общността (част от професионалното обучение: 50)	-	0 (PR)	-	45
5	Икономически основи при самонаети професионалисти	25	-	30	-
xxiv	Сфера на компетентност – ерготерапевтично въздействие				
6	Ерготерапевтичен процес – activities V (част от професионалното обучение: 25)	-	-	-	-
7	Ерготерапевтичен процес V (част от професионалното обучение: 50)	-	-	-	-
8	Ерготерапия при дългосрочни грижи	25	-	-	-
xxv	Сфера на компетентност – научна работа				
9	Бакалавърска теза II и бакалавърски семинар	175	0 (TLSW)	-	-
10	Бакалавърски изпит	75	-	-	-
xxvi	Сфера на компетентност – професионално практическо обучение				
11	Професионално практическо обучение IV (част от професионалната практика: 200)	-	-	-	-
12	Съпътстващ семинар на професионално практическо обучение – професионална практика IV (част от професионалното обучение: 25)	-	-	-	-
Общо часове		2175	1070	1335	1110
Общо часове (несъответствие с Австрия)		0	840	840	1065

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	---------------------------------	--

Съответствие с теорията в Австрия %	2175	1910	2175	2175
Несъответствие с теорията в Австрия %	100%	56,02%	61,38%	51,03%
Общ брой часове за теоретическо обучение в учебния план	0%	43,98%	38,62%	48,97%
Общ брой ECTS	180	-	240	180
Ако 1 ECTS= 25 ч.	4500	-	6000	4500
% от теоретическото обучение	48,33%	-	36,25%	48,33%

Легенда:

- несъответствие
- 1. PLPS= професионални, правни и политически науки
- 2. TLSW= технически език, научна работа
- 3. FHEH = основи на здравното образование и хигиена
- 4. BAP = биология, анатомия, физиология
- 5. GD = Общи заболявания
- 6. SDT = обучение в специални заболявания
- 7. M (no) = фармация
- 8. FOM (no) = основи на трудовата медицина
- 9. FA = долекарска помощ
- 10. PE = психология и педагогика
- 11. SE (no) = специално образование
- 12. MSG = медицинска социология и геронтология
- 13. APOT (no) = адаптивни процедури в ерготерапията
- 14. PR = превенция и рехабилитация

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

2.3.3.2 План на разпределението на учебното съдържание за теоретично обучение на ерготерапевти в участващите страни - области на обучение, съдържание, брой часове

Съответните валидни версии на плановете за разпределението на учебното съдържание са в основата на сравнението, описано по-долу на съответните институции партньори по проекта.

Таблица 3: Плановете за разпределение на учебното съдържание на участващите страни

Германия (часове)	България (часове)	Полша (часове)	Австрия (часове)
- науки за професиите, юриспруденция и политически науки (50)	- Въведение в Ерготерапията (45) - Аналитични и терапевтични методи и средства в ерготерапията I (60) - Теоретични основи на ерготерапията (45) - Аналитични и терапевтични методи и средства в ерготерапията II (45) - Аналитични и терапевтични методи и средства в ерготерапията III (60) - Мениджмънт на ерготерапевтичната практика (30)	- Система за здравни услуги и социално подпомагане (45) - Въведение в ерготерапията (60)	- occupational therapy in the healthcare system (25) - Юриспруденция в общественото здравеопазване (25) - professional ethics (50)
50 (I 30; II 20; III 0)	285 (I 195; II 60; III 0; IV 30)	105 (I 105)	100 (I 50; II 0; III 50)

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Германия (часове)	България (часове)	Полша (часове)	Австрия (часове)
- Техническа терминология, научна работа, Английски език за специфични цели (100)	- Избираема дисциплина: Чужд език със специална терминология I (60) - Избираема дисциплина: Чужд език със специална терминология II (60) - Разработване и управление на проекти в ерготерапията (30) - Курсов проект по ерготерапия I (30) - Основи на изследователската работа с медицинска статистика (30) - Курсов проект по ерготерапия II (30)	- Чужд език (120)	- Английски език с медицинска терминология I (25) - Уводен семинар за научно-изследователска работа (75) - Качествени научно-изследователски методи (50) - Количествени научно-изследователски методи (75) - Английски език с медицинска терминология II (25) - Научни изследвания в ерготерапията (75) - Бакалавърска теза I и семинар (100) - Бакалавърска теза II и семинар (175)
100 (I 60; II 20; III 20)	240 (I 120; II 90; III 30; IV 0)	120 (I 60; II 60)	600 (I 100; II 125; III 375)
- Основи на здравното образование и хигиена	-	-	- Хигиена (25)
30 (I 30; II 0; III 0)	-	-	25 (I 25)

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Германия (часове)	България (часове)	Полша (часове)	Австрия (часове)
- Биология, анатомия и физиология (220)	- Анатомия I (60) - Анатомия II (60) - Физиология (45) - Биомеханика, кинезиология и функционална диагностика (45)	- Анатомия (90) - Биомедицински основи на човешкото развитие (30) - Физиология (60) - Кинезиология (45)	- Анатомия и физиология I (50) - Анатомия и физиология II (150) - Анатомия - упражнения (50) - Кинематика (25) - Кинематика - упражнения (25)
220 (I 200; II 0; III 20)	210 (I 210; II 0; III 0; IV 0)	225 (I 180; II 45)	300 (I 300)
- Теория за общите заболявания (30)	- Патология (30)	-	- Патология (25)
30 (I 30; II 0; III 0)	30 (I 0; II 30; III 0; IV 0)	-	25 (I 25)
- Специализирано изучаване на заболявания (280)	- Нервни болести (45) - Ерготерапия при физически увреждания I (60) - Педиатрия (45) - Ерготерапия в педиатрията (75) - Коммуникативни нарушения (30) - Детско юношеска психопатология (30) - Ортопедия, ортотика и протезиране (30)	- Патология и клинични проблеми в педиатрията (30) - Ерготерапия за деца, неврологични и биомеханични нарушения (60) - Ерготерапия за деца с обучителни затруднения по някои предмети в училище (45)	- Клинична гериатрия (25) - Клинични вътрешни болести (25) - Клинична ортопедия (25) - Клинична неврология (25) - Клинична невропсихология (25) - Клинична психиатрия (25) - Ерготерапия в неврологията (50) - Ерготерапия в ортопедията (50)

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Германия (часове)	България (часове)	Полша (часове)	Австрия (часове)
	- Психично здраве (30) - Ерготерапия при физически увреждания II (45) - Ерготерапия за психично здраве (60) - Осигуряване при бедствени ситуации (30) - Ерготерапия при лица с умствено изоставане (45) - Ранна интервенция в ерготерапията (30)	- Ерготерапия за деца и младежи с увреждания и обучителни затруднения (45) - Ерготерапия при лица с умствено изоставане (45) - Клинични проблеми в ерготерапията в случаи на функционални двигателни нарушения (30) - Ерготерапия в ортопедията и травматологията (45) - Клинични проблеми в ерготерапията в случаи на двигателни нарушения (15) - Клинични проблеми в неврологията и неврохирургията (30) - Клинични проблеми в неврологията и неврохирургията (30) - Ерготерапия при лица с неврологични заболявания (45) - Ерготерапия в ревматологията (45) - Основи на психиатрията (45)	- Клинична педиатрия (25) - Клинична хирургия и травматология (25) - Ерготерапия в психиатрията (50) - Ерготерапия в клиничната хирургия, травматология и вътрешни болести (50) - Ерготерапия в педиатрията (75) - Ерготерапия в гериатрията (25) - Ерготерапия в гериатрията, упражнения (25) - Био-психологични аспекти (25)

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Германия (часове)	България (часове)	Полша (часове)	Австрия (часове)
		- Ерготерапия за лица със психосоциални нарушения в услуги за психично здраве в общността (45) - Ерготерапия в клиничната психиатрия (45) - Ерготерапия при стари хора-индивидуална интервенция (45) - Ерготерапия в общностно-базирани услуги за превенция на заболявания (45)	
280 (I 40; II 160; III 80)	555 (I 0; II 105; III 180; IV 270)	660 (I 0; II 435; III 225)	550 (I 250; II 300)
- Фармакология (20)	-	-	-
20 (I 20; II 0; III 0)	-	-	-
- Основи на трудовата медицина (30)	-	-	-
30 (I 0; II 30; III 0)	-	-	-

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Германия (часове)	България (часове)	Полша (часове)	Австрия (часове)
- Долекарска помощ (20)	- Долекарска помощ (15)	- Квалифицирана долекарска помощ (30)	- Подготовка за практическото обучение и долекарска помощ (45)
20 (I 20; II 0; III 0)	15 (I 0; II 0; III 15; IV 0)	30 (I 30)	45 (I 0; II 45)
- Психология и образователни науки (210)	- медицинска психология (30) - социална психология (30) - психология на развитието (30) - геронтопсихология (30) - невропсихология (30)	- Обща психология на развитието и обща психология (45) - Обща наука за образованието, андрагогика, обучение през свободното време (30) - Социална психология и клинична психология (45)	- Психо-социални аспекти в ерготерапията I (25) - Психо-социални аспекти в ерготерапията II (25)
210 (I 120; II 60; III 30)	150 (I 30; II 90; III 30; IV 0)	120 (I 120)	50 (I 50; II 0; III 50)
- Образование за специални потребности (50)	- Специална психология и специална педагогика (30) - Работа с родители на деца с увреждания (30)	- Социално образование и образование за специални потребности (45)	-
50 (I 0; II 30; III 20)	60 (I 30; II 0; III 0; IV 30)	45 (I 45)	-

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Германия (часове)	България (часове)	Полша (часове)	Австрия (часове)
- Медицинска социология и геронтология (70)	- Социология (30) - Андрагогика (30) - Ерготерапия в гериатрията (45)	- Социология (45)	- Психо-социални аспекти в геронтологията (25) - Социология (25)
70 (I 0; II 0; III 70)	105 (I 30; II 0; III 30; IV 45)	45 (I 45)	50 (I 25; II 0; III 25)
- Адаптивни процеси в ерготерапията (50)	- Ерготерапевтични средства за адаптиране на средата II (45) - Ерготерапевтични средства за адаптиране на средата II (45) - Ергономия и дизайн в ерготерапевтичната практика (30) - Техники за преместване и позициониране (30)	- Ергономия в домашна и работна среда (45)	-
50 (I 50; II 0; III 0)	150 (I 0; II 45; III 45; IV 60)	45 (II 45)	-

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Германия (часове)	България (часове)	Полша (часове)	Австрия (часове)
- Превенция и рехабилитация (40)	- Социална медицина, социална рехабилитация и промоция на здравето (30) - Адаптирана физическа активност за хора с увреждания (15)	- Ергономия и адаптации – адаптивни дейности (45)	- Интрадисциплинарно и интердисциплинарно сътрудничество (25)
40 (I 0; II 0; III 0; IV 40)	45 (I 0; II 0; III 45; IV 0)	45 (II 45)	25 (I 0; II 0; III 25)
- курсове, които не могат да бъдат съгласувани с немският теоретичен учебен план	- Информационни технологии в ерготерапията (45) - Физическо възпитание (120) - Ерготерапия за социално включване (60) - Лечебно хранене (15) - Арттерапия (30) - Творчески дейности в ерготерапията (30) - Методология на дипломната работа (30)	- Портфолио (60) - Информационни и комуникационни технологии (15) - Етика (30) - Основи на арттерапията (15) - Физическо възпитание (90) - Ерготерапия – основни познания (45) - Процеси и модели в ерготерапевтичната практика (75) - Основи на музикотерапията (15) - Основи на театралната и хореографска ерготерапия (15)	- Основни модели в Ерготерапията (100) - Комуникация и интеракция (25) - Ерготерапия за промоция на здравето (50) - Водене на случай - Супервизия (25) - Международно ерготерапевтично сътрудничество (50) - Икономически основи при самонаети професионалисти (25)

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Германия (часове)	България (часове)	Полша (часове)	Австрия (часове)
		- Ерготерапия в домашна среда (45) - Ерготерапия при рискови или социално изключени лица (45) - Дисциплини по избор (270) - Методология на финалния изпит (15)	
	330 (I 105; II 120; III 30; IV 60)	735 (I 350; II 120; III 250)	300 (I 175; II 0; III 125)

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

2.3.3.3 *Законови разпоредби за признаване на ерготерапевтите в участващите страни*

Сравнението на данните и фактите за признаване на ерготерапевтите се основава на действащите в момента правни разпоредби / насоки в участващите страни. Наред с другите трябва да се споменат следните моменти:

- за Германия :
 - Регулация на обучението и изпитните процедури на ерготерапевтите (Ergotherapeuten-Ausbildungs- und Prüfungsverordnung - ErgThAPrV) на Федерално министерство на правосъдието и защита на потребителите], както и Федерална служба на правосъдието (1999)
 - Закон за професията ерготерапевт – ErgThG [Федерално министерство на правосъдието и защита на потребителите и Федерална служба на правосъдието] (1976)
- за България:
 - Държавни изисквания за висше образование за бакалавърска, магистърска степен и специалист (приети с Постановление на Министерския съвет № 162 от 23.06.2002 г.)
 - Процедури на Министерството на науката и образованието, Националната агенция за оценка и акредитация
- за Полша:
 - Регламент на министъра на здравеопазването относно квалификацията, изисквана от служителите за конкретни видове работни места в нестопански звена, 20 юли 2011 г
- за Австрия:
 - Закон, уреждащ проучванията в университетите за приложни науки [Федерално министерство, Република Австрия, Цифрови и икономически въпроси], 2019b)
 - Медицински технически услуги-образователни разпоредби [Федерално министерство, Република Австрия, Цифрови и икономически въпроси], 2019a)
 - Регистър на здравните професии [Федерално министерство, Република Австрия, Цифрови и икономически въпроси], 2019c)

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Таблица 4: Сравнение на правните норми за одобрение като ерготерапевт

Фокус	България	Германия	Полша	Австрия
Основни познания и образование	Висше образование: бакалавърска програма (4 години) или магистърска програма (1-2 години)	Образователни възможности: 1. след средно училище, осигуряващо професионално образование (3 години) 2. висше образование: бакалавърска програма (интегриран курс на обучение 3-4 години)	Две основни възможности за образование: 1. след средно училище, осигуряващо професионално образование (2 години) 2. висше образование: бакалавърска програма (образователен интегриран курс на обучение 2 години)	Висше образование: бакалавърска програма (3 години)
Брой програми по ерготерапия, утвърдени от World Federation of Occupational Therapists (WFOT)	1 В България (Русенски университет)	168 училища предлагат професионално обучение в Германия (9 в Тюрингия), 7 образователни интегрирани университетски курса на обучение в Германия (0 в Тюрингия)	1. Спортен университет във Вроцлав (бакалавър) 2. Спортен университет във Варшава (бакалавър) 3. Спортен университет в Краков (бакалавър; магистър)	Не са налични данни, свързани с: https://www.wfoccupationaltherapy.org/programmes/education/wfoccupationaltherapy-approved-education-programmes : • УПН Залцбург • УПН Виена • УП здравни науки Инсбрук • УПН Joanneum Bad Gleichenberg • IMC УПН of Krems • УПН of Wiener Neustadt • УПН за здравни професии Горна Австрия, Линц • УПН Kärnten

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Фокус	България	Германия	Полша	Австрия
Академично ниво	Университет	Професионално училище, университет по приложни науки	Университет	Университет по приложни науки
Академични условия	- Образователни степени: бакалавърска или магистърска степен • бакалавърска - 4 години (8 семестъра); 240 ECTS • магистърска - 1 до 2 години (2 или 4 семестъра)	- Образование за ерготерапевт в професионално училище: 3 години - комбинирана програма за професионално образование и бакалавърска степен (6 до 8 семестъра), 180 ECTS	- Образователни степени: бакалавърска или магистърска степен • бакалавърска - 3 години (6 семестъра), 180 ECTS • магистърска - 2 години (4 семестъра), 120 ECTS (само в Краков)	- бакалавър - 3 години, 180 ECTS (30 ECTS на семестър или 750 часа на семестър, общо: 4500 часа, минимум 25% от тях за практическо обучение)
Достъп/ изисквания за обучението/ висше образование	- диплома за средно образование, отговаряща на изискванията за прием или матура (биология и чужд език) - входящ изпит	- изисквания за достъп до възможностите за образование: успешно завършване на средно ниво II или еквивалентно образование или предлагане на професионално образование минимум две години	- професионални училища, след завършване на средно ниво II: сертификат за напускане на средно ниво II - висше образование - бакалавърска или магистърска степен: удостоверение за завършено училище	- обща квалификация за вход в университет (т.нар. матура или еквивалентна квалификация - https://www.fh-krems.ac.at/studium/bachelor/vollzeit/ergooccupationaltherapy/herapie/#bewerbung-und-zulassung) or - изпит за професионална зрелост

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Фокус	България	Германия	Полша	Австрия
		след завършване на средно ниво II (§ 4, параграф 2 ErgThG); Входящ изпит - образование висше образование: квалификация от висш технически колеж или одобрен еквивалентен сертификат приеман изпит	- матура (биология, математика, физика, химия, английски език) - без входен изпит	- квалификационен изпит за кандидатстване в университет, съответстващ професията или - професионална квалификация, съответстваща професията с допълнителна квалификация - Тест за трудоспособност, професионален тест за правоспособност, входно интервю
Години на обучение преди постъпване и професионално образование / университет	- 12 години	- За професионално обучение: 10 години - За университет: 12 години	- 12 години (6+3+3) или - 13 години (8+4)	- 12 – 13 години https://www.bildungssystem.at/
Език	Български	Немски	полски	Немски

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Фокус	България	Германия	Полша	Австрия
Необходимото образователно ниво за упражняване на професията	- бакалавърска и / или магистърска степен - степента няма влияние върху заплатата - за университетски персонал: доктор (PhD)	- държавен изпит с професионална квалификация - удостоверение за одобрение за притежание на професионално звание (Правилник за обучение и изпити за ерготерапевтите ErgThAPrV - § 2, 4, 5, 6, 7, 10, 15; Закон за ерготерапевтите – ErgThG - § 1, 2)	- държавен изпит с професионална квалификация - бакалавърска и / или магистърска степен; степен няма влияние върху заплатата - за университетски персонал: магистърска степен	- бакалавърска и / или магистърска степен - Закон за университети за приложни науки StF: BGBl. no. 340/1993, § 16) - професионално разрешение за професията ерготерапевт [Федерално министерство, Република Австрия, Цифрови и икономически въпроси], 2019a; Регистър на здравните професии

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Фокус	България	Германия	Полша	Австрия
Изисквания за регистрация за упражняване на професия	- Не се изисква регистрация в национална / държавна или регионална организация за упражняване на професията ерготерапевт	Според Закона за ерготерапевтите ал. §1 (1) и § 2 (1) -ErgThG - Лиценз - Медицинско свидетелство за трудова пригодност - Свидетелство за съдимост - Владее на немски език	- Не се изисква регистрация в национална / държавна или регионална организация за упражняване на професията ерготерапевт	- Лиценз според Федерално министерство, Република Австрия, Цифрови и икономически въпроси (2019a) и регистрация в регистъра на здравните професии за ерготерапевт (GBRG, BGBl I Nr.87/2016) - необходими документи за регистъра на здравните професии: ○ документ за самоличност и дипломи ○ Медицинско свидетелство за трудова пригодност ○ Свидетелство за съдимост ○ Владее на немски език - издаване на професионална карта с валидност 5 години

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Фокус	България	Германия	Полша	Австрия
Членство в Националната асоциация	Не е задължително членството в Националната асоциация	Не е задължително членството в Националната асоциация	Не е задължително членството в Националната асоциация	Не е задължително членството в Националната асоциация
Изпит за лиценз	- не се изисква лиценз	- издаването на лиценз удостоверява успешно приключване на изпитите - изпитът е регламентиран от Правилника за обучение и изпити за ерготерапевтите [регламент за образованието и изпитите за ерготерапевтите](ErgThA PrV, 1999; § 2 ff.); Състои се от устна, писмена и практическа част	- не се изисква лиценз	- издаването на лиценз удостоверява успешно приключване на изпитите - Държавният бакалавърски изпит пред изпитна комисия е регламентиран в § 16 (1) от Закона, регулиращ обучението в университетите за приложни науки] (FHStG) StF: BGBl 340/1993

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Фокус	България	Германия	Полша	Австрия
Система за осигуряване на качеството	- Не се изисква	- Осигуряване на качеството на образованието в съответствие с разпоредбите на [Регламент за образованието и изпитите за ерготерапевтите (ErgThAPrV, 1999) - местата за практическо обучение имат подходящи системи за управление на качеството, напр. болници - Разрешаване на частни практики за ерготерапия съгласно критерии за качество [Германски кодекс за социално осигуряване] V, §124)	- Не се изисква	- Създаването / акредитирането на програмите за обучение се подчиняват на Закона, регулиращ обучението в университетите за приложни науки (FHStG 2014, §8 параграфи 3 - 5) - Външното осигуряване на качеството е регламентирано в Закона за университетско осигуряване на качеството [HS-QSG 2020), отговаря Агенция за осигуряване на качеството и акредитация] - вътрешните и външните одити в курса се провеждат от Университета за приложни науки

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Фокус	България	Германия	Полша	Австрия
Минимални изисквания за работа	Няма изисквания по отношение на професионален опит след обучението - зависи от работодателя	- Лиценз - Медицинско свидетелство за трудоспособност - Свидетелство за съдимост - Немски език [ErgThAPrV, 1999]	- Минималните изисквания са регламентирани подробно в регламента относно сертификатите за професионална компетентност на служителите за определени видове трудови правоотношения в нетърговски области (DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, 2011), (виж табл. 17)	- Според регистъра за здравни професии (GBRG), BGBl I Nr. 87/2016): ако и когато професионалният лиценз е издаден, ерготерапевтът има право съгласно § 7 да упражнява професията както самостоятелно заето на своя отговорност, така и в рамките на трудово правоотношение. [Федерално министерство, РАвстрия, Цифрови и икономически въпроси], 2019а)

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Фокус	България	Германия	Полша	Австрия
Здравни разпоредби	- Медицински преглед преди започване на работа (зависи от работодател) - допълнителни медицински лабораторни тестове за инфекциозни заболявания (зависи от работодателя)	- Кандидатът трябва да е подходящ за упражняване на професията, доколкото позволява здравословното му състояние - трудовите договори на съответните работодатели съдържат разпоредби като наличието на ваксина срещу хепатит В	- Медицински преглед при започване на работа и редовен преглед по време на трудовото правоотношение - допълнителни медицински лабораторни тестове за инфекциозни заболявания (в зависимост от ерготерапевтичната област)	- За да се изпълнят професионалните задължения, кандидатите трябва да имат необходимата годност по отношение на здравето и необходимата надеждност [Федерално министерство, Република Австрия, Цифрови и икономически въпроси], 2019а)

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Таблица 5: Регламент на здравния министър относно удостоверието за професионална компетентност на служителите за определени видове трудови правоотношения в непрофесионални области в Полша

Регламент на министъра на здравеопазването относно квалификацията, изисквана от служителите по конкретни видове длъжности в нестопански звена от 20.07. 2011 (DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, Nr 151, poz. 896)		
Длъжност	Квалификация	Допълнителна квалификация
Главен асистент по ерготерапия	Завършване на университетски курс на обучение във факултет или в катедра по ерготерапия, който включва най-малко 3000 часа обучение, от които 2000 часа в група основни и специални дисциплини, включващи познанията по терапевтична теория и техники, както и постигане на бакалавърска степен	Промоция на ерготерапията в областта на медицината и здравните науки
Асистент по ерготерапия	Завършване на университетски курс на обучение във факултет или в катедра по Ерготерапия, който включва най-малко 3000 часа обучение, от които 2000 часа в група основни и и специални дисциплини, включващи познанията по терапевтична теория и техники, както и постиженията на бакалавърска степен	7 години професионален опит като ерготерапевт
Младши асистент по ерготерапия	Завършване на университетски курс на обучение във факултет или в катедра по Ерготерапия, който включва най-малко 3000 часа обучение, от които 2000 часа в група основни и специални дисциплини, включващи познанията по терапевтична теория и техники, както и постиженията на бакалавърска степен	5 години професионален опит като ерготерапевт

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Длъжност	Квалификация	Допълнителна квалификация
Главен ерготерапевт	Успешно завършване на държавно училище или частно училище с правата на държавно училище и постигане на професионалното звание „ерготерапевт“ или на диплома, потвърждаваща професионалната квалификация по професията на ерготерапевт, успешно завършване на държавно училище или частно училище с правата на държавно училище и постигането на професионалното звание „ерготерапевт“ или на диплома, потвърждаваща професионалната квалификация по професията степен „инструктор по Ерготерапия“, в областта или по дисциплината на Ерготерапия с най-малко 3000 часа обучение, от които 2000 часа в група основни и специални дисциплини, включващи познанията по терапевтична теория и техники, както и постигането на бакалавърска степен	3 години професионален опит като ерготерапевт
Ерготерапевт	Успешно завършване на държавно училище или частно училище с правата на държавно училище и постигане на професионалното звание „ерготерапевт“ или на диплома, потвърждаваща професионалната квалификация по професията на ерготерапевт, успешно завършване на държавно училище или частно училище с правата на държавно училище и постигането на професионалното звание „ерготерапевт“ или на диплома, потвърждаваща професионалната квалификация по професията „инструктор на Ерготерапия“ или степен в областта на или в дисциплина на Ерготерапия с най-малко 3000 часа обучение, от които 2000 часа в група основни и специални дисциплини, включващи познанията по терапевтична теория и техники, както и постигането на бакалавърска степен	Не се изискват допълнителни квалификации или стаж по специалността

2.3.3.4 Заключение

Базата данни „Теоретично обучение на ергоотерапевти“, в частност точки I-IV представя теоретичното обучение по ерготерапия за всички участващи партньори по проекта.

На тази основа в точка V е направено сравнение на теоретичното обучение в Германия, България, Австрия и Полша. За целта се използва учебният план на всяка страна като основа за сравнение с учебните планове на останалите партньори.

Доказа се, че учебните планове са толкова различни, че при сравнение на немския план с плановете на България, Австрия и Полша се генерираха различни резултати от тези при сравняване на българския план с Германия, Полша и Австрия и т.н.

Ако **немският учебен план** се приложи за основа на сравнение, се появяват следните съвпадения:

- приблизително 85 % между немския и българския план;
- приблизително 66 % между немския и полския план;
- приблизително 77 % между немския и австрийския план.

Ако се сравни **българския учебен план** с този на останалите страни, се появяват следните съвпадения:

- приблизително 60 % между българския и немския план;
- приблизително 77 % между българския и полския план;
- приблизително 87 % между българския и австрийския план.

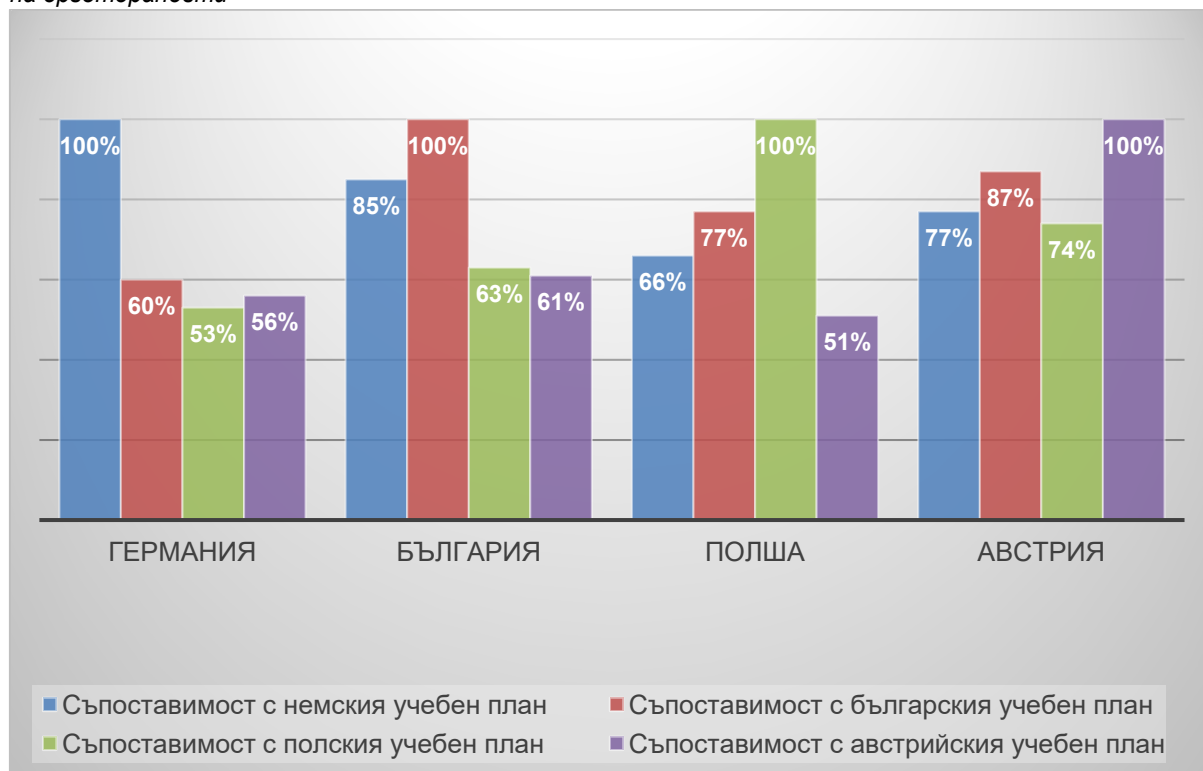
Ако **полският учебен план** служи за основа, тогава са на лице следните съвпадения:

- приблизително 63 % между полския и българския план;
- приблизително 54 % между полския и немския план;
- приблизително 74 % между полския и австрийския план.

Накрая за основа е приложен **австрийския учебен план**. От това сравнение са изведени следните съвпадения:

- приблизително 56 % между австрийския и немския план;
- приблизително 61 % между австрийския и българския план;
- приблизително 51 % между австрийския и полския план.

Фигура 4: Сравнение на съдържанието на учебните планове по отношение на теоретичното обучение на ерготерапевти

Тъй като програмите за обучение не са разработени в съответствие с единна наредба, има ясни разлики между тях. Съдържанието на учебните предмети се анализира, използвайки учебните планове на участващите партньори. При сравняване на предметите бяха взети предвид приликите и разликите, както и броят часове в отделните академични / учебни години. Немският учебен план служи като отправна рамка.

Установените разлики са резултат и от различната продължителност на обучението в участващите страни, както и от разликата в ECTS кредитите.

В допълнение, матрицата за компетенциите в областта на ерготерапията не може да се използва за сравнение на данните, тъй като участващите партньори по проекта не са я разгледали в сравнителното проучване.

В заключение са изведени следните предложения:

- създаване на обща матрица за компетенции за теоретичното ерготерапевтично образование
- определяне на обща интерпретация на ECTS кредитите в рамките на теоретичния учебен план.

2.3.3.5 *Исползвана литература*

Thüringer Ministerium für Bildung, Jugend und Sport. Thüringer Lehrplan für die berufsbildende Schule. Höhere Berufsfachschule - dreijähriger Bildungsgang occupational therapy 2015. Abgerufen am 04.03.2019 von: <https://www.schulportal-thueringen.de/media/detail?tspi=1786>

Minimum Standards for The education of Occupational Therapists (2002), revised 2016, www.wfoccupationaltherapy.org

<https://www.uni-ruse.bg/education/students/curriculum> (Curriculum occupational therapy)

Bundesministerium für Digitalisierung und Wirtschaftsstandort (2019a). Bundesgesetz über die Regelung der gehobenen medizinisch-technischen Dienste (MTD-Gesetz) StF: BGBl. Nr. 460/1992. Abgerufen am 4.10.2019 von <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10009895>

Bundesministerium für Digitalisierung und Wirtschaftsstandort (2019b). Bundesgesetz über Fachhochschul-Studiengänge (Fachhochschul-Studiengesetz – FHStG) StF: BGBl. Nr. 340/1993. Abgerufen am 4.10.2019 von <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10009895>

Bundesministerium für Digitalisierung und Wirtschaftsstandort (2019c). Gesundheitsberuferegister-Gesetz – GBRG und Änderung des Gesundheits- und Krankenpflegegesetzes, des MTD-Gesetzes sowie des Bundesgesetzes über die Gesundheit Austria GmbH. Abgerufen am 4.10.2019 von <https://www.ris.bka.gv.at/eli/bgbl/I/2016/87/20160927>

Bundesministerium für Digitalisierung und Wirtschaftsstandort (2019d). Verordnung der Bundesministerin für Gesundheit und Frauen über Fachhochschul-Bakkalaureatsstudiengänge für die Ausbildung in den gehobenen medizinisch-technischen Diensten (FH-MTD-Ausbildungsverordnung – FH-MTD-AV) StF: BGBl II Nr. 2/2006. Abgerufen am 3.10.2019 von <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20004516>

Clementi, A., Patzner, G., & Rieß, G. (2004). Österreichisches Bundesinstitut für Gesundheitswesen. ÖBIG. Curricula MTD. Ergotherapeutischer Dienst. Endbericht. Österreichisches Bundesinstitut für Gesundheitswesen: Wien.

ENOTHE (2008). Tuning. Tuning Educational Structures in Europe. Reference Points for the Design and Delivery of Degree Programs in Occupational Therapy. ENOTHE, Bilbao.

IMC FH Krems (2016). CURRICULUMSHANDBUCH BACHELORSTUDIENGANG „ERGOTHERAPIE“. Organisationsform „Vollzeit“, Antrag Version 6, Studienplan 2.

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Gültig ab dem Studienjahr 2017/18 auf Basis des Beschlusses des Kollegiums vom 20.09.2016, Krems.

WFOT (2016). Minimum Standards for the Education of Occupational Therapists. Revised 2016. The World Federation of Occupational Therapists (WFOT).

Bundesministeriums der Justiz und für Verbraucherschutz & Bundesamts für Justiz. (1999). Ausbildungs- und Prüfungsverordnung für Ergotherapeutinnen und Ergotherapeuten (Ergotherapeuten-Ausbildungs- und Prüfungsverordnung - ErgThAPrV). Abgerufen am 18.03.2019 von: <https://www.gesetze-im-internet.de/ergthaprv/ErgThAPrV.pdf>

Bundesministeriums der Justiz und für Verbraucherschutz & Bundesamts für Justiz. (1976). Gesetz über den Beruf der Ergotherapeutin und des Ergotherapeuten (Ergotherapeutengesetz - ErgThG). Abgerufen am 18.03.2019 von: <https://www.gesetze-im-internet.de/bearbthg/ErgThG.pdf>

Summary of the occupational therapy profession in Europe (2018), COTEC.

State Requirements for Higher Education for Bachelor, Master and Specialist Degrees (adopted by Decree of the Council of Ministers No 162 of 23.06.2002).

Admission 2019 Ruse University: <https://www.uni-ruse.bg/admission/Pages/default.aspx>

Foreign Students Department (International Students Directorate): <http://foreign.uni-ruse.bg/en/default.aspx>

Higher education act: http://shu.bg/sites/default/files/rektorat/zakoni/ZAKON_za_visseto_obrazovanie.pdf

Bologna declaration, <http://www.ehea.info/index.php>

Pencheva V., 2015, Development of the paradigm "The quality of higher education in the University of Ruse, PROCEEDINGS University of Ruse, <http://conf.uni-ruse.bg/bg/docs/cp15/9/9-2.pdf>

Plan of 1st degree (bachelor) Stationary studies; Occupational Therapy; AWF in Wroclaw since 2017/2018.

Regulation No. 27/2018/2019 Dean of the Faculty of Physiotherapy, University of Physical Education in Wroclaw, April 24, 2019, in the academy.2018/2019; Based on: Regulations of the Study of the Academy of Physical Education in Wroclaw and Resolutions No. 20/2017/2018 of the Council of the Faculty of Physiotherapy of February 8, 2018.

Sozialgesetzbuch (SGB V), Fünftes Buch, Gesetzliche Krankenversicherung: Beziehungen zu Leistungserbringern von Heilmitteln. § 124 SGB V Zulassung. 2019. Abgerufen am 19.01.2020 von: <https://www.sozialgesetzbuch-sgb.de/sgbv/124.html>

Bundesgesetz über Fachhochschul-Studiengänge (Fachhochschul-Studiengesetz – FHStG): Akkreditierungsvoraussetzungen für Fachhochschuleinrichtungen. §8 Abs. 3-5. 2014. Abgerufen am 08.06.2020 von: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10009895>

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

Bundesgesetz über die externe Qualitätssicherung im Hochschulwesen und die Agentur für Qualitätssicherung und Akkreditierung Austria (Hochschul-Qualitätssicherungsgesetz – HS-QSG), 2018. Abgerufen am 08.06.2020 von: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20007384>

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ (2011), Nr 151, poz. 896, Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami z dnia 20 lipca 2011 r. <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20111510896> downloaded 21.12.2018

2.3.4 Представяне на обобщени резултати по отношение на база данни „Социално осигурителна система“

Дълги години Европейският съюз се стреми да уеднакви системите за социално осигуряване на отделните държави-членки и да създаде подходящи минимални стандарти. За тази цел на европейско равнище се издават насоки за социална защита на гражданите на ЕС.

Държавите-членки трансформират тези насоки в национални нормативни разпоредби, които се отнасят до ключови социални области като безработица, болест, майчинство, пенсии за старост и осигуряване на социално слаби. Освен това повечето държави-членки гарантират на своите граждани допълнителни обезщетения чрез индивидуални системи за социално осигуряване.

Въпреки цялото сходство на системите за социално осигуряване в Европа, налице са културни и исторически различия, които са очевидни наред с приликите. Това показват и данните, събрани в рамките на проекта „EUPRAC“ относно „Социално-осигурителни системи“ в страните България, Полша, Австрия и Германия. Тук се предоставя резюме на данните за конкретната държава, за да се направи анализ по следните теми:

- социално-осигурителни системи в участващите в проекта страни: структура, функциониране и финансиране;
- място на ерготерапията в социалноосигурителните системи на страните: съответни нормативни разпоредби и финансиране на ерготерапевтичните услуги.

2.3.4.1 Социално-осигурителни системи в участващите държави

2.3.4.1.1 Структура и функциониране на социално-осигурителните системи в участващите държави

В **Германия** социалното осигуряване е законово осигурена система, чиято задача е да поддържа жизнения стандарт и социалното положение на осигуреното лице в екзистенциални рискови ситуации.

Законното социално осигуряване се основава на Книга IV на германския кодекс за социално подпомагане и по същество е задължителна застраховка. Въз основа на принципа на солидарност предлага финансова защита в случай на безработица, болест, нужда от грижи, трудова злополука или старост.

Системата за социално осигуряване в Германия обхваща пет законово установени области:

- осигуряване за безработица: осигуряване на екзистенциална сигурност в случай на безработица, подкрепа в търсенето на работа (спонсорираща организация: Федерална агенция по заетостта);

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

- пенсионно осигуряване: осигуряване при старост, професионална нетрудоспособност, неработоспособност и пострадали в случай на смърт (спонсорираща организация: Регионална застрахователна служба по труда или Федерална служба за социално осигуряване на заети служители);
- здравно осигуряване: осигуряване и възстановяване на здравето, облекчаване на последствията от болести, мерки за профилактика на здравето (спонсорираща организация: задължително здравно осигуряване, частно здравно осигуряване)
- осигуряване за злополука: възстановяване на работоспособността в случай на трудова злополука, обезщетения в случай на професионални заболявания (спонсорираща организация: професионални асоциации);
- осигуряване за дългосрочни грижи: постоянна закрила и финансова подкрепа за хора, нуждаещи се от грижи (спонсорираща организация: съответните здравноосигурителни компании).

Институциите за социално осигуряване в Германия са публични корпорации, които се самоадминистрат и организират. Държавата им възлага законови задачи, които корпорациите изпълняват на своя отговорност, но под държавен надзор. Освен това осигурителните институции са организирани във федерални асоциации. Тези федерални асоциации са подчинени на Федералното министерство на труда и социалната политика и Федералното министерство на здравеопазването. Задачата на тези министерства е да поддържат, осигуряват и доразвиват работата на различните осигурителни сектори. (Formen der Sozialversicherung in Deutschland, 2020), (Soziale Sicherung in Deutschland, 2020)

Правото на социално осигуряване е едно от фундаменталните права на гражданите на Република **България**, регламентирано в член 51, параграф 1 от Конституцията на Република България.

Държавното социално осигуряване предоставя обезщетения, надбавки и пенсии за:

- временна неработоспособност;
- временна намалена работоспособност;
- майчинство;
- безработица;
- увреждане;
- старост;
- смърт.

Обхватът на социалното осигуряване в България включва класическото социално осигуряване на базата на осигурителни вноски. Системите за социално осигуряване се финансират от бюджетите на социалноосигурителните фондове,

а здравното осигуряване от бюджета на Националното здравно осигуряване и държавния бюджет. През 2000 г. в България е проведена пенсионна реформа, която въвежда тристъпковата пенсионна схема. Избраният модел съчетава принципа на изплащане (принцип на солидарност) и капиталовия принцип на социалното осигуряване, в социалната функция на държавата и индивидуалния принос на осигурените.

Социално-осигурителната система в **Полша** се състои от системата за социално осигуряване и основна сигурност, системата за здравно осигуряване, системата за обезщетения в случай на безработица и системата за социално подпомагане. Задължителната осигуровка в случай на определени социални рискове и гаранции за изпълнение в случай на възникване на съответния риск са регламентирани в множество нормативни актове, започвайки от този с най-висок ранг, а именно Конституцията на Република Полша.

Служителите и търговците подлежат на задължително осигуряване. Институтът за социална сигурност (ZUS - Zakład Ubezpieczeń Społecznych) отговаря за събирането и отчитането на всички осигурителни вноски.

Законът за системата за социално осигуряване регламентира всички въпроси, свързани със задължителното осигуряване и доброволното членство в системата за социално осигуряване.

Следните институции, наред с други, изпълняват задачите в областта на „социалното осигуряване“:

- Институтът за социална сигурност (Zakład Ubezpieczeń Społecznych), който събира вноски за социално и здравно осигуряване от служители и изплаща обезщетения;
- Земеделският фонд за социално осигуряване (Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego - KRUS) - осигурява парични и непарични обезщетения като част от схема за превенция на пенсиите по социално осигуряване за земеделските стопани;
- Министерството на труда и социалната политика (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej) - изплаща обезщетения за безработица, семейни обезщетения и социални помощи (от фондове за социално подпомагане);
- Националната здравна каса (Narodowy Fundusz Zdrowia - NFZ) - изплаща обезщетения от здравно осигуряване;
- отворените пенсионни фондове (otwarte fundusze emerytalne - OFE) - те събират средства и ги инвестират за финансиране на част от пенсията;
- пенсионните програми за служителите (pracownicze programy emerytalne) - събират средства и ги инвестират за финансиране на допълнителна (доброволна) част от пенсията за осигурителен стаж.

Фондът за социално осигуряване (FUS) е държавен фонд. Той е създаден със закон на 1 януари 1999 г. с цел изпълнение на задачи за социално осигуряване. Разпорежданията на фонда почиват на Института за социална сигурност (Zakład

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Ubezpieczeń Społecznych - ZUS), държавна организационна единица, базирана във Варшава.

Размерът на вноските в пенсионното осигуряване и осигурителното обезщетение за болест са еднакви за всички осигурени лица.

Като орган, отговорен за прилагането на разпоредбите за социално осигуряване, ZUS определя допустимостта на обезщетенията и ги изплаща, след като е наредено.

Следните обезщетения могат да бъдат предоставени в различни житейски ситуации:

- за болест и майчинство: обезщетение за болест, обезщетение за майчинство, надбавка за грижа, преходно обезщетение, обезщетения за рехабилитация;
- за социално подпомагане при намален капацитет на доходи: за лица и семейства без доходи, или чиито доходи са по-ниски от законовия праг и чиито парични средства са твърде недостатъчни като минимален доход за издръжка;
- за старост: пенсия за старост, надбавка за пенсия;
- за трудови злополуки и професионални заболявания: еднократни обезщетения, обезщетения в случай на болест, намалена работоспособност или смърт в семейството, възстановяване на разходите за стоматологични грижи и ваксинации, за закупуване на ортопедични продукти и заплащане на разходи за преглед;
- други: надбавки за погребение, социална пенсия, обезщетения за ранно пенсиониране, рехабилитация в лечебно заведение.

Основна характеристика на **австрийската** система на здравеопазване е равен и лесен достъп до всички здравни услуги за всички, независимо от възрастта, мястото на пребиваване, произхода и социалния статус и независимо от вида или обхвата на услугите. По същество това е възможно благодарение на финансирането, основано на солидарност, което е регламентирано в социалното осигуряване, както и в допълнителни споразумения (например споразумения между федералното правителство и федералните провинции в съответствие с член 15a от Федералната конституция) (Solidaritätsprinzip)) (Bundesministerium für Arbeit, 2019).

Социалноосигурителната система е основата на системата на здравеопазването. Тя се състои от отраслите на здравеопазването и злополуките и пенсионното осигуряване и се основава на модела на задължителното осигуряване. Почти цялото население е защитено от здравно осигуряване благодарение на законната задължителна осигуровка. В допълнение към социалното здравно осигуряване може да се сключи и частна допълнителна застраховка (Bundesministerium für Arbeit, 2019).

Задължителното застраховане обикновено е свързано с трудова заетост, при която и членовете на семейството или партньорите в живота също могат да бъдат застраховани. Има и разпоредби специфични за пенсионери и безработни. Размерът на задължителната осигуровка се измерва от доходите, а не от отделните рискови фактори. Самоосигуряването е възможно и при австрийската система за социално осигуряване при определени условия. Лицата без здравно осигуряване трябва сами да плащат разходите за здравни услуги - с изключение на услугите за оказване на първа помощ (Bundesministerium für Arbeit, 2019; Gesundheit.gv.at, 2019).

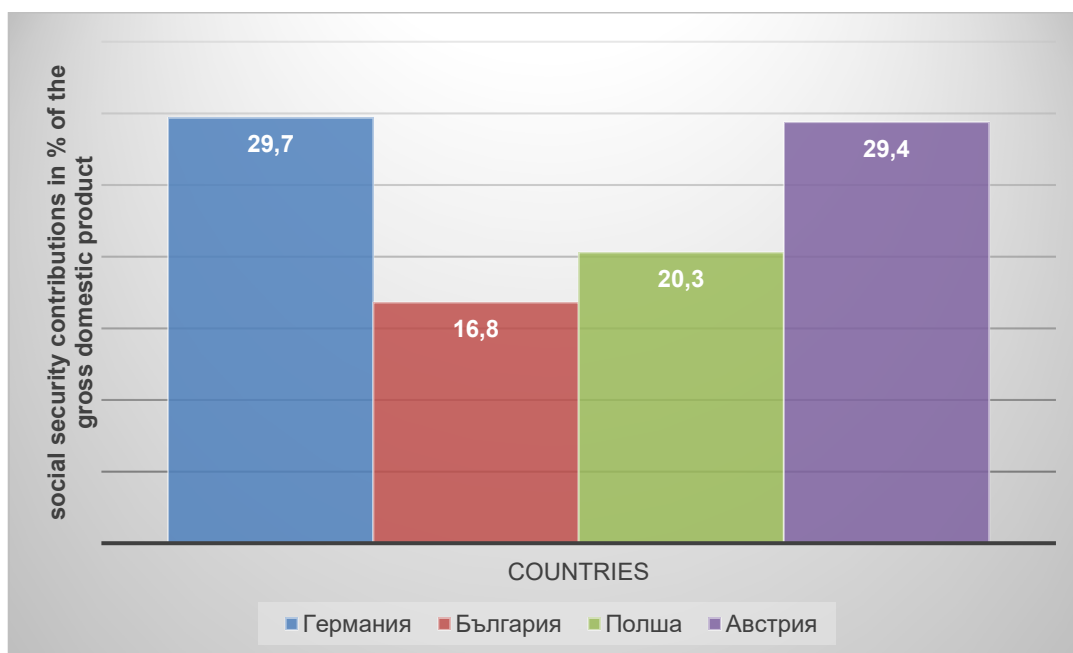
2.3.4.1.2 Финансиране на системите за социално осигуряване в участващите страни

Във всички държави-членки на Европейския съюз три вида доходи финансират социално-осигурителните обезщетения по същество:

- държавни разпределения от данъчни приходи;
- социални вноски за защитени лица (това са главно зависими служители, самостоятелно заети лица, пенсионери);
- (действителни и предполагаеми) социални вноски на работодателите.

Делът на приходите в отделните страни се различава, в някои случаи значително (Sozialpolitik aktuell, 2017). Цифрите илюстрират това за разглежданите в рамките на проекта страни - България, Германия, Полша и Австрия:

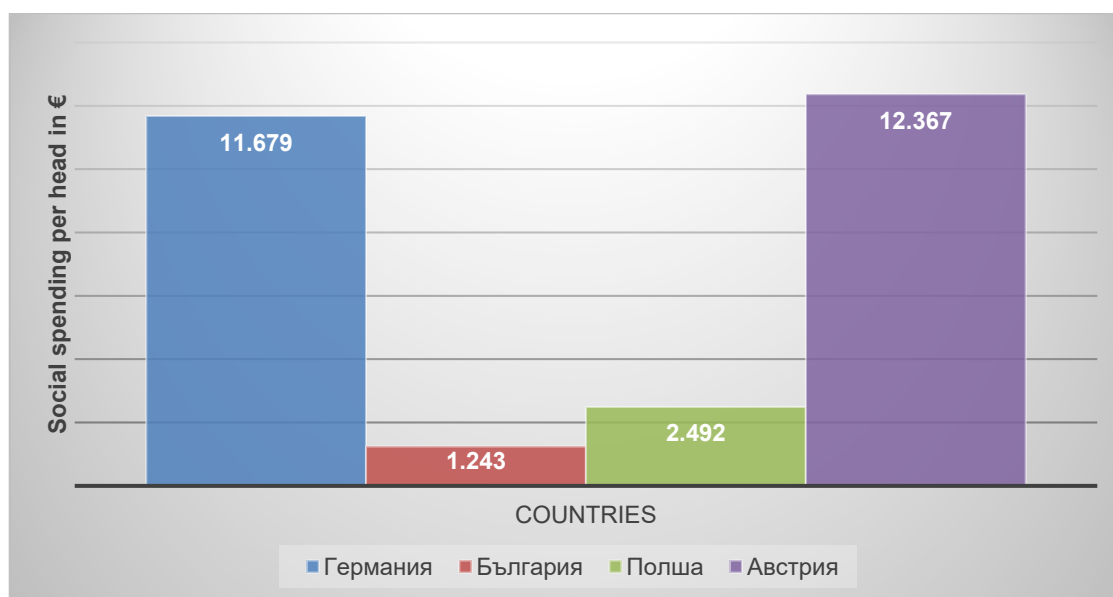
Фигура 10: Социални разходи като% от БВП2017 (Wirtschaftskammer Österreich (WKO) 2017, updated: 03/2020)

Средната стойност за ЕС е 27,9%. Основните източници на финансиране за социална закрила на равнище ЕС през 2017 г. са били:

- 55% от общите приходи от социални вноски;
- 40% държавни разпределения от данъчни приходи.

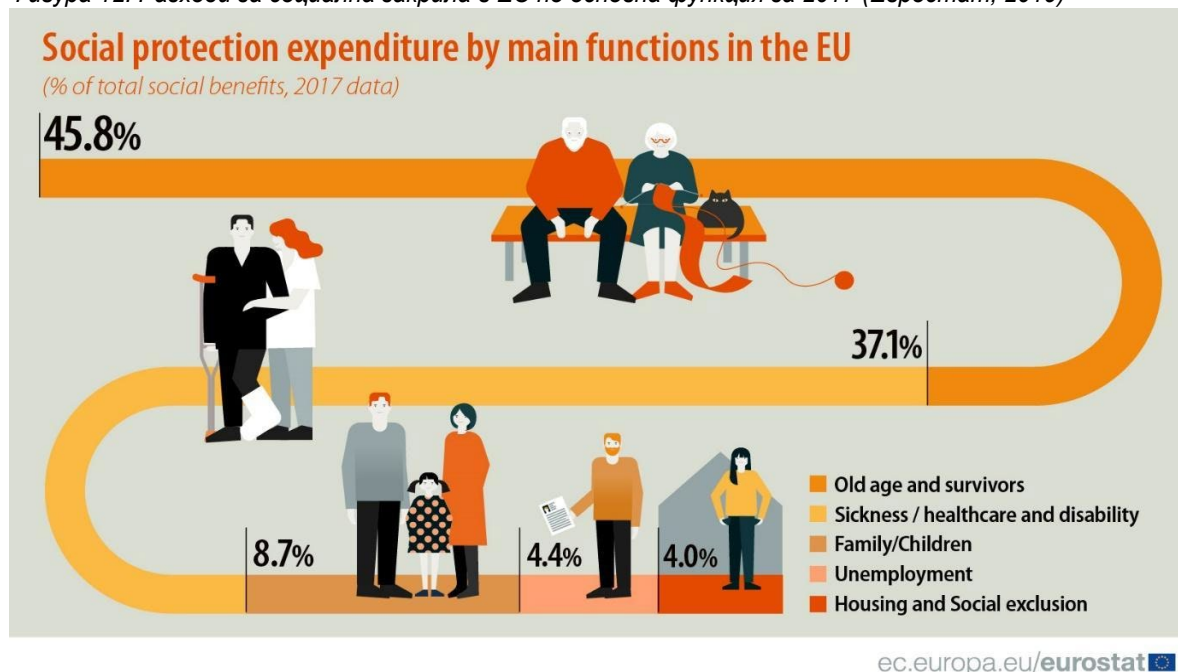
Фигура 11: Социални разходи на глава от населението 2017 г. (Wirtschaftskammer Österreich (WKO) 2017, updated: 03/2020)

От участващите страни Австрия има най-високите социални разходи на глава от населението през 2017 г. - 12 337 евро, следвана от Германия с 11 679 евро. По този начин тези две страни се нареждат над средното за Европа ниво от 9 551 евро за 2017 г. Полша и България са със значително по-ниски разходи, съответно 2,492 евро и 1,243 евро.

Средно обезщетенията за старост и преживели лица в ЕС представляват почти 46% от общите социални помощи през 2017 г. и съставляват по-голямата част от обезщетенията за социална закрила в почти всички държави-членки (Евростат, 2019 г.).

Фигура 12: Разходи за социална закрила в ЕС по основна функция за 2017 (Евростат, 2019)

Социалното осигуряване в **Германия** се основава на няколко принципа. Голяма част от германското население подлежи на задължително осигуряване, т.е. задължението да се осигурява/ застрахова срещу определени рискове (изключения са самонаетите лица, държавните служители и войниците).

За лица, които не са задължително осигурени, съществува и възможността за доброволно осигуряване.

Финансирането на системата за социално осигуряване идва от следните източници:

- осигурителни вноски на работодатели и осигурени лица;
- федерални субсидии за пенсионно и здравно осигуряване, които представляват значителна част от федералния бюджет;
- данъчни приходи от здравни каси.

В по-голямата си част обаче обезщетенията за социално осигуряване се финансират чрез вноски. Те се събират съвместно от осигурените лица и техните работодатели. Социалноосигурителните вноски представляват около 21% от brutната заплата на средностатистическия служител. В допълнение към разходите за осигурителни вноски, работодателят плаща и вноски, напр. за развитие на персонала, продължаващо изплащане на възнаграждения и заплати в случай на болест по време на почивка, капиталобразни обезщетения или, ако е приложимо, за фирмени пенсионни схеми. Работодателят е изцяло отговорен за осигурителните вноски за злополука.

Задължителната осигуровка се основава на принципа на солидарност. Всички осигурени лица плащат осигуровка, независимо дали искат обезщетения. Така

останалите членове обхващат тези, които взимат повече. Вноските се основават на дохода на осигуреното лице, докато обезщетенията се разпределят чрез солидарно изравняване.

Освен задължителната здравна осигуровка в Германия има и частни здравноосигурителни компании. Структурна особеност тук е принципът на еквивалентността. След сключване на договор, застрахователните премии обикновено се изчисляват еквивалентно на отделните рискови фактори, като възраст при влизане, пол и предишни заболявания, както и в зависимост от приспадането.

Социалноосигурителната система в **България** включва:

- класическата система за социално осигуряване, базирана на вноски;
- системи за социално осигуряване без вноски;
- социално подпомагане, включително системата за социални услуги.

Определянето на иск по тези системи се основава на каталог от критерии, който включва оценка на нуждите.

Социалноосигурителната система в България се финансира от осигурителните вноски на работодатели, служители и отчасти от държавата. Социалната помощ се финансира изключително от държавния бюджет.

Осигурителните вноски се определят като процент от осигурителен доход. Работодателят и осигуреното лице плащат вноските в съотношение 60:40 (само за фондовете за общо заболяване и майчинство и безработица). Държавният бюджет плаща вноските за държавни служители, съдии, прокурори, съдебни изпълнители, съдебни служители и членове на въоръжените сили. Самонаетите лица плащат пълната вноска за своя сметка.

Вноските за трудови злополуки и професионални заболявания се заплащат от работодателя и осигуреното лице. Работодателят също така плаща вноските във фонда за гарантиране на вземанията на служителите.

Социалноосигурителните вноски се изплащат върху brutните месечни възнаграждения, платени, начислени и непогасени. Вноските не могат да бъдат по-малки от определения минимален осигурителен доход за основните икономически дейности и професионални групи. Лицата, за които не е определен минимален осигурителен доход, трябва да плащат вноски, съответстващи на националната месечна минимална заплата. За самоосигуряващите се лица минималният осигурителен доход се изчислява въз основа на техния годишен облагаем доход. (Социалноосигурителни права в България, 2019)

Системата за социално осигуряване в **Полша** се финансира от държавни фондове:

- Фонд за социално осигуряване (FUS);
- Фонд за демографски резерв/ Резервен пенсионен фонд (DResf);
- пенсионен фонд (ÜAltRF).

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Институтът за социална сигурност ZUS (Zakład Ubezpieczeń Społecznych) е упълномощена да се разпорежда с определените средства. Отделно се финансират обезщетенията за семейство и здраве (финансирани от държавния бюджет чрез Общинска администрация или Център за социално подпомагане), обезщетения за безработица (финансирани от Фонда по заетостта (Fundusz Pracy) чрез Бюро по труда), както и социалните обезщетения за земеделските производители (финансирани от Земеделския фонд за социално осигуряване Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS)).

Приходите на Фонда за социално осигуряване (FUS) включват:

- осигурителни вноски (най-важният източник на приходи, около 71,4%);
- плащания от държавната хазна (приблизително 16,5%);
- възстановяване на средства от отворени пенсионни фондове (около 4,5%; управление на открити пенсионни фондове: общи пенсионни дружества - PTE);
- плащания от Фонд за демографски резерв (приблизително 1,4%);
- други приходи (6,2%).

Фондът за демографски резерв играе ролята на резервен пенсионен фонд за старост, отделен от Фонда за социално осигуряване.

Фондът за демографски резерв се финансира от:

- частични ресурси на вноската за пенсионен фонд за старост (приблизително 34%);
- приходи от приватизацията на държавни активи (около 54%);
- постигнати инвестиционни печалби (приблизително 12%).

Приходите за стандартния пенсионен фонд за старост идват от други източници:

- вноски във фонда (задължително плащане от служители);
- субсидии от държавната хазна;
- лихви, получени по банковите сметки на фонда;
- финансови инвестиции на фонда.

(Социално осигуряване в Полша, 2015 г.)

В Австрия социалното осигуряване в по-тесен смисъл на термина се състои от:

- задължителното пенсионно осигуряване;
- задължителното здравно осигуряване;
- задължителната застраховка за злополука.

Типични характеристики на австрийската система за социално осигуряване са:

- задължителна застраховка за самонаети и наети лица и техните близки роднини. Поради исторически причини, при социалното осигуряване може да се наблюдава териториално и браншово разделение. Поради това съществуват специални осигурителни фондове за железопътни работници, миньори и служители на държавната администрация, както и за земеделски производители, лица, осъществяващи търговска дейност, и нотариуси.
- законово право на определени, но не всички, обезщетения (трябва да се спазват определени изисквания за допустимост);
- финансиране чрез осигурителни вноски, свързани с доходите и държавна подкрепа;
- принцип на солидарност: лицата с по-висок доход (по-високи осигурителни вноски) финансират обезщетенията за лица с по-ниски доходи;
- принцип на осигуряване: осигуровката като предпоставка за много социални помощи и връзката между дохода и нивото на обезщетенията.

От 1 януари 2020 г., пет организации за социално осигуряване са обединени под шапката на обща Организация на австрийските институции за социално осигуряване (DV):

- Австрийска здравноосигурителна каса (ÖGK);
- Осигурително дружество на железопътни работници, миньори и служители на държавната администрация (BVAEB);
- Осигурително дружество за самостоятелно заети лица (SVS);
- Пенсионно-осигурителен институт (PVA);
- Институт за общо осигуряване за злополука (AUVA).

(Социалното осигуряване е най-важната част от австрийската система за социално осигуряване, 2020 г.)

Обезщетенията се предоставят главно като обезщетения в натура, които са еднакви за всички осигурени лица (принцип на солидарност) или като парични обезщетения, свързани с вноски (например пенсии, обезщетения за болест). Освен осигурителните обезщетения, в по-тесен смисъл, задачите на социалното осигуряване включват здравеопазване, съвети за безопасност и рехабилитация.

Почти две трети от социалните разходи в Австрия се финансират от вноски за социално осигуряване и една трета от общо данъчно облагане (данъци върху заплати, доходите, добавената стойност и потреблението като акцизи например). Това означава, че те се финансират от данъци, които до голяма степен се поемат от служители и работодатели. Приходите от активи или доходи от собственост, като например печалби от капитал или приходи от данък върху недвижими имоти, почти не допринасят за финансирането на австрийската социално-осигурителна система.

57% от социалните помощи се финансират от осигурителните вноски на служителите. 37% идват от общото данъчно облагане. Те също се плащат до голяма степен от служители и потребители – преди всичко чрез данъци върху заплатите и данъци върху добавената стойност.

(Unser Sozialstaat gestern und heute, Linz 2018)

Работодателите са изцяло отговорни единствено за вноските за осигуряване при злополука.

2.3.4.2 Място на ерготерапията в социално-осигурителните системи на участващите страни

2.3.4.2.1 Нормативни разпоредби за ерготерапевтичния сектор в участващите страни

Ерготерапевтичните услуги в Германия са регламентирани в Социалния кодекс (SGB). Съответните законови разпоредби са изложени предимно в Книга V на кодекса. Там се съдържат 12 параграфа, които регулират обучението, лицензирането, областите на приложение, предоставянето на услуги, възнаграждението и фактурирането на предоставяните услуги.

Те се допълват от параграфи в Книга VI и VII, които се отнасят до профилактика и медицинска рехабилитация.

Книга IX регулира рехабилитацията и участието на хората с увреждания. 13 параграфа тук се отнасят директно до ерготерапията и нейните задачи.

В България позицията на ерготерапевтите в социалните услуги е определена в документ, озаглавен „Методика за определяне на броя и числеността на персонала в социалните услуги“. Съответната законова разпоредба класифицира необходимостта от наемане на ерготерапевти на три нива: задължителна, препоръчителна или не е включена. Дори при посочена задължителна необходимост обаче, тази длъжност може да бъде заета и от кинезитерапевти.

Ерготерапевтите са класифицирани като задължителни служители в следните социални услуги / области на работа:

- Дневен център за деца с увреждания / интелектуални затруднения;
- Дом за деца с интелектуални затруднения;
- Центрове за социална рехабилитация и интеграция;
- Дом за възрастни с физически увреждания, умствени увреждания, психични разстройства.

Както е описано по-горе, тези позиции могат да бъдат запълнени и от кинезитерапевти.

Като препоръчителни служители, ерготерапевтите са вписани в услугите:

- Център за работа с деца на улицата;
- Център за обществена подкрепа.

Трудовата заетост на ерготерапевтите в тези две услуги не е законово изискване, а просто възможност.

Наемането на ерготерапевти не е законово обхванато в следните области:

- Центрове за настаняване от семеен тип;
- Звено “Майка и бебе”
- Защитени жилища и Кризисни центрове;
- Дневни центрове за възрастни;
- Социални услуги в домашна среда.

Тук няма задължителни изисквания, но наемането на ерготерапевти би било възможно.

Системата за социално осигуряване в **Полша** се регулира от 14 закона и 165 правилника. Конкретни правни разпоредби относно положението на ерготерапия са поместени в три закона и шест правилника:

- В правилника за Закона за системата за социално осигуряване:
 - ерготерапията е посочена като необходима услуга;
 - спецификации относно изискванията за заетост (обучение, трудов стаж) и
 - декларации за нивото на заетост.
- Правилници за Закона за защита на психичното здраве:
 - Цели, съдържание, обхват и начинът, по който се документират курсовете за рехабилитация в социални домове за хора с психични разстройства (по-специално също и в областта на ерготерапията),
 - Цели, вид, обхват на програмата, начинът, по който се извършват и документират мерките за рехабилитация в психиатричните болници (тук са определени и рехабилитационните класове за ерготерапия).
- Законът за професионалната и социална рехабилитация и заетостта на хората с увреждания:
 - съдържа регламент относно ерготерапията, който определя подробни правила за създаване, експлоатация и финансиране на ерготерапевтични услуги за хора с увреждания. Наред с други неща, назначаването на персонал за ерготерапия е задължително тук.
 - съдържа допълнителна наредба относно центровете за професионално развитие за хора с увреждания, която също предоставя услуги за терапевтична рехабилитация. Не е задължително обаче да има на назначен ерготерапевтичен персонал.

Ерготерапията в **Австрия** е регулирана в Закона за висшите медицинско-технически услуги (MTD). Физиотерапевтичните услуги, медицинско-техническата лаборатория, радиологично-техническата услуга, диетичните услуги и хранително-медицинското консултиране, логопедично-фонетично-аудиологичната услуга и ортоптичната услуга също са обект на този закон.

Законът за висшите медицинско-технически услуги определя следните критерии: прилагане на правото на Съюза, препоръки, обработка на данни, професионален профил, право на упражняване на професията, признаване в ЕИП, курс за адаптация, тест за правоспособност, оценка, потвърждение и доклади, признаване в ЕИП - европейска професионална карта, признаване в ЕИП - частичен достъп, професионална практика, практика на свободна практика, рекламни ограничения, информационно задължение и счетоводство, месторабота, временно предоставяне на услуги, временно предоставяне на услуги - европейска професионална лична карта, заетост, допълнително обучение в случай на обучение в чужбина, длъжност, професионални задължения, документация, задължение за предоставяне на информация, задължение за поверителност, задължение за предоставяне на допълнително обучение, задължение за уведомяване, отнемане на професионално разрешително, Консултативен съвет за MTD, курсове за повишаване на квалификацията, специално обучение, наказателни разпоредби, както и заключителни и преходни разпоредби.

Ерготерапевтите могат да работят като „членове на здравна професия“ или „членове на медицинско-техническата услуга“ в общи болници, специализирани болници, старчески домове за хронично болни, санаториуми, независими амбулаторни клиники и във военни болници. Те са предмет на „Krankenastalten- und Kuranstaltengesetz“ (Закон за болниците и рехабилитационните центрове) (BGBl. I № 14/2019). По-специално, законът предвижда, че собствениците на болници трябва да гарантират, че членовете на медицинско-техническите услуги получават редовно допълнително обучение (BGBl. I No. 14/2019 §11d).

Ерготерапевтите работят и в първичната медицинска помощ съгласно Федерален вестник I No. 100/2018 §2. В социални институции със следните целеви групи: хора с увреждания и хора в риск от специфични увреждания съгласно Федерален вестник I No. 100/2018 §1, под формата на консултантски услуги с деца и младежи с увреждания в развитието съгласно Федерален вестник I No. 100/2018 §17. Освен това те работят в консултирането относно помощни средства съгласно Федерален вестник I No. 100/2018 §18 и с кучета придружители за терапия съгласно Федерален вестник I No. 100/2018 §39a.

2.3.4.2.2 Финансиране на ерготерапевтичните услуги

Ерготерапевтичните услугите се финансират от частни и/или публични средства в страните, участващи в проекта. Зависи от това дали ерготерапията е назначена от лекар или друг орган или е желана по собствена инициатива на пациента/

клиента. Ерготерапевтичните интервенции, които се финансират от държавата, са включени в социалните разходи на страната.

В **Германия** хората със задължително здравно осигуряване имат законно право на предоставяне на терапевтични продукти (§ 32 SGB V). Какви терапевтични продукти конкретно могат да бъдат предписани, е посочено в Директивата за терапевтичните продукти на Федералния смесен комитет. В каталога на терапевтичните продукти, който е част от Директивата за терапевтичните продукти (Втора част: разпределяне на терапевтични продукти по показания), съответните предписвани услуги са разпределени по болести и симптоми. Само терапевти, които са квалифицирани и лицензирани за тази цел, могат да предоставят тези услуги за сметка на задължителните здравноосигурителни каси. В Германия ерготерапията е призната терапия, която се предписва от лекуващия семеен лекар или специалист и се заплаща от задължителните здравноосигурителни каси. Доплащането за терапии е 10 % от цялата стойност плюс 10 евро на рецепта, като тя може да включва няколко терапии.

В допълнение към здравноосигурителните компании разходите за медицинско предписание за терапия се покриват и от застраховка за злополука; това се отнася например за свързаната с работа терапия. В отделни случаи обезщетението за болест от Агенцията за социално подпомагане покрива разходите.

Освен това услугите по ерготерапия в Германия се финансират и от частни фондове:

- Ако частните пациенти се лекуват по лекарско предписание, първоначално те заплащат сами лечението си. Частните застраховки могат да бъдат индивидуално проектирани по различни начини. В зависимост от това дали и как са осигурени, на частноосигурените лица се възстановяват разходите за лечение изцяло или частично. Като правило надбавката възстановява разходите за лечение в съответствие с максималните ставки на надбавките.
- Ако се изисква или желае от пациента, диагностиката, консултацията или лечението могат да се извършват без лекарско предписание. След това разходите за лечение се поемат частно от пациентите.

И в двата случая предоставянето на услуги се основава на договор между ерготерапевтичната практика и пациента. Фактурирането се извършва в съответствие с Правилата за такси за терапевти (Gebühren).

Финансирането на здравната система в **България** е съсредоточено върху съществуващите в момента проблеми, включително ограничения достъп на хората с увреждания до медицинска рехабилитация.

В съответствие с ал. 15 от Закона за интеграцията на хората с увреждания, тези лица имат право на медицинска и социална рехабилитация. Основната таргетна група са хора с тежки увреди на гръбначния мозък, в повечето случаи с параплегия и квадриплегия. Медицинската рехабилитация е лечебна дейност, която се извършва от мултидисциплинарен екип в съответствие с разпоредбите

и процедурите на болниците и закона за здравното осигуряване. Тя включва следното:

- поддържащи лекарства;
- логопедична и зрителна терапия;
- физиотерапия;
- ерготерапия;
- психотерапия;
- помощни средства и оборудване;
- медицински изделия за хора с увреждания.

При действащата нормативна уредба, пациентите с параплегии и квадриплегии могат да ползват следните медицински услуги за рехабилитация:

- два пъти годишно клинична пътека за физикална терапия и рехабилитация, всяка по седем дни (КП 237 и КП 244); програма на НОИ за профилактика и рехабилитация и комплексна здравна услуга (когато лицата са осигурени и не са в пенсионна възраст);
- рехабилитация по реда на Закона за интеграция на хората с увреждания – общо около 30 дни годишно. В повечето случаи тези дни не могат да се ползват последователно, поради липса на места в болницата и дългите листи на чакащите. Водещото мнение на специалистите е, че този рехабилитационен период е крайно недостатъчен за тяхното възстановяване и за постигане на по-устойчиви и видими резултати. Те отбелязват, че липсата на адекватна рехабилитация води до пожизнена инвалидизация.

В България услугите по медицинска рехабилитация се предоставят основно в специализираните клиники за рехабилитация - Национален комплекс ЕАД.

Други възможности за медицинска рехабилитация са:

- процедури в болници и медицински центрове срещу заплащане;
- рехабилитационни центрове без договор с държавното здравно осигуряване;
- рехабилитационни центрове към НПО (неправителствени организации);
- центрове за социална рехабилитация и интеграция в съответната общност или към неправителствена организация;
- частни терапевтични практики.

За съжаление, ерготерапевтите в България не могат да работят в клиники за рехабилитация, тъй като е необходимо медицинско образование. А ерготерапията е класифицирана в сектора на общественото здраве.

Ерготерапията е част от комплексната рехабилитация във всички социални институции, които са държавно-делегираны. Пациентът получава безплатно ерготерапия, ако социалният работник от мултидисциплинарния екип реши, че това е необходимо. Терапевтът от своя страна получава заплата, която му изплаща социалното заведение. Социалната институция разполага с държавни

средства и се контролира от общината. Финансирането е от бюджетите на Министерството на труда и социалната политика или Министерството на здравеопазването.

За всички ерготерапевтични услуги, които не са част от държавно делегираната услуга, ерготерапевтите получават заплата, която се формира от таксите, които клиентите трябва да заплащат сами.

Във всички услуги, ерготерапевтът е част от мултидисциплинарен екип, но запазва своята автономност и работи самостоятелно.

Финансирането на ерготерапевтични услуги в **Полша** е много сложно. Най-общо казано, държавните фондове са посочени тук. Кой фонд или кой източник на финансиране е отговорен зависи от това къде работи ерготерапевтът:

Таблица 18: Източници на финансиране, ерготерапия в Полша (собствено представяне)

Средства / Източници на финансиране	Места, където се предоставят ерготерапевтични услуги
Национална здравна каса	Психиатрични болници
Национален фонд за рехабилитация на хора с увреждания	Центрове за социална интеграция, асоциации за социална интеграция, центрове за професионално развитие и ерготерапевтични семинари
Фонд към Министерството на семейството, труда и социалната политика	Социални грижи и детски заведения, центрове за самопомощ базирани в общността
Общински бюджет	Домове за възрастни хора, дневни центрове, социални заведения и детски заведения
Регионален бюджет	Домове за възрастни хора
Самоуправление	Болници и психиатрични болници
Работен фонд	Центрове за социална интеграция
Самоиздръжка	Центрове за социална интеграция
Европейски проекти	Центрове за социална интеграция и клубове за социална интеграция

Ерготерапията в Австрия е законово регламентирана здравна професия (Ерготерапия Австрия, 2020). Финансирането на ерготерапевтите е подчинено на Общия закон за социално осигуряване. В случай на заболяване, услугите по ерготерапия се покриват независимо от доставчика на застраховка (променящи се здравни системи). Това означава, че социалноосигурителните институции (ÖGK, PVA, AUVA, SVS, BVAEB), които са подчинени на основната организация

на австрийската система за социално осигуряване, са законово задължени да възстановят разходите на правоимащото лице до степента, предвидена в конкретен закон. Това се прави независимо дали ерготерапевтът има договор със съответната институция за социално осигуряване или не. За целта ерготерапевтът трябва да има право на интервенция и да има медицинско предписание. Социалноосигурителното заведение отговаря за сумата на рецептата. (SVS Krankenordnung 2020 §17 (3).

2.3.4.3 Заключение

Социалните осигуровки са важно постижение в полза на населението и за социална справедливост.

В рамките на подготовката на това сравнително изследване беше създадена база данни относно мястото на ерготерапията в системите за социално осигуряване на България, Полша, Австрия и Германия. На първо място бяха разгледани съответните системи за социално осигуряване на участващите страни и тяхното финансиране. Във втората стъпка системите бяха разгледани конкретно от гледна точка на правните разпоредби, отнасящи се до ерготерапия. Накрая бе определено как се финансират ерготерапевтичните услуги в участващите страни.

В обобщение може да се отбележи, че във всички страни, участващи в проекта, системите за социално осигуряване имат преди всичко задача да поддържат жизнения стандарт и социалното положение на осигурените в екзистенциални рискови ситуации.

Законното социално осигуряване по същество е задължително във всички участващи страни, като има възможност и за доброволно осигуряване.

Системите за социално осигуряване на участващите страни са организирани в съответствие с принципа на солидарност.

Всички разглеждани осигурителни системи включват:

- обезщетения за болест;
- обезщетения за майчинство (някои еквивалентни обезщетения за бащинство);
- обезщетения при трудови злоупотреки;
- обезщетения при професионални заболявания;
- обезщетения за инвалидност;
- пенсии за старост, дългосрочни грижи;
- обезщетения за преживели лица;
- обезщетения за безработица;
- семейни обезщетения;
- обезщетения за ранно пенсиониране.

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Специфичните за отделните държави разлики съществуват главно в нивото (размера) на финансовите ползи и достъпа до тези обезщетения.

В участващите страни финансирането се осигурява главно чрез държавни средства от данъчни фондове, социални вноски от защитени лица и работодатели. Делът на публичните социални разходи в брутния вътрешен продукт (БВП) обаче варира значително. Същото се отнася и за социалните разходи на глава от населението.

Мястото на ерготерапията е ясно определено в закони в Австрия, Полша и Германия. В Австрия Законът за висшите медицински и технически услуги формира правното основание за това. В Полша положение на ерготерапията е залегнало в Закона за системата за социално осигуряване, в Закона за защита на психичното здраве и в Закона за професионална и социална рехабилитация и заетост на хората с увреждания. В Германия нормативното признаване на ерготерапията е регламентирано в социалните кодекси. Конкретното правно прилагане на ерготерапията в България се осъществява само чрез регламент, озаглавен „Методика за определяне на броя и числеността на заетите в социалните услуги“.

Услугите по ерготерапия се финансират от частни и/или държавни фондове в страните, участващи в проекта. Това зависи от факта дали ерготерапевтичната услуга се предоставя в резултат на предписание от лекар или публичен орган или дали е самозаявена, т.е. по собствена инициатива на клиента.

2.3.4.4 Използвана литература

Sozialgesetzbuch (SGB) Viertes Buch (IV) – Gemeinsame Vorschriften für die Sozialversicherung. Gemeinsame Vorschriften für die Sozialversicherung. 22.03.2020. Abgerufen am 20.04.2020 von: https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_4/SGB_4.pdf

Formen der Sozialversicherung in Deutschland. Abgerufen am 07.04.2020 von <https://www.krankenkassenzentrale.de/wiki/sozialversicherung>

Soziale Sicherung in Deutschland. Abgerufen am 07.04.2020 von <https://www.bmas.de/DE/Themen/Soziale-Sicherung/erklaerung-soziale-sicherung.html>

Конституция на Република България, чл. 51, ал. 1. 2015. <https://www.parliament.bg/bg/const>

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, 2004. Retrieved on 07.04.2020 from: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU>

Bundesministerium für Arbeit, S., & Gesundheit und Konsumentenschutz. (2019). Das Sozialversicherungssystem. Wien. Retrieved from: <https://www.migration.gv.at/de/leben-und-arbeiten-in-oesterreich/oesterreich-stellt-sich-vor/das-sozialversicherungssystem.html>

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

Bundesministerium für Arbeit, S., & Gesundheit und Konsumentenschutz. (2020). Österreich stellt sich vor. Retrieved from: <https://www.migration.gv.at/de/leben-und-arbeiten-in-oesterreich/oesterreich-stellt-sich-vor/das-sozialversicherungssystem.html>

Bundesministerium für Arbeit, S., Gesundheit und Konsumentenschutz. (2019). Gesundheitswesen im Überblick. Retrieved from: <https://www.gesundheit.gv.at/gesundheitsleistungen/gesundheitswesen/gesundheitsssystem>

Finanzierung der Sozialleistungen nach Arten in ausgewählten Ländern. Abgerufen am 07.04.2020 von <http://www.sozialpolitik-aktuell.de/europa-datensammlung.html>

Pressemitteilung 180/2019: Sozialschutz im Jahr in? 2017. Anteil des EU-BIP, der für Sozialschutz ausgegeben wird, leicht gesunken. eurostat, 22. November 2019.

Wirtschaftskammer Österreich (WKO): SOZIALAUSGABEN im EU-Vergleich 2017. Abgerufen am 07.04.2020 von <http://wko.at/statistik/eu/europa-sozialausgaben.pdf>

Europäische Kommission: Ihre Rechte der sozialen Sicherheit in Bulgarien. Generaldirektion Beschäftigung, Soziales und Integration, Direktion C — Soziales, Referat C.2 — Modernisierung von Sozialschutzsystemen. Europäische Union, 2019.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS): Die soziale Sicherheit in Polen. Poligrafia ZUS in Warschau 2015.

AK Oberösterreich: Unser Sozialstaat gestern und heute. Sicherheit in allen Lebenslagen, von der Geburt bis ins Alter. Festschrift, Linz, November 2018). Abgerufen am 07.04.2020 von <https://www.sozialleistungen.at/c/SL8096522/Kosten-Finanzierung>

Bundesministerium für Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz: Die Sozialversicherung ist der wichtigste Teil des österreichischen Systems der sozialen Sicherheit. Abgerufen am 07.04.2020 von:

<https://www.sozialministerium.at/Themen/Soziales/Sozialversicherung.html>

Sozialgesetzbuch (SGB) Fünftes Buch (V) – Gesetzliche Krankenversicherung. 19.05.2020. Abgerufen am 06.06.2020 von: https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_5/SGB_5.pdf

Sozialgesetzbuch (SGB) Neuntes Buch (IX) – Rehabilitation und Teilhabe von Menschen mit Behinderungen. 23.12.2016. Abgerufen am 07.04.2020 von: https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_9_2018/SGB_IX.pdf

USTAWA z dnia 27sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej ispołecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Retrieved from:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19971230776/U/D19970776Lj.pdf>

ERASMUS PLUS
„EUPRAC“

Kofinanziert durch das
Programm Erasmus+
der Europäischen Union

3. Препоръчителни насока на действие за изготвяне на учебен план EUPRAC

Сравнителното проучване на EUPRAC, представено в обобщен вариант, формира важна основа за изготвянето на учебен план на EUPRAC. Чрез разработването на учебния план европейският екип по проекта е обединен около желанието си да предостави конкретни насоки за безпрепятствено завършване на практически курсове, за да отвори нови перспективи и възможности на европейския пазар на труда за младите хора. Едновременно с това се цели и засилване на привлекателността, която се отнася до професионалния профил на ерготерапевта. Ще бъде предизвикателство да се моделира учебния план по начин, който предлага съвместимо с Европейския съюз съдържание и компетенции, за да може да се интегрира в съществуващите курсове за обучение и да се изясни националното и европейското признаване.

От резултатите от сравнителното проучване могат да се извлекат важни препоръки за действие относно създаването на подходящо разработен учебен план за практическо обучение на ерготерапевти:

1. С оглед на установените различия в областта на практическото обучение е необходимо съдържанието на практиката да се сведе до най-ниското общо множество, за да се разработи както съвместимо, така и допустимо съдържание. За тази цел в рамките на проучването вече са идентифицирани области, в които обучението на участващите партньори по проекта се извършва по сравним начин (вж. Таблица 5: Области на практика, стр. 28 в този документ).
2. Друг съществен аспект произтича от ориентирането към компетенции на вече съществуващите специфични за страната учебни планове. Компетенциите на ENOTHE се прилагат предимно в академично обучение в България, Полша и Австрия. Въпреки това, не всички компетенции, формулирани за теоретичното обучение, са приложими и в практическото обучение. Това се отнася напр. до компетенциите в областта на научноизследователската и развойна дейност в областта на ерготерапията / науката. В допълнение, подробен преглед на четирите области на компетенции, към които се стреми обучението в Германия, разкрива ясни паралели със съдържанието на шестте области на компетенции в другите участващи страни по проекта. Следователно партньорите по проекта трябва да създадат матрица на компетенциите, които трябва да бъдат придобити по време на стаж.
3. Освен това от съществено значение е да се намери единна техническа терминология за учебния план за практическо обучение. С оглед на различните езици според страните на произход, това е начин за избягване на недоразумения относно професионалния контекст

4. Всички допълнителни препоръки се отнасят предимно до документите, които се прилагат в рамките на практическото обучение. В това отношение трябва да бъдат посочени следните:
- Разработване на насоки за студенти, които искат да практикуват в друга европейска държава; насоки за ръководители на практическо обучение също биха допринесли за професионализирането на супервизията и инструктажа, както и за оценката на изпълнението.
 - Изготвянето на профил на очакванията на институциите, осигуряващи база за практическо обучение от практикуващите подкрепя целенасоченото решение на заинтересованите студенти за практика в друга европейска държава.
 - Поставяните задачи са важна основа за осигуряване на успеха на практическа работа. Тези задачи трябва да бъдат формулирани за вече идентифицираните фокусни области на практика, за да се гарантира съпоставимостта и качеството в процесите на изпълнение
 - В допълнение трябва да се разработят следните документи: Спецификации на документацията и инструкции за практиките, инструменти за оценка както за ръководителите/ наставниците, така и за целите на самооценката на практикуващите студенти, договорни изисквания и др.
5. За да се насърчат независими и професионални действия в професионален контекст от самото начало, се препоръчва екипът на EUPRAC да постигне консенсус относно отделните фази на практиките.
6. За разработването на учебния план на EUPRAC, в допълнение към констатациите от работата по сравнителното проучване, следва да се вземат предвид и следните важни данни: опитът и професионализмът на участващите партньори по проекта, констатациите от компонента на проекта „Проследяване на работата (Job Shadowing)“, резултатите от изпълнението на тандемни практики, както и от анкетите, проведени в този контекст сред практикуващи, ръководители на практика и наставници.
7. В хода на проекта се очакват и по-нататъшни важни констатации, които също трябва да бъдат проверени за съответствие с учебния план и, ако е необходимо, да бъдат приложени.

4. Заключителни бележки и перспективи

Следните събрани данни, наречени тук „база данни“, разработени от партньорите по проекта, послужиха като основа за създаването на обобщения вариант на сравнителното изследване „EUPRAC - Европрактика за ерготерапевти“:

- База данни „Професионален профил на ерготерапевта“
- База данни „Практическо обучение на ерготерапевти“
- База данни „Теоритично обучение на ерготерапевти“
- База данни социалноосигурителни системи в участващите страни“.

От гледна точка на всички участващи страни, този първи компонент на проекта изведе съществени констатации както за обучението на ерготерапевтите в участващите страни, така и за съответните съществуващи рамкови условия и положението на ерготерапия в съответните системи за социално осигуряване и свързаното с това финансиране.

В процеса на сравнителното проучване, бяха изяснени образователните програми за ерготерапевти в участващите страни. Значителни разлики се откриоиха по отношение на практическото обучение, както и професионалната практика и финансирането на ерготерапевтичните услуги в съответните държави.

Следователно в следващата фаза на проекта фокусът на работа на екипа на EUPRAC ще бъде върху областта на практическото обучение, тази фаза на обучение, която е толкова важна за по-нататъшното професионално развитие на ерготерапевтите. Целта е да се разработи общ учебен план на EUPRAC, който да даде възможност на студентите да участват в практики и стажове в други страни при същите условия и по този начин да придобият важен практически опит и лични умения (межкултурни умения) за по-нататъшната им професионална кариера. Те трябва да могат да се възползват от своите възможности и перспективи на европейския пазар на труда.

Както вече беше споменато в точка 3, като последващи компоненти в разработването на учебния план, бяха идентифицирани следните:

- каталози, съдържащи учебно съдържание и учебни цели за практическото обучение в съответните области,
- профил на очакванията на институциите от участниците в практическото обучение,
- задание в рамките на практическата работа и важни придружаващи документи,
- конкретни задания относно задачите, свързани с практическото обучение,
- критерии за оценка на студентите.

Практическото тестване и оценка на учебния план на EUPRAC ще се извършва в рамките на тандемни практически фази. Тандемите се състоят от студенти от

	ERASMUS PLUS „EUPRAC“	 Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union
---	--	--

участващите институции, партньори по проекта; предвижда се студентите да участват в обща практическа фаза с продължителност от четири седмици всяка в частните практики по ерготерапия на IBKM Praxismangement GmbH. По този начин практическата ефективност на разработения учебен план на EUPRAC ще бъде проверена директно в областта на заетост на ерготерапевти и ще бъде адаптиран спрямо практическите изисквания. Това гарантира качеството и подкрепя устойчивото му използване от образователни и здравни институции на европейския пазар.

Като съществена дългосрочна цел на проекта EUPRAC се явява одобрението на учебния план в съответните национални и европейски образователни структури, както и интеграцията му в съществуващите образователни и обучителни курсове.